

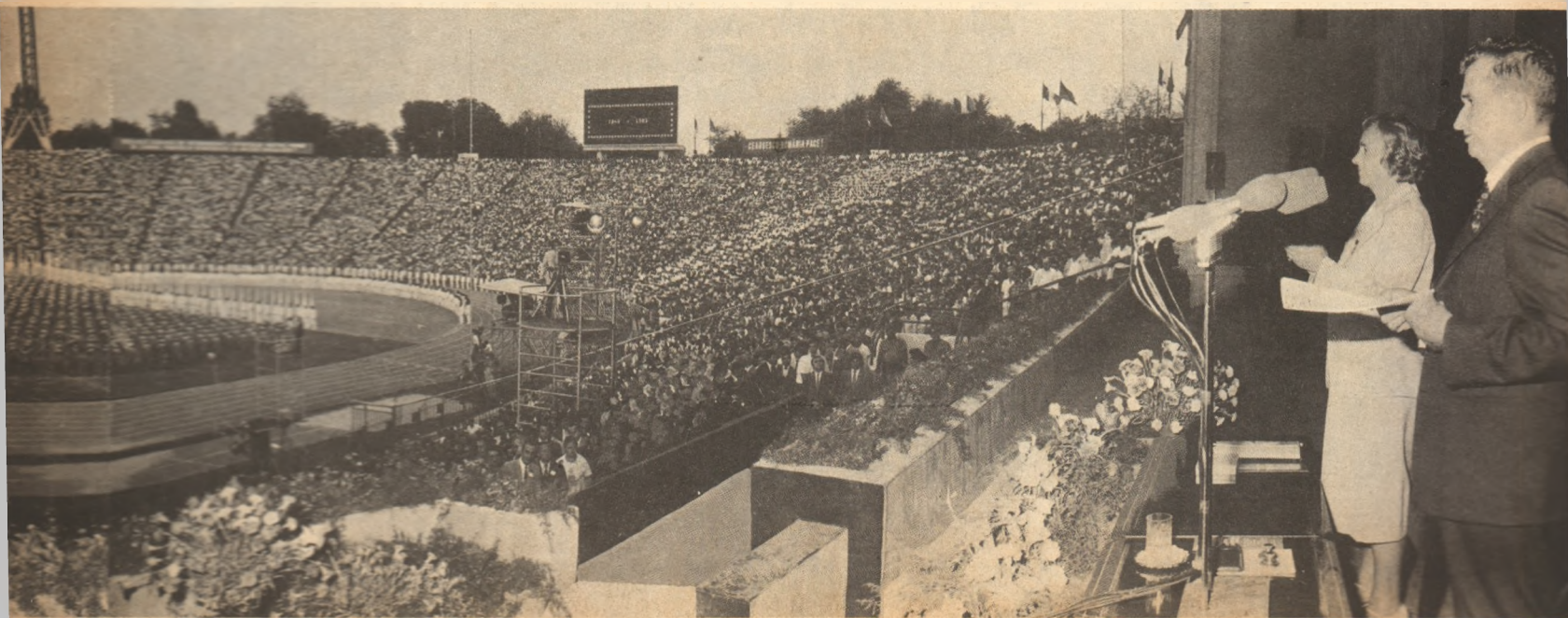
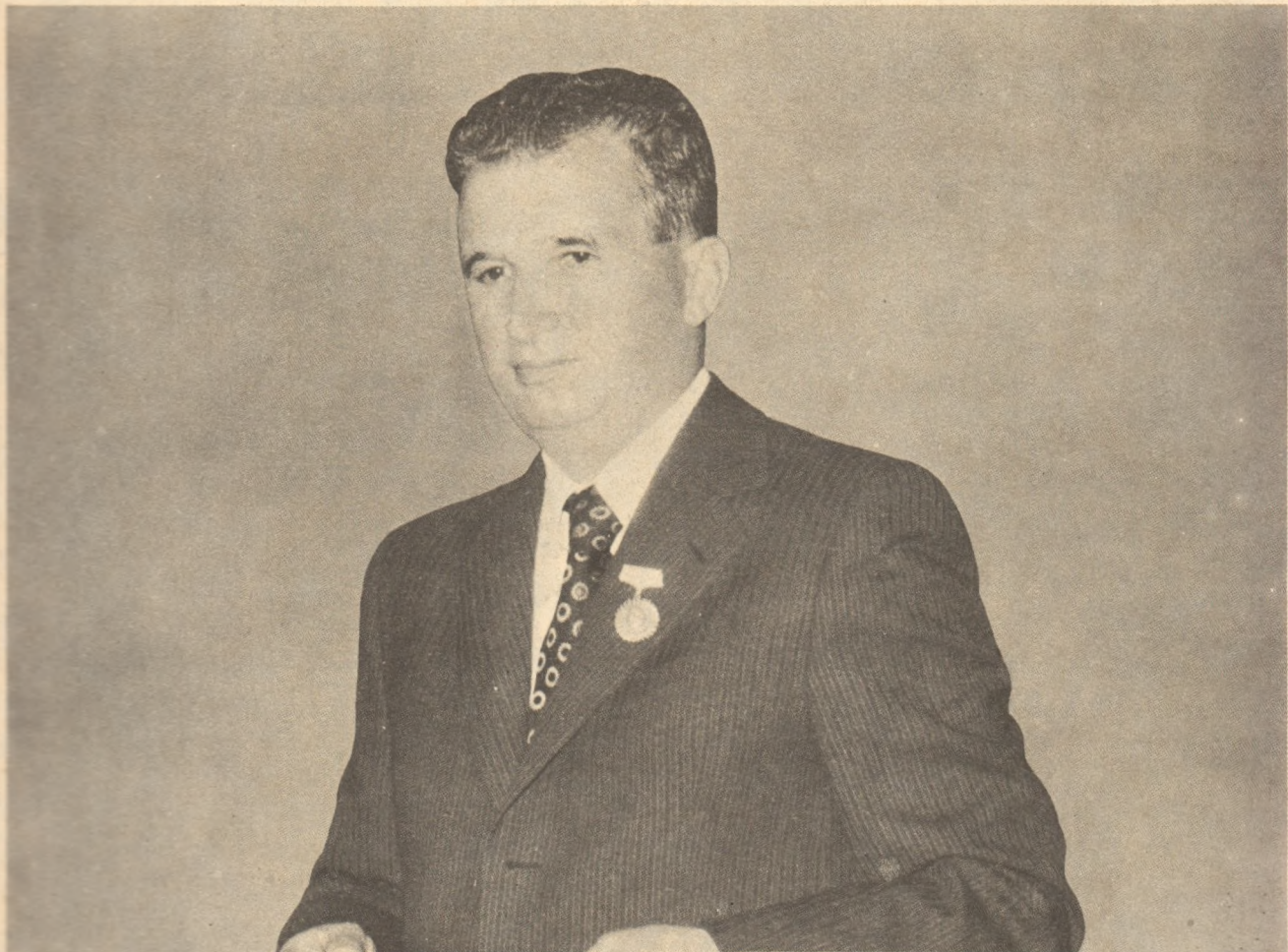
Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

RESURSE PENTRU
REALIZAREA
INTEGRALĂ
A PLANULUI
DE BENEFICII

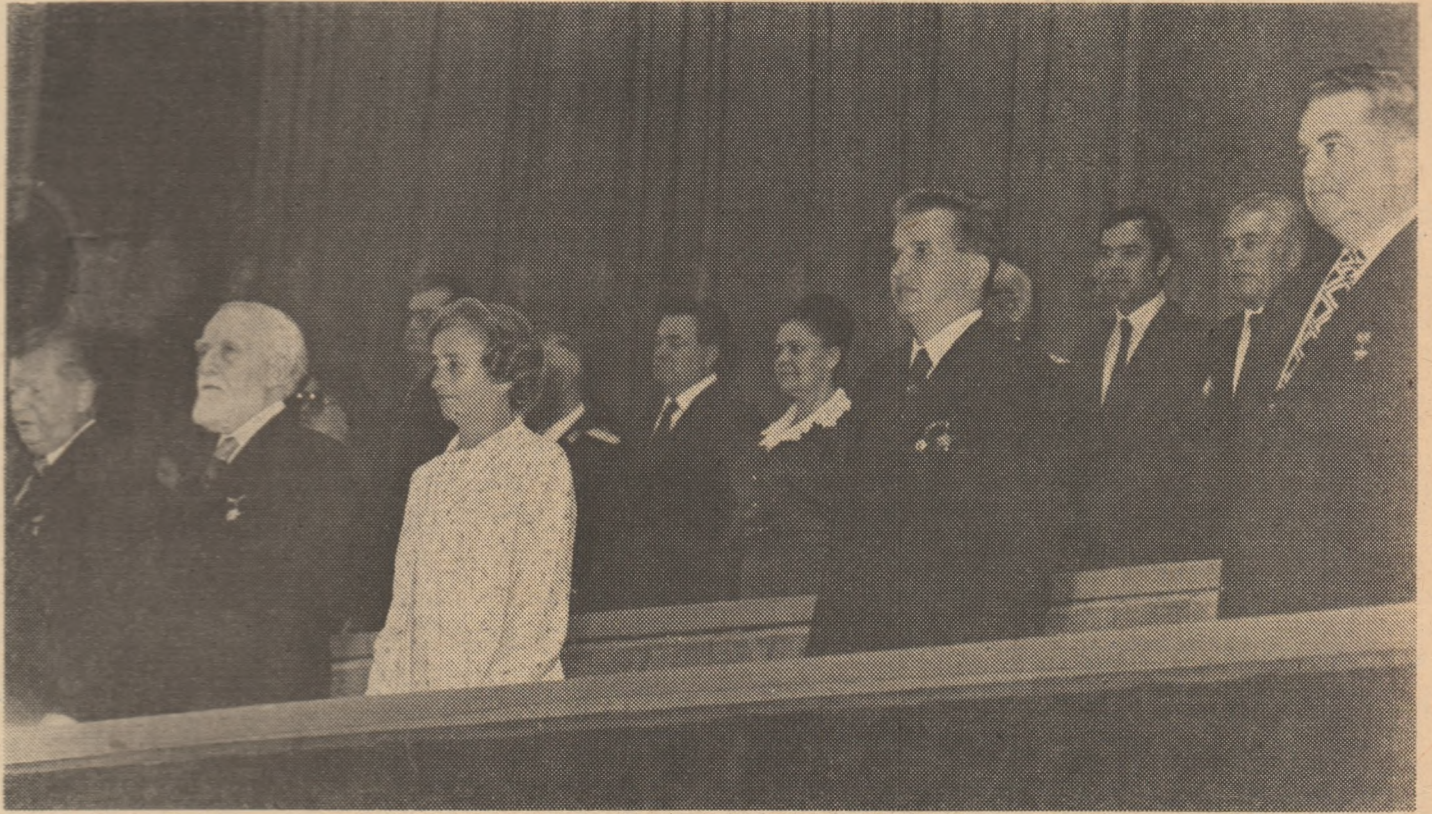
*În prezența tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU,
a tovarășei ELENA CEAUȘESCU*

*VIBRANTĂ MANIFESTARE DEDICATĂ ÎMPLINIRII
A 35 DE ANI DE LA ORGANIZAREA PRIMELOR
ȘANTIERE NAȚIONALE ALE TINERETULUI*

...atmosferă de entuziască angajare patriotică și revoluționară
de puternică unitate în jurul partidului, al secretarului său general,
tovarășul Nicolae Ceaușescu

POPORUL ROMÂN A SĂRBĂTORIT A 39-A ANIVERSĂRE A ZILEI DE 23 AUGUST

23 AUGUST — EVENIMENT CU ADÎNCI SEMNIFICAȚII ÎN ISTORIA PATRIEI

UNUL dintre evenimentele cu cele mai adînci semnificații pentru devenirea noastră istorică l-a reprezentat insurecția națională armată antifascistă și anti-imperialistă din August 1944, începutul revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă în România, de la a cărei independență am sîrbărit într-o strînsă unitate în jurul partidului, al secretarului său general, împlinirea a 29 de ani. Emoționantă evocare a acestui moment de cotitură în istoria contemporană a poporului român, sîrbăririle zilei de 23 August a constituit un vibrant omagiu pe care oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, l-au adus Partidului Comunist Român, cel care a inițiat și a condus la victorie revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, forța politică dinamizatoare a energiilor națiunii, concentrate spre îndeplinirea Programului partidului, spre edificarea societății socialiste multilaterale dezvoltate și a comunismului pe pămîntul României. A fost prilejul minunat al elogierii fierbinți a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a stimulării sale activități revoluționare, pusă de o jumătate de secol în slujba cauzei socialismului, a îndeplinirii celor mai nobile idealuri ale națiunii noastre, creșterii bunăstării poporului, întăririi independenței și suveranității patriei, ridicării prestigiului ei în lume.

Depe cum este cunoscut, cu mult timp înainte de producerea evenimentelor insurecționale din memorabilul August 1944, partidul nostru a organizat și condus masele largi populare în lupta împotriva politicii cercurilor guvernante de înfăptuire a țării Germaniei naziste, împotriva războiului declanșat de Hitler contra Uniunii Sovietice, pentru ieșirea României din acest război și alăturarea ei coaliției anti-hitleriste. Aceasta a făcut ca, așa cum apreciază tovarășul Nicolae Ceaușescu, „Partidul Comunist Român să cîștige poziții importante în viața politică, să fie respectat și să poată realiza, împreună cu cele mai diverse forțe politice, patriotice, naționale, un puternic front împotriva războiului, a hitlerismului”.

Întreaga activitate pregătitoare desfășurată de comunisti pentru declanșarea evenimentelor revoluționare hotărîtoare care aveau să vină demonstrează, cu forța de convingere a faptelor, că actul de la 23 August 1944 a fost rezultatul luptelor îndelungate ale poporului român, al faptului că partidul comunist, în alianță cu partidul socialist, cu celelalte forțe revoluționare și patriotice s-a aflat tot timpul în fruntea luptei de apărare a intereselor vitale ale întregii națiuni. Totodată, se cuvine a fi făcută sublinierea că îndeplinirea actului istoric de la 23 August 1944 a fost favorizată și de împrăjările internaționale, de marile victorii ale armatei sovietice asupra Germaniei hitleriste, de victoriile obținute de aliați în Vest, de intensificarea luptelor de partizani și de eliberare națională în diferite țări.

Într-un asemenea context intern și internațional favorabil, la 20 august 1944, cînd pe frontul Iași — Chișinău armata sovietică a început o puternică ofensivă, pătrunzînd adînc în dispozitivul inamic, sîlindu-l să se retragă și provocîndu-i grele pierderi, în interiorul țării efervescența maselor atinsese punctul culminant. Guvernul militar-fascist era izolat, aparatul de stat, cuprins de derută, se descompunea; măsurile politice și militare stabilite de partidul comunist în colaborare cu celelalte forțe antihitleriste fuseseră în ansamblu îndeplinite. Erau coapte toate condițiile necesare trecerii la acțiunea hotărîtoare, care a început, la 23 August 1944, prin arestarea la Palatul regal a dictato-

ruului Ion Antonescu și a altor membri ai guvernului de către un grup de ofițeri și subofițeri.

Arătînd obiectivele imediate care stăteau la temelia programului noului guvern, P.C.R. declara: „Încheierea imediată a armistițiului, scoaterea României din Axă și curățirea teritoriului românesc de ocupația hitleristă, instaurarea unui regim de drepturi și libertăți politice, acestea sînt unele din obiectivele pe care Comitetul Central al Partidului Comunist din România le-a fixat încă din septembrie 1941.

Aceste obiective, care formează programul actualului guvern, constituie temeiul participării P.C.R. în cadrul politicii de bloc național, în actuala formațiune guvernamentală.”

După arestarea guvernului, unitățile militare și formațiunile patriotice de luptă au trecut la ocuparea principalelor instituții de stat din București și la blocarea obiectivelor germane. În seara aceleiași zile în Proclamația regelui se anunța doborîrea dictaturii militare-fasciste, ieșirea României din războiul antisovietic, hotărîrea ei de a lupta pentru a-și apăra independența și a elibera partea de nord a țării de sub ocupația hitleristo-horthystă. Proclamația, care fusese discutată și definitivată într-o ședință comună a reprezentanților din B.N.D. și Palatul regal, făcînd cunoscută lumii întregi noua poziție a țării, trecerea ei de partea coaliției antihitleriste, punea de fapt România în stare de război cu Germania hitleristă, ceea ce a avut o influență deosebită asupra întregii armate române pentru întoarcerea imediată a armelor împotriva ocupanților fasciști.

Prin energice acțiuni, trupele române și formațiunile patriotice sprijinite de populație au zdrobit pînă la 26 august forțele hitleriste din București, iar pînă la 28 august 1944 și pe cele din împrejurimile lui. Concomitent, s-au desfășurat lupte grele la Ploiești și în întreaga Vale a Prahovei, la Brașov, Arad, Orșova, Turnu Severin, Slobozia, Călărași, în Dobrogea și în alte regiuni ale țării. Între 23 și 31 august forțele insurecționale au eliberat o mare parte a teritoriului țării, cuprinzînd Muntenia, Dobrogea, Oltenia, Banatul și sudul Transilvaniei și Crișanei. Pe tot timpul acțiunilor, P.C.R. a fost mobilizatorul și însuflețitorul poporului pentru eliberarea patriei.

Evenimentele din România, petrecute în timp ce pe frontul de la Iași — Chișinău armatele germane primeau lovitură zdrobitoare din partea forțelor sovietice, au produs o adevărată derută în guvernul de la Berlin și în rîndul reprezentanților lui din România. Lovit cu putere pe front de armata sovietică, iar din spatele frontului de către forțele revoluționare, insurecționale române, comandamentul german a suferit o înfrîngere catastrofală. Prin insurecție au fost anihilate planurile comandamentului german și ale guvernului antonescian de a trimite toată armata română pe front și de a transforma țara într-un teatru de război pustiitor.

Victoria insurecției române a contribuit la prăbușirea sistemului de apărare german din Balcani, a deschis direcția strategică a Văii Dunării spre Budapesta și Viena, a grăbit înfrîngerea definitivă a fascismului în Europa. Germania hitleristă a fost lipsită de cei peste o jumătate de milion de ostași români, de resursele petroliere și agroalimentare românești, crescînd în aceeași proporție potențialul militar și economic al coaliției antihitleriste. Ieșirea României din războiul hitlerist și alăturarea ei puterilor aliate au dat o puternică lovitură pozițiilor militare ale Germaniei naziste, grăbind înfrîngerea definitivă a fascismului în Europa.

Sub semnul re-
marcăbilelor reali-
zări cu care oame-
nii muncii au
intimpinat marea
noastră sărbătoare
națională de la 23
August, tovarășul
Nicolae Ceaușescu
a inaugurat noul
tronsoan al metrou-
lui bucureștian

„Importanța ieșirii României din Axă — scria ziarul so-
vietic „Pravda” din 28 august 1944 — depășește cadrul
României. Ea are o importanță covârșitoare nu numai pen-
tru această țară, ci pentru întreg Balcanul, deoarece prin
aceasta se prăbușește întregul sistem de dominație german
din sud-estul Europei... Ar fi greu să se subestimeze im-
portanța acestei lovituri date întregului sistem de domina-
ție german din Peninsula Balcanică”. Cotidianul francez
„Le Figaro” din 25 august 1944 relatează: „Este prematur să
evaluăm toate consecințele pe care le poate avea răsturna-
rea de situație produsă de România. În orice caz, este un
eveniment de mare importanță, care a dat una din cele mai
sensibile lovituri celui de-al treilea Reich”. La rîndul său,
ziarul american „New York Times”, din aceeași zi, sublinia
că istoria va consemna actul de la 23 August „ca unul din
cele mai hotărâtoare evenimente ale întregului război”. În
aceleși sens, într-un corolar al agenției „Reuter”, din
24 august 1944, transmis de postul de radio Londra, se spu-
nea: „Drumul spre Bulgaria, Iugoslavia de est, Ungaria
este deschis. De asemenea, Dunărea este nu mai puțin des-
chisă Armatei roșii, iar cimpia Bulgariei și Budapesta sînt
direct amenințate”.

Insurecția victorioasă a măreat un moment epocal în isto-
ria țării noastre, a avut un rol excepțional pentru desti-
nele poporului, pentru independența și suveranitatea patriei.
Răsturnarea dictaturii militar-fasciste și eliberarea țării
de sub ocupația străină au marcat începutul unei etape noi
în dezvoltarea țării noastre. La 23 August 1944 P.C.R. a
ieșit din ilegalitate și, pentru prima dată în istoria sa, a
participat la guvernarea țării. Masele au cucerit largi drep-
turi și libertăți politice.

Evenimentele din august 1944 au dovedit modul creator în
care P.C.R. a aplicat, în condițiile specifice țării, concepția
științifică despre rolul clasei muncitoare și necesitatea uni-
tății ei de acțiune, despre alianțele cu alte clase și grupări
sociale, despre corelația dintre condițiile obiective și factorii
subiectivi, despre atragerea armatei de partea luptei
pentru interesele naționale.

După victoria insurecției din August 1944, poporul român
s-a angajat, cu întreaga sa armată, cu toate forțele mate-
riale și umane, alături de armata sovietică, de întreaga
coalitție antifascistă, în războiul antihitlerist, dînd jertfe
grele pentru eliberarea deplină a țării, precum și pentru
eliberarea Ungariei și Cehoslovaciei, pînă la victoria finală
asupra Germaniei naziste. La 9 mai 1945, cînd războiul din
Europa s-a sfîrșit cu biruința Națiunilor Unite, România se
prezenta cu un bilanț bogat de luptă. Armata sa străbătuse
prin luptă peste 1000 de km — de pe Mureș pînă în Boe-
mia — luase aproape 118 000 de prizonieri, eliberase peste
3 800 localități, între care 53 de orașe, pusese în front pînă
la timpul războiului un total de 540 000 de ostași și ofițeri, din
care a pierdut în lupte grele aproape 170 000 de oameni —
morți, răniți și dispăruți.

DE LA memorabilul 23 August 1944 s-au scurs 39 de ani
la număr, un timp scurt la scara istoriei. Dar în acest inter-
val socialismul a învins deplin și definitiv în țara noastră,
poporul român — sub conducerea înțeleaptă a partidului
comunist — găsindu-se acum angajat cu toată hotărîrea și
cu toate forțele sale pe frontul făuririi societății socialiste
multilateral dezvoltate și înaintării României spre comu-
nism. Un moment cu adevărat istoric l-a constituit Congre-
sul al IX-lea al P.C.R., care a inaugurat o nouă epocă în
viața politică economică și socială a patriei, purtînd pecetea
puternicei personalități, a gîndirii și acțiunii revoluționare
a tovarășului Nicolae Ceaușescu. Perioada cea mai fertilă
din întreaga istorie a țării, anii care s-au scurs de la Con-
gresul al IX-lea al partidului s-au caracterizat printr-un pu-
ternic suflu innoitor în toate domeniile de activitate, prin
profunde mutații pozitive în dezvoltarea forțelor de pro-
ducție, în perfecționarea relațiilor de producție și a structu-
rilor social-economice, prin afirmarea puternică a democra-
ției muncitorești, revoluționare, prin intensul dinamism cre-
ator imprimat întregii noastre dezvoltări, prin sporirea fără
precedent, a prestigiului țării noastre în lume. Marile reali-
zări obținute în anii socialismului în dezvoltarea forței eco-
nomice a țării și cu deosebire în anii de după Congresul al
IX-lea al partidului sînt rodul activității neobosite, pline de
abnegație a clasei muncitoare, țărânimii și intelectualită-
ții, a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționa-
litate, al eforturilor considerabile materiale și umane,
ale întregului popor pentru ridicarea economico-
socială a patriei. Și așa cum sublinia tovarășul Nicolae
Ceaușescu, „Nimic nu am primit din afară în mod gratuit,
nimic nu a căzut din cer! Stadiul la care am ajuns este ex-
presia muncii eroice a poporului nostru, a hotărîrii și in-
crederii cu care toți oamenii muncii urmează și înfăptuiesc
neabătut politica partidului, a țării și forței socialismu-
lui, a capacității noii orînduirii de a asigura întregii na-
țiuni un înalt nivel de civilizație materială și spirituală”.

După cum este cunoscut, a intrat în tradiție ca ziua de 23
August — marea noastră sărbătoare națională — să fie in-
timpinată și sărbătorită de întreaga noastră națiune într-un
climat de puternică efervescentă politică și entuziastă
muncă creatoare, ceea ce s-a petrecut, cu toată evidența, și
în acest an. În fabrici și uzine, pe șantiere și ogoare, în in-
stituții, oamenii muncii — români, maghiari, germani și de
alte naționalități — și-au exprimat și își exprimă hotărîrea
de a munci cu dăruire, cu pasiune și înaltă răspundere
pentru îndeplinirea cu succes a planului și angajamentelor
asumate în întrecerea socialistă pe acest an hotărîtor al cin-
cinalului. Este răspunsul lor patriotic la îndemnul insufle-
țitor al secretarului general al partidului, de a se face totul

dr. Gh. I. IONIȚĂ

(Continuare în pag. 10)

AMPLE MUTAȚII CALITATIVE ÎN STRUCTURA SOCIALĂ A ȚĂRII (II)

P E FONDUL și în strânsă legătură cu edificarea noului orândui, cu transformarea socialistă a agriculturii, cu înlăturarea revoluției culturale, cu dezvoltarea forțelor de producție, cu instituirea și perfecționarea conducerii democratice a societății au avut loc importante și semnificative mutații în rândurile țărănimii. Țărănimea cooperatistă, menționată în secretarul general al partidului, s-a transformat „**într-o clasă nouă, omogenă, cu un ideal social unitar, care și-a legat definitiv existența de socialism, de marea producție modernă**”. Dialectica devenirii țărănimii — cea de a doua forță a țării — în procesul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate are drept coordonate, pe de o parte, diminuarea ponderii ei în ansamblul populației ocupate — de la 80 la sută la mai puțin de 30 la sută în prezent —, proces care se înscrie în parametrii care circumscriu progresul economico-social și care exprimă ritmul industrializării socialiste, modernizarea structurilor economice, introducerea progresului tehnic, creșterea eficienței economice; pe de altă parte, pe baza creșterii nivelului ei de pregătire politică, agrotehnică și culturală — sporirea rolului ei în asigurarea dinamismului economiei naționale și dezvoltarea avuției naționale, mai ales ca urmare a adâncirii profesionalizării și specializării oamenilor muncii din agricultură, înlăturării noului revoluții agrare, lărgirii și modernizării bazei tehnico-materiale a agriculturii și îndeosebi realizării Programului — de însemnătate cardinală pentru economia națională și bunăstarea națiunii — adoptat de Plenara C.C. din iunie a.c. și de Marea Adunare Națională, privind asigurarea unei producții agricole sigure și stabile.

Înțelegerea locului și rolului țărănimii în structura socială a țării, în dinamica societății românești se întemeiază pe teză, formulată de secretarul general al partidului, că „**industria și agricultura reprezintă ramuri de bază, hotărâtoare, ale economiei noastre naționale: deci și muncitorii și țărani reprezintă clase hotărâtoare ale societății noastre socialiste, iar alianța dintre aceste două clase — proprietare, producătoare și beneficiare — constituie baza de granit a orânduirii noastre socialiste și comuniste**”.

Locul important al țărănimii în producția materială, în activitatea generală de construcție a societății socialiste este legat de preocupările stăruitoare ale partidului și statului nostru pentru modernizarea agriculturii. Volumul de investiții în acest domeniu a crescut de la 50 miliarde lei în cincinalul 1962—1976 la 122,3 miliarde lei în cincinalul 1976—1980; în 1981 existau 150 000 de tractoare față de 81 000 în 1965; 42 000 de cultivate mecanice, față de 23 000; 32 000 de combine autopropulsate pentru recoltat cereale păioase, față de numai 202 în 1965 etc., etc.

Înlăturarea Programului național, adoptat de Plenara din iunie a.c., pentru asigurarea unei producții sigure și stabile prin creșterea potențialului productiv al pământului, mai buna organizare și folosire în mod unitar a terenurilor agricole, a întregii suprafețe a țării, creșterea cu 55—60 la sută a suprafeței arabile irigate, realizarea lucrărilor de desecări și combaterea eroziunii solului va constitui nu numai un moment cardinal în viața agricolă a țării, ci și o perioadă în care, folosind știința și uzajele moderne produse de industria noastră socialistă, în lupta nemijlocită pentru stăpânirea naturii va avea loc o adevărată revoluție în însuși modul de gândire al oamenilor, se va realiza un important salt în nivelul lor de cunoaștere, ceea ce se va îmbogăți cu noi și viguroase valențe fizionomia țărănimii și va contribui în mare măsură la o și mai strânsă apropiere între clasa muncitoare și țărănime, între muncă din industrie și cea din agricultură, la cristalizarea specifică a modului socialist, modern de viață. Nu trebuie pierdut, totodată, din vedere faptul că un procent important al clasei muncitoare, circa 10 la sută, își desfășoară activitatea la sate.

În contextul dezvoltării puternice a forțelor de producție și modernizării economiei în ansamblul său, al afirmării tot mai

puternice a științei ca forță nemijlocită de producție, al desfășurării, cu deosebită vigoare și cu consecințe importante în cele mai diverse domenii ale vieții economice și sociale, a revoluției științifice și tehnice contemporane, al înfloririi învățămîntului, artei și culturii — sporește într-o bună măsură ponderea intelectualității, în special a celei tehnice (numai în cercetarea științifică și tehnologică lucrează astăzi 220 000 de specialiști), dar mai ales rolul ei în înlăturarea obiectivelor de dezvoltare economico-socială socialistă a țării. S-a schimbat și statutul social al intelectualității, ea devenind, cum subliniează secretarul general al partidului, „**o categorie socială nouă, strins legată de clasa muncitoare și țărănime și atașată organic idealurilor socialismului și comunismului**”.

Mutațiile calitative în structura socială a României, sînt organice legate de afirmarea largă a democrației socialiste.

În cadrul marilor transformări pe care le implică făurirea noii societăți, clasa muncitoare se manifestă tot mai amplu în calitate sa de clasă conducătoare în stat, participă activ, în mod nemijlocit, în forme tot mai variate și totodată mai eficiente, la guvernarea societății. Este meritul Partidului Comunist Român, al secretarului său general, faptul că, mai ales după Congresul al IX-lea, au pus un accent cu totul deosebit pe dezvoltarea și adâncirea democrației muncitorești, pe creșterea a noi structuri organizatorice în vederea participării clasei muncitoare, ea și a țărănimii, a intelectualității, a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, la conducerea societății, pe asigurarea condițiilor pentru exercitarea competenței, deplină și efectivă a dreptului de a participa la actul conducerii. „**Noi concepem clasa muncitoare — arăta, încă în 1971, tovarășul Nicolae Ceaușescu — nu ca o masă chemată numai să realizeze hotărârile, ci ca o clasă conducătoare, ca o clasă conștientă de rolul său istoric... Nu se poate vorbi de socialism dacă nu luăm măsuri ca clasa muncitoare, în numele căreia se guvernează, să-și îndeplinească într-adevăr rolul conducător și să participe la guvernarea societății**”.

Participarea tuturor claselor, păturilor și categoriilor sociale, în cadrul Frontului Democrației și Unității Socialiste, la conducerea vieții sociale este o expresie a unității societății noastre și totodată o modalitate deosebit de fertilă de apropiere a claselor și categoriilor sociale, de armonizare a intereselor și activității lor în direcția edificării noului orândui. Dinamica structurii sociale a țării noastre, evoluția relațiilor dintre clasele, păturile și categoriile sociale, dezvoltarea fizionomiei lor social-politice și spiritual-ideologice sînt condiționate într-o măsură importantă de gradul în care, prin întreaga sa politică, partidul revoluționar al clasei muncitoare reușește să exprime idealurile fundamentale comune ale tuturor claselor și păturilor sociale, să armonizeze, prin măsuri economice, politice și sociale adecvate, interesele lor, să le modeleze printr-o muncă educativă sistematică aspirațiile și comportamentul, în fiecare etapă, pe baza valorilor care prezidează idealul socialist, să aplice cu consecvență în viață normele eticii și echității socialiste, să dezvolte la toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, conștiința de proprietar, producător și beneficiar conștiința comunității de interese și idealuri, conștiința necesității implicării în răspundere și competență în înlăturarea progresului economic și social al țării și participării la soluționarea problemelor cu care se confruntă societatea în mersul său ascendent.

Meritul partidului nostru, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, constă nu numai în faptul că a elaborat și promovat o politică ce exprimă cu fidelitate interesele majore ale națiunii și care și-a găsit materializarea în marile realizări obținute în dezvoltarea economico-socială a țării, în ridicarea bunăstării materiale și spirituale a poporului și creșterea calității vieții oamenilor, în puternica unitate de voință și acțiune a tuturor claselor și categoriilor sociale pentru înlăturarea Programului partidului, a hotărârilor Congresului și XII-lea și ale Conferinței Naționale, ci și în acela că a funda-

mentat necesitatea unei atitudini dialectice, curajoase și realiste față de realitățile sociale, ca o condiție sine qua non a edificării noii orînduirii și a progresului general al societății socialiste. În acest context se înscrie teza după care contradicțiile continuă să acționeze și în socialism, putîndu-se dezvolta și deveni antagoniste dacă nu sînt bine înțelese, dacă nu se acționează pentru a lichida cauzele care le generează. „**Atîta timp cît există clase și categorii sociale cu interese proprii — subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu —, chiar dacă nu sînt antagoniste, se mențin și contradicții, mai mari sau mai mici, care, dacă sînt neglijate, se pot complica**”. Din această perspectivă, partidul nostru, mai ales în anii care au trecut de la Congresul al IX-lea, pe de o parte, a dovedit o deosebită receptivitate față de interesele și năzuințele tuturor claselor și categoriilor sociale, ceea ce i-a conferit statutul de centru vital și conștiință de sine a națiunii, a întregii societăți; pe de altă parte, a dezvoltat cu curaj disfuncționalitățile și disproporțiile care apar în societate ca urmare a creșterii în complexitate a sistemului social socialist ca și altor cauze, care țin de factori obiectivi sau subiectivi, interni sau externi, propunînd strategii corespunzătoare de soluționare a contradicțiilor.

Dacă încercăm să definim coordonatele de bază ale **dinamicii** structurii sociale a societății noastre socialiste, înscrise în planul legității obiective, atunci, fără îndoială, constatăm că în cuprinsul acestor coordonate, un loc important, esențial îl ocupă **omogenizarea socială** — ca proces de mare complexitate și profunzime revoluționară, care relevă sintetic sensul și semnificația înnoirilor adînci pe care socialismul le inaugurează în viața socială.

Omogenizarea socială, ca una din liniile de forță ale dezvoltării societății noastre, este un proces dialectic complex care începe, în esență, cu instaurarea relațiilor socialiste de producție, se extinde, se amplifică și se adîncește continuu în întreaga epocă istorică de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și trecere treptată la comunism și se încheie, în linii mari, în etapa comunismului deplin, odată cu formarea poporului muncitor unic al societății comuniste. Din acest punct de vedere, prevederile Programului partidului, documentele Congresului al XII-lea și ale Conferinței Naționale, orientările de mare valoare teoretică și practică formulate în Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Plenara C.C. din 29—30 iunie a.c., ca și cele două importante programe adoptate de plenară și apoi de Marea Adunare Națională vizează crearea condițiilor economice, sociale, politice și cultural-spirituale pentru adîncirea omogenizării sociale, pentru ridicarea pe trepte noi a unității și coeziunii societății noastre. În aceeași direcție se înserează și Hotărîrea Comitetului Politic Executiv din luna iulie a acestui an privind intensificarea activității politico-ideologice, ca și recenta cuvîntare, de o deosebită importanță, rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea pe problemele muncii organizatorice și politico-educative.

Este un merit deosebit de important al partidului nostru de a fi conceput avansarea și adîncirea omogenizării societății noastre ca un proces complex; bazîndu-se, în primul rînd și în chip hotărîtor, pe apropierea treptată a condițiilor social-economice de muncă și de viață ale claselor și păturilor sociale, pe eliminarea discrepanțelor în venituri și afirmarea în practică a echității socialiste, mergînd pînă la ștergerea, în perspectivă, a deosebirilor esențiale dintre sat și oraș, dintre munca fizică și cea intelectuală, dintre munca din industrie și cea din agricultură, ca și pe asigurarea participării egale a tuturor oamenilor muncii la viața politică și conducerea treburilor obștești, omogenizarea socială presupune, totodată, ca un element important, formarea, la scara întregii societăți, a unei spiritualități socialiste unitare, a cărei substanță, fizionomie și relief să exprime în toate componentele ei — de la valorile politice și morale pînă la cele artistice — cerințele progresului social socialist, idealurile nobile, cu adevărat umaniste, statuate în documentele programatice ale partidului. O importanță deosebită au în acest domeniu tezele profund originale formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu în Expunerea la Plenara largită a C.C. al P.C.R. din iunie 1982 privind procesul complex de formare a unei concepții teoretice și ideologice unitare despre lume și viață, proces care presupune dezvoltarea și modernizarea forțelor de producție, a organizării și conducerii vieții sociale, dar mai ales intensificarea muncii politico-educative, dezvoltarea și soluționarea contradicțiilor care apar, accentuarea spiritului militant în combaterea ideologiei retrograde.

Din acest unghi de vedere, omogenizarea socială tot mai puternică a societății noastre implică, în mod necesar, restruc-

turări semnificative atît în ceea ce privește ridicarea nivelului de cultură și lărgirea orizontului de cunoaștere al maselor populare, cît și în privința reducerii substanțiale a decalajelor culturale dintre diferitele categorii sociale, decalaje moștenite de la vechea orînduire, și apropierea nivelurilor lor de cultură și cunoaștere, toate acestea, evident, în contextul marelui avînt pe care îl cunoștem în România socialistă de astăzi știința, cultura și arta.

În această direcție trebuie să avem în vedere cel puțin două aspecte: pe de o parte, lichidarea antagonismelor sociale a deschis accesul la învățămînt, știința și cultura, pentru întregul popor; pe de altă parte, făurirea noii societăți presupune oameni la care înalta pregătire profesională se îmbină organic cu o conștiință socialistă înaintată, cu spiritul revoluționar, teză asupra căreia secretarul general al partidului a insistat, din nou, în mod deosebit la recenta Consfătuire de lucru pe problemele muncii organizatorice și politico-educative.

Dar nu este vorba numai de o creștere cantitativă, ea însăși, fără îndoială, deosebit de importantă, ci mai ales de formarea, ca reflex al omogenizării sociale, a unei spiritualități noi, socialiste, unitare și armonioase, care se clădește și se dezvoltă pe bazele concepției științifice, revoluționare despre lume — materialismul dialectic și istoric. Unitatea de interese și de idealuri care caracterizează societatea noastră condiționează atît dezvoltarea, plină de dinamism, a culturii și conștiinței socialiste, cît și caracterul convergent, unitar, al direcțiilor acestei dezvoltări. Dealtfel, tocmai aceste caracteristici sînt în măsură să releve temeiurile adînci ale dinamismului forței și funcționalității sociale deosebite prin care se distinge spiritualitatea socialistă, cu consecințele sale fertile asupra profilului spiritual al omului, asupra universului său de gîndire și simțire, asupra acțiunii și comportării sale.

Ar fi însă profund eronat dacă cineva ar trage concluzia că omogenizarea socială ar însemna în plan economic sau al modului de viață un egalitarism primitiv, nivelator, care nu ține seama de diferențierile existente, pe multiple planuri, între oameni sau că ea ar atrage după sine uniformizare sau standardizare culturală și spirituală. Această înțelegere este cu totul străină esenței și spiritului socialismului, concepției partidului nostru cu privire la om și civilizația comunistă a omului, formulată cu claritate în Programul partidului, în opera teoretică a tovarășului Nicolae Ceaușescu. În această direcție e necesar să subliniem că schimbările și restructurările, de ordinul calității, pe care omogenizarea social-politică le implică în fizionomia, conținutul și dinamica profilului spiritual al societății noastre, în cîmpul larg al culturii și conștiinței, al sistemului de valori și norme de comportare constituie baza cu adevărat reală pentru o dezvoltare amplă și multilaterală a omului, pentru înflorirea personalității umane și valorificarea plenară a tuturor disponibilităților sale creatoare. Unitatea de năzuințe și idealuri ce caracterizează spiritualitatea socialistă se manifestă și se exprimă într-o uimitoare bogăție de forme și modalități, atît la scara creației culturale, politice, științifice cît și la cea a universului spiritual al omului. Mai mult, omogenizarea socială, unitatea de interese, idealuri și aspirații ale claselor și categoriilor sociale, apropierea condițiilor de muncă și de viață, cristalizarea unui mod socialist de viață omogen, dar diversificat prin varietatea stilurilor de viață au repercutări asupra spiritualității societății noastre și în sensul că acestea amplifică în proporții impresionante creația culturală și științifică, activitatea complexă de creație spirituală autentică, conferind, totodată, valențe profund novatoare, revoluționare, spiritualității naționale socialiste. În acest fel omogenizarea social-politică, proprie socialismului, condiționează unitatea și dinamismul profilului spiritual al societății noastre, după cum unitatea spirituală, unitatea de voință și conștiință a poporului, a claselor și categoriilor sociale ce-i structurează fizionomia și profilul social-politic, a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, potențează, la rîndul ei, procesul atît de important și de semnificativ pentru destinele comuniste ale patriei noastre — procesul de omogenizare socială. Pe drept cuvînt sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în Expunerea la Plenara largită a C.C. din iunie 1982 că „**unitatea dintre muncitori, țărani și intelectuali s-a ridicat pe o treaptă nouă, constituind chezașia înfăptuirii Programului partidului, a ridicării patriei noastre pe noi culmi de progres și civilizație, a sporirii bunăstării materiale și spirituale a poporului**”.

prof. dr. Ion REBEDEU

Sporirea bunăstării — țelul suprem al politicii partidului (II)

Dimensiuni sociale de anvergură ale dezvoltării

UN LOC esențial în cadrul politicii de creștere a nivelului de trai și a calității vieții întregii populații îl ocupă îmbunătățirea activității în domeniul **edilitar și al construcțiilor de locuințe**. Este unanim recunoscut faptul că locuința și condițiile de locuit — luate împreună — reprezintă unul dintre cele mai importante capitole ale nivelului de trai, ale bunăstării și gradului de civilizație al populației. O locuință corespunzătoare este apreciată ca una din nevoile cheie, nu numai pentru că este locul de desfășurare a vieții de fiecare zi, dar și pentru că o mare parte din celelalte categorii de nevoi ale populației sînt satisfăcute în raport cu locuința, cu gospodăria. Ea determină, într-o măsură covârșitoare, ierarhia nevoilor populației la nivel macrosocial, precum și sistemul preferințelor de consum la nivelul gospodăriei în corelație cu gradul de satisfacere a ansamblului nevoilor populației și cu posibilitățile reale existente în economie.

Satisfacerea nevoilor de locuințe corespunzătoare unui trai civilizat înseamnă, în primul rînd, asigurarea fiecărei familii cu spațiu de locuit, respectiv un grad înalt de înestrare a populației cu locuințe înseamnă, în al doilea rînd, locuințe cu dimensiuni și grad de dotare cu instalații sanitare și de confort în raport direct cu mărimea și componența familiei, precum și cu cerințele unei vieți civilizate.

Nivelul la care trebuie satisfăcută această trebuință fundamentală este dat de starea condițiilor de locuit în creșterea bunăstării, de nivelul de dezvoltare economică, precum și de locul pe care-l ocupă locuința în concepția și politica de ansamblu privind nivelul de trai și calitatea vieții.

În strategia partidului nostru, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, satisfacerea nevoii de locuințe a populației a fost concepută a se realiza în contextul unui amplu program de sistematizare teritorială și de urbanizare, reflectat între altele în sporirea numărului de orașe și a ponderii populației urbane (de la 29,8% — în municipii și orașe — în 1965, la 46,9% în 1981), de îmbunătățirea aspectelor calitative ale vieții, avîndu-se în vedere ca ansamblurile de locuințe să fie dotate corespunzător și cu celelalte elemente ale infrastructurii care deservesc populația, respectiv cu unități comerciale, sanitare, de învățămînt, cultural-educative etc.

Volumul investițiilor efectuate pentru construcții de locuințe a fost în perioada 1966—1981 de aproape 201 miliarde lei, din care aproape 124 miliarde lei din fondurile statului, de peste 5 ori mai mare decît în perioada 1951—1965. Pe această bază, au fost date în folosință în această perioadă peste 2,4 milioane locuințe, din care 1,751 mîl. apartamente din fondurile statului, întreprinderilor și ale organizațiilor cooperatiste și obștești, de 4,7 ori mai multe decît în cele trei cincînale anterioare. La finele anului 1981 peste 8 milioane de locuitori ai României socialiste locuiau în apartamente și locuințe construite după Congresul al IX-lea al partidului. Paralel cu satisfacerea nevoii de locuințe pentru un număr tot mai mare de persoane, o atenție importantă s-a acordat îmbunătățirii gradului de confort, prin creșterea suprafeței locuibile pe o persoană, a numărului și ponderii locuințelor cu mai multe camere, a racordării acestora la rețeaua de distribuție a apei, energiei electrice și de încălzire prin centrale termice sau termoficare etc. Rezolvarea pînă în anul 1990, în linii generale, a problemei locuințelor pentru întreaga populație, așa cum se prevede în documentele Congresului al XII-lea al partidului, reprezintă un obiectiv de mare rezonanță și cu profunde implicații pe planul bunăstării sociale, al creșterii nivelului de trai al populației.

O componentă de mare însemnătate a creșterii nivelului de trai al populației în perioada la care ne referim a constituit-o **dezvoltarea învățămîntului, culturii și artei**, de care beneficiază întreaga populație. Partidul, secretarul său general, au avut în vedere folosirea tuturor mijloacelor de care dispune societatea pentru ridicarea continuă a nivelului general de cultură și învățămînt al maselor largi populare. Fondurile alocate dezvoltării învățămîntului, culturii și artei au sporit de la 7,3 miliarde lei în 1965 la peste 19,6 miliarde lei în 1981, de aproape 3 ori. Deopotrivă, se impun subliniate eforturile întreprinse pentru dezvoltarea continuă a bazei materiale a acestor servicii destinate pregătirii multilaterale a forței de muncă, formării și dezvoltării personalității umane.

Eforturile mari făcute de statul nostru pentru dezvoltarea învățămîntului, culturii și artei în această perioadă s-au concretizat în rezultate remarcabile pe linia educării și formării unei proporții tot mai mari a populației, a lărgirii orizontului de cunoaștere și înțelegere, a creșterii gradului de pregătire științifică, tehnică și culturală a oamenilor muncii, a dezvoltării și ridicării nivelului lor de conștiință.

O atenție deosebită a fost acordată **ocrotirii sănătății** — element esențial al creșterii calității vieții. În concepția tovarășului Nicolae Ceaușescu, ocrotirea sănătății populației reprezintă nu numai o problemă de asistență socială, ci și o problemă cu un profund caracter social, ea făcînd parte integrantă din ansamblul condițiilor social-economice de dezvoltare a țării. Ca urmare, în intervalul 1965—1981 cheltuielile pentru ocrotirea sănătății finanțate de la bugetul de stat au sporit de la 4 794,6 mil. lei la 15 392,4 mil. lei (reprezentînd peste 1/5 din cheltuielile social-culturale ale statului), revenînd pe un locuitor 629 lei în 1981, față de 252 lei în 1965. Resursele financiare alocate sectorului sanitar au fost folosite pentru lărgirea și modernizarea permanentă a bazei materiale, prin construirea unui număr important de obiective sanitare moderne, dotarea lor și a celor existente cu mijloace perfecționate de diagnosticare și tratament. În această perioadă, numărul medicilor și al personalului mediu sanitar aproape s-a dublat, ceea ce a determinat reducerea numărului locuitorilor ce revin la un medic și la un cadru sanitar mediu cu 144 și respectiv 78 persoane. Este de menționat, de asemenea, că s-a dezvoltat continuu baza tehnico-materială a activității de turism, de odihnă și tratament balnear, prin darea în folosință a noi unități de cazare, ridicarea gradului de confort, valorificarea în mai mare măsură a condițiilor naturale existente. Ca un efect sintetic al împlinirilor în planul bunăstării materiale și spirituale a oamenilor muncii, durata medie a vieții locuitorilor țării a ajuns la circa 70 de ani, nivel foarte apropiat de cel înregistrat în statele dezvoltate ale lumii. Îmbunătățirea bilanțului vital al populației, pe lângă creșterea duratei medii a vieții, mai este confirmată și de creșterea indicilor somatometrici ai tinerei generații. În ultimii 30 de ani greutatea medie a indicilor respectivi a crescut cu peste 12%, înălțimea cu 3—5%, iar perimetrul toracic cu 2—6%, dovadă a dezvoltării mai viguroase și armonioase a tinerei generații.

Noile măsuri în domeniul creșterii în continuare a veniturilor oamenilor muncii, a perfecționării sistemului de retribuire, în vederea sporirii cointeresării în realizarea și depășirea sarcinilor de plan, ca urmare a traducerii în viață a programului cu privire la aplicarea fermă a principiilor autoconducerii muncitorești și autogestivității, perfecționarea mecanismului economico-financiar, a sistemului de retribuire a muncii și creșterea retribuției în acest cincinal, adoptat la recenta plenară a partidului, conferă noi dimensiuni politicii de ridicare continuă a nivelului de trai și a gradului de civilizație al celor ce muncesc. Corespunzător politicii consecvente a partidului nostru de ridicare a nivelului de trai, începînd cu luna septembrie 1983 vor fi majorate în mod eșalonat pe ramuri și activități retribuțiile tuturor categoriilor de personal muncitor, majorare care se va efectua în două etape, prima încheindu-se în august 1984, iar cea de a doua în 1985. Ca urmare a acestor majorări, în anul 1985 față de 1980 retribuția medie nominală, inclusiv impozitul suportat de întreprindere, va fi cu 38,4% mai mare, retribuția medie nominală netă cu 36,1%, iar retribuția reală cu 8% mai mare. Veniturile reale ale țărănimii, pe o persoană activă, realizate din muncă în cooperativele agricole de producție și din gospodăria personală vor fi în anul 1985 cu 12,2% mai mari față de anul 1980. De asemenea, pensiile de asigurări sociale vor fi majorate de la 1 mai 1984 pentru toate categoriile de pensionari, fondurile ce se vor aloca pentru majorarea pensiilor de asigurări sociale de stat și a ajutoarelor sociale însumînd la nivelul unui an circa 3,5 miliarde lei.

Mărețele realizări obținute în construcția socialistă, împlinirile în ce privește creșterea nivelului de trai al populației și evoluția în continuare a acestuia sînt urmarea muncii abnegate a întregului popor pentru a da viață politicii partidului. Viața economică, socială și politică a României este caracterizată de o profundă eferveșcență creatoare, în centrul politicii partidului fiind situat omul, fericirea și bunăstarea sa generală.

Grigore VALCEANU

Reducerea cheltuielilor — la baza creșterii eficienței economice

Pavel ARON

prim secretar

al Comitetului județean Arad al P.C.R.

PROCES cu ample implicații în economie, reducerea costurilor de producție, înlesnirea cheltuielilor materiale pe unitatea de produs, a devenit — mai ales în anii actualului cincinal — una din preocupările prioritare ale organelor de partid, ale fiecărei întreprinderi, centrale și ministere. Și e firesc să fie așa. Prin micșorarea cheltuielilor materiale se creează condiții pentru reducerea costurilor de producție și pe această bază se asigură condiții pentru creșterea rentabilității fiecărei unități, a venitului național. Așa cum sublinia la recenta plenară a C.C. al P.C.R. secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceașescu „...este necesar să se acționeze cu toată hotărârea pentru reducerea mai accentuată a cheltuielilor materiale. Toate acestea trebuie să ducă la creșterea mai puternică a rentabilității și eficienței economice în toate sectoarele de activitate”.

În acest sens, de mare importanță este desfășurarea unor acțiuni largi pentru mai buna gospodărire și valorificare a materiilor prime, materialelor, combustibililor și energiei electrice, crearea unui climat propice de realizare a sarcinilor de plan în condițiile unui regim sever de economii care să nu afecteze calitatea produselor ci, dimpotrivă, să asigure un nivel mereu crescând al acesteia.

Pornind de la hotărârile Congresului al XII-lea al P.C.R., Comitetul județean de partid Arad a asigurat elaborarea și aplicarea, încă din primul an al actualului cincinal, a unor măsuri care să conducă la economisirea materiilor prime, energiei și combustibilului, la valorificarea superioară a acestora. La nivelul județului și al fiecărei unități au fost conturate în programele elaborate ca măsuri principale: reproiectarea produselor și asimilarea de produse noi, îmbunătățirea tehnologiilor și eliminarea celor care nu asigurau consumuri reduse, îmbunătățirea calității și reducerea pierderilor prin rebuturi, deșeuri, capete și cupoane, trecerea la valorificarea materialelor recuperabile, reducerea consumurilor de energie și combustibil pe unitatea de produs etc.

Un moment deosebit pentru organizarea activității, în vederea realizării producției cu consumuri și cheltuieli reduse, l-a constituit vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceașescu din 9 iunie 1982, când, la fața locului, în întreprinderile de vagoane, mașini-unelte, textile s-au stabilit sarcini și căi concrete de trecere la o treaptă calitativ superioară în activitatea organizațiilor de partid și a colectivelor de oameni ai muncii. În urma indicațiilor date au fost luate măsuri pentru mai buna orientare a colectivelor de muncă, și îndeosebi a specialiștilor, spre analiza critică a produselor și tehnologiilor, compararea acestora cu cele mai bune realizări anterioare și cu cele de pe plan mondial. Procedind astfel s-a ajuns la concluzia că în fabricația de vagoane, strunguri, mobilă, țesături ș.a., sectoare în care industria județului nostru are o pondere însemnată, sînt rezerve de reducere a cheltuielilor materiale și, pe măsură ce se introduc noi tehnologii de lucru sau se perfecționează organizarea producției și a muncii, se creează noi posibilități de economisire sau valorificare superioară a materiilor prime, combustibilului și energiei.

Eficiența promovării tehnologiilor avansate și a produselor noi

ESTE cunoscută influența pozitivă asupra reducerii consumurilor materiale a promovării tehnologiilor noi, de înalt randament, a asimilării de produse cu caracteristici superioare tehnico-funcționale. Acționînd pe această linie, colectivele de muncă din întreprinderile arădene au obținut rezultate demne de remarcat. Astfel, la Întreprinderea de mașini-unelte, prin introducerea în fabricație a mașinilor unelte la temă, prin reproiectarea și modernizarea produselor, ponderea produselor noi s-a ridicat în acest an la 41%, față de 14% în 1982; adăugînd la acest proces și îmbunătățirea continuă a tehnologiilor de fabricație, s-a obținut o reducere a ponderii cheltuielilor mate-

riale în totalul costurilor la 58,6% față de 66,5%. Produsul nou — strungul SN 501 — omologat în trimestrul I a.c. are o greutate proprie mai mică cu aproape 25%, iar puterea motorului principal este cu 30% inferioară față de aceiași parametri la produsul similar pe care-l înlocuiește. Aceasta permite ca noul strung să execute aceleași operațiuni ca și tipul vechi, dar cu un consum de energie mai redus cu 30%.

În producția de vagoane, specialiștii de la întreprinderea de profil au acționat permanent pentru reducerea tării, pentru perfecționarea tehnologiilor de execuție și pentru valorificarea deșeurilor și capetelor recuperabile de metal. Așa s-a procedat de pildă în cazul vagonului basculant de 40 mc care a fost ușurat în ultimii trei ani cu 885 kg. Prin măsurile luate și la alte tipuri de vagoane s-au obținut însemnate reduceri ale tării: vagonului pentru metrou i s-a redus greutatea cu 988 kg, în 1983 față de 1981, iar în cazul vagonului dozator pentru căile ferate ale țării, în perioada care a trecut de la ultimul an de fabricație — 1980 — produsul a „slăbit” cu 861 kg.

Colectivele de creație și de proiectare tehnologică din industria ușoară, sub îndrumarea organizațiilor de partid, au acționat mai ferm pe linia reproiectării articolelor existente de țesături și tricotațe pentru reducerea greutății și creșterea ponderii firelor chimice în masa materialului, reușind să reducă greutatea medie la 119,3 grame/mp (plan 123 gr) la țesături și 286 gr/mp la tricotațele scămășate (plan 330 gr), pe total tricotațe reducerea fiind de 8 gr/buc. Prin introducerea în fabricație a 8 noi articole reproiectate la Întreprinderea textilă (U.T.A.), se reduce cu 900 de tone consumul normat de fire pe anul 1983. De asemenea, în programul întreprinderii se prevede realizarea în anul de plan a cel puțin 5 milioane mp de țesături la care să se folosească pînă la 20% materiale recuperabile. În atenția specialiștilor stă în continuare realizarea noilor produse care înglobează un procent ridicat de materiale refolosibile, realizarea unor materiale flotrate și se caută soluții tehnice pentru a satisface solicitările partenerilor externi în condițiile promovării noilor produse.

Pe ansamblul județului ponderea produselor noi și reproiectate de la începutul cincinalului se ridică în prezent la peste 58% față de 44% planificat, ceea ce înseamnă o reducere importantă a nivelului cheltuielilor, în conformitate cu cerințele formulate în documentele de partid.

Normele de consum în pas cu nivelul dotării întreprinderilor

ÎMBUNĂTĂȚIREA normelor de consum, adaptarea lor la condițiile noi create prin modernizarea bazei materiale din unități reprezintă o altă cale importantă prin care se acționează pentru reducerea cheltuielilor materiale și ridicarea eficienței economice. Desigur, asemenea acțiuni nu au fost făcute în mod formal, administrativ, fără a cunoaște posibilitățile de la fiecare loc de muncă. Orice normă îmbunătățită, odată cu trecerea la aplicarea ei, a avut la bază și măsurile concrete ce se impun. Aceasta a stimulat oamenii muncii în însușirea tehnologiilor noi, în valorificarea operativă a experienței înaintate.

Prin programele de măsuri adoptate la întreprinderile de vagoane, de mașini-unelte etc., s-a urmărit, printre altele, înlocuirea materialelor laminate cu țevă, extinderea utilizării perelor matrițate și sinterizate, folosirea profilurilor economice în vederea eliminării adaosurilor de prelucrare, extinderea sudurii automate ș.a. — toate acestea făcînd posibile însemnate reduceri de norme de consum specific în ramura prelucrării metalului, ale căror efecte economice s-au repercutat în creșterea indicelui de utilizare a metalului. Iată cîteva exemple: indicele de utilizare a laminatelor pline din oțel s-a apropiat de 0,9 în semestrul I al consumului de combustibil în forjă a scăzut față de aceeași perioadă a anului trecut cu 16 tcc/1000 t piese forjate sau mate-

late, la piesele turnate economia de energie electrică față de aceeași perioadă este de 79 MWh/1 000 t, iar la Întreprinderea de mașini unelte consumurile de laminate pline din oțel au scăzut cu 220 kg pe un strung normal și cu 392 kg pe un strung revolver etc.

Norme de consum îmbunătățite s-au introdus și în industria prelucrării lemnului, unde prin înlocuirea lemnului masiv cu elemente profilate din PAL și P.F.L., precum și prin reducerea grosimii plăcilor corelat cu sistemul constructiv al produselor s-au obținut până în prezent economii materiale în valoare de peste 5,6 mil. lei. De asemenea, în unitățile industriei ușoare s-au elaborat și s-a trecut la înfăptuirea unor programe de măsuri menite să asigure finisarea superioară a țesăturilor concomitent cu reducerea greutateii acestora și a consumurilor de materii prime pe unitatea de măsură.

Tot în scopul reducerii normelor de consum, analizele efectuate în unitățile industriale din județ au evidențiat faptul că este necesară sporirea preocupărilor mai ales în ce privește **reintroducerea în circuitul economic a materialelor refolosibile**. Pe baza studiilor efectuate și programelor întocmite, sînt perspective ca în perioada care urmează să se ajungă în unele domenii ca ponderea materialelor recuperabile să fie de peste 50%, din totalul materiilor prime și materialelor utilizate în execuția produselor. Avem în vedere, în acest context, în principal unitățile de industrie ușoară, unde s-au realizat până în prezent o serie de produse care înglobează un procent de pînă la 65%, materiale refolosibile. De asemenea, în industria prelucrării lemnului s-au găsit în acest an soluții pentru valorificarea aproape în întregime a rumegușului (în fabrica de PAL) și a resturilor de masă lemnoasă rezultate din procesele tehnologice, care se folosesc în special la confecționarea panourilor pentru părțile invizibile ale mobilei.

Extinderea cîrții combinate (în unele unități pe baza modelelor elaborate de calculator) în vederea utilizării integrale a capetelor și fișilor constituite, de asemenea, o cale importantă de creștere a ponderii volumului de materiale refolosibile reintroduse în circuitul economic atît la Întreprinderea de vagoane (unde există de acum o experiență bogată în acest sens), cît și la alte unități cum sînt C.P.L., I.M.A.I.A., Întreprinderea de confecții, „Tricoul rusu” etc. Creșterea preocupărilor din acest an se reflectă, spre exemplu la Întreprinderea de vagoane, în dublarea cantității de metal valorificat la terți în sem. I 1983 față de aceeași perioadă a anului 1981 și sporirea cu 25% a cantității refolosite în procesele de producție proprii pentru executarea de scule și dispozitive, pentru piese de schimb etc.

S-a intensificat totodată acțiunea de recondiționare a pieselor și de utilizare a capetelor de bare de metal pentru executarea de repere mici, reparații și SDV-uri, pe această cale economisindu-se aproape 5 200 tone metal, cu care s-a completat baza materială a producției într-o serie de unități. În mod deosebit trebuie remarcate preocupările din acest domeniu la Întreprinderea mecanică pentru agricultură și industrie alimentară și la unitățile Trustului S.M.A., care au asigurate, în prezent, sectoare de reparații și întreținere care folosesc aproape în exclusivitate piese și subansamble recondiționate (bloc motor, axe cu came ș.a.).

Pe baza acțiunilor întreprinse pînă în prezent a fost realizată, pe ansamblul județului, o reducere a consumurilor normale cu 2 700 t metal, 2 000 mc material lemnos, 1,3 mil. kWh energie electrică ș.a. Aceste reduceri au permis încadrarea în nivelul planificat al costurilor de producție și chiar obținerea unei economii de 4,4 lei la cheltuielile materiale la mia de lei producție marfă.

Rezervele potențiale atrase operativ în circuitul economic

LA PLENARA C.C. AL P.C.R. din martie a.c. tovarășul Nicolae Ceaușescu a pus în fața organelor și organizațiilor de partid, a consiliilor oamenilor muncii din întreprinderile industriale sarcina de a găsi soluții tehnico-organizatorice care să asigure reducerea cu 70—80 lei (în timp de trei ani) a cheltuielilor materiale la mia de lei producție marfă.

Firește, sarcina nu este deloc ușoară. Dar dacă analizăm mai îndeaproape rezultatele obținute pe această linie pînă în prezent și, mai ales, rezervele nevalorificate de care dispune fiecare unitate, cheltuielile la mia de lei producție marfă pot fi substanțial reduse. Bunăoară, într-o serie de unități arădene și locuri de muncă nu s-a reușit încadrarea în normele de consum, întîlnindu-se chiar cazuri de risipă în unele sectoare. Așa, de exemplu, la Întreprinderea de mașini-unelte nu s-a reușit încă realizarea coeficientului de utilizare a metalului, în principal din cauza existenței unui procent mare de rebuturi și remedieri (peste 1,4% din totalul producției marfă), producția care se poate executa prin reducerea nivelului acestuia la limitele ad-

misibile (1,1%) fiind estimată la peste 5 milioane lei. Există unele depășiri de consumuri și la produsele Întreprinderii de vagoane, dar sîntem convinși că introducerea noilor reglementări privind circulația metalelor în mp la tablă, ml la profile și țevi — în loc de tone — va avantaja reducerea consumului specific și valorificarea superioară a metalului, inclusiv în producția de vagoane. La Combinatul de îngrășăminte chimice se înregistrează consumuri mari de gaz metan pentru producerea amoniacului. Astfel, consumul pe primele 6 luni a fost depășit cu peste 22 mil. mc, iar la amoniacul pentru acid azotic și îngrășăminte complexe s-au înregistrat depășiri cu 2 mii și respectiv 3 mii tone pe aceeași perioadă. Normele de consum au fost depășite de asemenea la fire tip bumbac pentru țesături și tricotaje, unele sortimente de cherestea, combustibil, gaze naturale, precum și la unele materiale din activitatea de construcții-montaj (în special la oțel beton).

Aceste situații, care reflectă o slabă preocupare pentru gospodărirea rațională a materialelor trebuie să determine o dinamizare a preocupărilor pentru reducerea consumurilor. Ne referim în acest context la finalizarea măsurilor pentru introducerea unor tehnologii eficiente, care asigură o reducere însemnată a consumurilor, printre care menționăm: introducerea presajului greu, confecționarea vagoanelor din tablă rului și extinderea sudurii prin puncte; extinderea și generalizarea procedeelor de placare a ghidajelor la strunguri și promovarea unor tehnologii de eliminare a adaosurilor de prelucrare la carcase, furci, pîrghii și alte componente ale mașinilor-unelte. Apreciem, de asemenea, că serioase rezerve pe această linie există și în unitățile industriei ușoare ale județului, unde la unele sortimente se depășesc consumurile specifice de coloranți și chimicale, în primul rînd din cauza unor neajunsuri tehnologice, iar în stocurile acestor unități sînt evidențiate mari cantități de materiale refolosibile (peste 1 000 de tone) pentru care nu s-au găsit tehnologii de valorificare.

Un domeniu aparte al preocupărilor îl reprezintă, în această importantă acțiune de reducere a cheltuielilor materiale, **valorificarea într-o proporție mai mare a resurselor energetice neconvenționale și a celor secundare**. Menționăm la acest capitol potențialul energetic rezultat din recuperarea căldurii la Combinatul de îngrășăminte chimice și platforma industriei alimentare (evaluat la peste 240 mii tcc), care va fi folosit în viitor ca agent termic pentru prepararea apei calde menajere la locuințe, precum și la încălzitul unor sere.

Apele geotermale, larg răspîndite în județ, se valorifică în prezent în zootehnie și piscicultură, în industria cinepii și la încălzirea apartamentelor. Față de parametrii acestor resurse (debit și temperatură), stadiul valorificării acestora este încă redus, fapt pentru care am stabilit măsuri pentru extinderea utilizării lor la unitățile I.A.S. și C.A.P., precum și la unele obiective industriale și social-culturale existente sau viitoare. Am trecut, de asemenea la finalizarea obiectivelor legate de valorificarea biogazului și a energiei solare, precum și la trecerea pe gaz metan a autovehiculelor pentru transport în comun — și parțial a celor de marfă — avînd convingerea că și pe aceste căi vom reuși în acest an și pînă la finele cincinalului să obținem însemnate economii în vederea atingerii nivelului preconizat la cheltuielile materiale.

În prezent, toate aceste preocupări au fost readuse pe agenda actualității economice și supuse dezbaterii colectivelor de muncă cu prilejul adunărilor generale ale oamenilor muncii. Avem convingerea că ele vor constitui elemente importante pentru fundamentarea planului pe 1984, astfel încît în fiecare unitate economică să se înregistreze salturi însemnate pe planul eficienței economice, al reducerii cheltuielilor materiale cel puțin la nivelul stabilit prin plan.

Pentru transpunerea în practică a acestor cerințe. Comitetul județean de partid, împreună cu organele și organizațiile de partid din unitățile economice, cu ceilalți factori de răspundere se preocupă în aceste zile de îmbunătățirea programelor de reducere a normelor de consum, de valorificare superioară a resurselor, de ridicare a calității produselor, menite să asigure diminuarea substanțială a cheltuielilor. Pentru ca ele să devină viabile considerăm însă necesar ca organele centrale, ministerele, centralele industriale să acorde unităților economice sprijin permanent și calificat în principal în vederea asigurării încă de pe acum a bazei materiale și tehnice a producției, cunoașterii condițiilor de colaborare între unități, a destinației producției, precum și pentru corelarea strictă a tuturor indicatorilor de plan, fizici și valorici.

Ne revine obligația ca, împreună cu aceste organe, să acționăm cu toată răspunderea pentru realizarea ansamblului de măsuri stabilite de conducerea partidului pentru reducerea mai accentuată a costurilor de producție, astfel ca și județul Arad să contribuie în mai mare măsură la creșterea produsului social și venitului național, la ridicarea pe această cale a nivelului de trai al întregului popor.

Realizarea exemplară a sarcinilor de plan

CU O TRADIȚIE bicentenară în producția de metal, Hunedoara ocupă un loc de frunte în industria siderurgică a țării noastre, în asigurarea cu cele mai variate sortimente de produse a necesităților economiei naționale și în formarea resurselor de export. Disponind de o puternică bază de producție, oamenii muncii de la C.S. Hunedoara acționează cu fermitate și răspundere pentru creșterea continuă a eficienței întregii activități, în mod deosebit prin promovarea tehnologiilor avansate, diversificarea și creșterea ponderii produselor cu grad avansat de prelucrare și valoare de întrebuințare ridicată, prin valorificarea superioară a materiilor prime și materialelor încorporate în fiecare tonă de metal elaborat și livrat beneficiarilor din țară și de peste hotare.

Realizările obținute în primii doi ani ai actualului cincinal cît și în perioada ce a trecut din 1983 atestă angajarea puternică a întregului colectiv de muncă, capacitatea sa organizatorică și profesională de a traduce în fapte sarcinile trasate de conducerea de partid și de stat privind sporirea producției de metal de calitate ridicată. Prevederile planului pe primul semestru au fost îndeplinite în proporție de 101,40 la sută la valoarea producției marfă, 101,65 la sută la producția netă, 101,21 la sută la coals, 104,24 la sută la fontă, 99,54 la sută la oțel și 100,23 la sută la laminate finite pline. În aceeași perioadă sarcinile de export au fost realizate integral pe toate relațiile, iar productivitatea muncii a crescut cu 3,01 la sută față de nivelul planificat. Deosebit de important este faptul că în acești indicatori sintetici se regăsesc o serie de adînci **mutații calitative**, intervenite în procesele de producție, în formarea și utilizarea bazei tehnico-materiale, în structura sortimental-calitativă a produselor livrate, în formarea gamei de produse de export.

Parametri ai saltului la o nouă calitate

O **EXPRESIE** convingătoare a saltului calitativ, a promovării cursului de la cantitate la o nouă calitate o regăsim în innoirea sortimentelor de oțeluri produse și livrate, în modificarea structurii acestora. O lungă perioadă de timp Hunedoara a fost cunoscută și s-a dezvoltat mai ales prin producția de oțeluri de masă destinate așazisului uz general. În acest cincinal, cu deosebire în cursul acestui an, s-au

promovat cu hotărîre în producția de oțel și laminate sortimentele cu performanțe ridicate, destinate în primul rînd utilizării în sectoarele de vîrf din industria construcțiilor de mașini.

Și aici se poate face o remarcă: dacă în primii doi ani ai acestui cincinal au fost asimilate 26 mărci și 4 tipodimensiuni noi de oțeluri și laminate, în primul semestru din 1983 numărul mărcilor și tipodimensiunilor de laminate asimilate este de 32 comparativ cu tot cincinalul trecut, cînd s-au asimilat numai 53 mărci noi și respectiv 13 tipodimensiuni de laminate. Orientarea în domeniul metalurgiei de calitate se reflectă și în dinamica produselor livrate care, în comparație cu ultimul an al cincinalului trecut, evoluează astfel:

	(în % față de 1980)		
	1981	1982	1983
Oțeluri pentru rulmenți	123,0	135,1	193,6
Oțeluri inoxidabile pentru semifabricate și profile	104,9	122,4	279,7
Oțeluri aliate pentru țevi	101,7	105,5	134,6

Promovarea unor sortimente noi de oțeluri acoperă în prezent domenii foarte largi de utilizare și reflectă rezultatele unei fructuoase colaborări cu cercetarea proprie și cu beneficiarii de metal. Este cazul oțelului tip 34M0CN15 (pînă nu de mult importat), care în prezent se realizează la C.S.H. în diverse stări de livrare și pentru diferite destinații — osii pentru locomotive și vagoane, racorduri sudate destinate industriei petroliere, echipamente pentru industria alimentară, precum și în industria de autocamioane și tractoare.

Gama oțelurilor inoxidabile asimilate la C.S. Hunedoara și prelucrate fie direct, fie în colaborare cu alte unități siderurgice cuprinde în prezent 34 mărci, atît în condițiile Standard (STAS) cît și după norme străine (DIN, ASTM). În totalitate, oțelurile inoxidabile pe care le realizăm în prezent înlocuiesc importuri foarte costisitoare și răspund pe deplin exigențelor calitative ale constructorilor de mașini, ale industriei chimice, urmînd a finaliza și domeniile principale ale producției de echipamente energetice nucleare. Pe baza tehnologiilor proprii, au fost realizate oțeluri extramoi, cu conținut de carbon în limitele 0,02—0,03 la sută și cu grad ridicat de puritate, destinate industriei electronice și

electrotehnice, similare oțelurilor importate pe licențele unor producători străini consacrați. În aceeași categorie intră și 5 mărci de oțeluri pentru industria aeronautică precum și trei mărci de oțeluri destinate sîrmelor speciale de sudură. Eficiența unor structuri superioare de produse livrate cu finisare avansată și garanții de prelucrabilitate s-a reflectat în primul rînd în **creșterea valorii medii a tonci de metal produs cu 175 lei/tonă, comparativ cu sortimentele medii realizate anterior.**

Realizările obținute în acest domeniu sînt importante, dar în continuare sînt necesare eforturi pentru a asigura totalitatea condițiilor de producție și livrare, în raport cu cerințele cantitative și de finisare ale beneficiarilor. În acest scop se impun măsuri de urgență a realizării unor prevederi din programul de investiții și de modernizare a unor instalații. În mod deosebit se cer eforturi atît din partea combinatului cît și din partea unor colaboratori, în special din construcția de mașini.

Diminuarea cheltuielilor pe unitatea de produs

PRODUCȚIA DE OȚEL prevăzută pentru acest an urmează a se realiza cu cheltuieli materiale inferioare celor din 1982 cu 21 lei/tonă, ceea ce echivalează cu un volum total de economii de 78 milioane lei. Măsurile aplicate în primul semestru au condus la realizarea sarcinii și la o **reducere suplimentară de circa 19 lei/tonă oțel.** Aceasta s-a datorat în principal măsurilor aplicate pentru creșterea gradului de valorificare a resurselor de materiale re folosibile — deșeuri metalice feroase și recuperări tehnologice a elementelor de aliere cu valoare ridicată — nichel, molibden și crom. În acest scop, a fost perfecționată întreaga activitate de recuperare și pregătire a deșeurilor metalice — atît cele proprii, cît și cele livrate din exterior. Îmbunătățirea continuă a colaborării cu unitățile C.R.V.M.R. București a condus la creșterea gradului de sortare și selecționare a deșeurilor metalice, ceea ce a permis introducerea suplimentară în consum a unei cantități de peste 181 mii tone față de aceeași perioadă a anului 1981. Concomitent, a crescut capacitatea de pregătire a deșeurilor metalice în unitățile proprii, care au fost reorganizate și grupate într-o uzină speciali-

zată. Recent, a fost pusă în funcțiune, experimental, și prima instalație de separare a deșeurilor metalice din zgurile de haldă, care va asigura la capacitatea finală o recuperare a aproape 40 000 tone metal.

Prin darea în folosință a instalației de elaborare a oțelurilor în vid, cu aport de căldură (VAD-VOD), au fost însușite tehnologii noi de elaborare a unor mărci de oțeluri — indeosebi inoxidabile — prin retopirea deșeurilor aliate și recuperarea elementelor de aliere. În aceste condiții, a devenit posibilă creșterea accentuată a utilizării deșeurilor din oțeluri aliate, recirculările proprii devenind insuficiente. Media lunară a aprovizionărilor din alte unități a fost de circa 530 tone, urmând a continua să crească în semestrul următor. Pe această bază, în cursul primului semestru au fost recuperate și redat în circuitul economic 755 tone nichel, 1.158 tone crom, 130 tone molibden, ceea ce a condus la reducerea efortului valutar pentru importul de ferostaze și respectiv la diminuarea cheltuielilor materiale cu 120,6 milioane lei.

În acest context reiau o idee exprimată și cu alte prilejuri, respectiv necesitatea intensificării acțiunii de recuperare a deșeurilor metalice feroase la utilizatori în raport de conținutul de elemente utile. Aceasta pentru că și în prezent mai întâlnim cazuri când impurificarea deșeurilor metalice — mai ales a șpanului rezultat din operațiunile de prelucrare prin așchiere — cu metale neferoase (cupru, bronz, plumb, nichel, molibden) conduce atât la declanșarea sau rebutarea unor șarje de oțel, cât și la pierderea efectivă a unor

importante resurse de materii prime atât de necesare în întreaga noastră economie.

Creșterea producției pentru export în fruntea priorităților

ÎN ACTUALELE CONDIȚII ale pieței internaționale a produselor siderurgice, marcate în principal de o puternică concurență, menținerea pe piețe tradiționale ca și accesul pe piețe noi presupun atât un nivel calitativ superior al produselor cât și o rapidă adaptare la cerințe, respectiv o largă flexibilitate sortimentală. Evaluând rezultatele obținute, se poate aprecia că siderurgiștii hunedoreni au reușit să satisfacă ambele cerințe, fapt reflectat înainte de orice în dinamica producției exportate. Aplicând riguroso măsurile de specializare a producției pentru export, ponderea produselor livrate pe piețele externe a crescut an de an, reprezentând în primul semestru al anului 1983 mai mult de 35 la sută din totalul producției realizate.

Cele mai importante mutații s-au produs însă în ceea ce privește paleta calitativ dimensională a produselor oferite la export. În afara produselor zise tradiționale — profile fasonate și oțel beton neted — un loc tot mai mare încep să ocupe sortimentele cu destinații tehnologice prestabilite — oțel carbon și aliat de construcții în bare, sîrmă de înaltă rezistență — destinată tragerii, oțel beton de înaltă rezistență cu profil periodic. Cvasitotalitatea produselor oferite la export se execută după norme uzuale în schimburile internaționale sau specifice țării de destinație. În acest scop, alături de

execuția uzuală DIN sau GOST s-au asimilat o serie de produse după alte norme. Pe baza unui program, s-a asimilat o primă paletă de profile după ASTM și norme indiene. Rezultatul se reflectă în contractarea la extern a unor produse al căror preț se situează la nivelul și peste cotațiile zilnice practicate pe piață; și aceasta în condițiile în care s-a asigurat un portofoliu stabil de comenzi menit să faciliteze o folosire cât mai rațională a capacităților de producție și a forței de muncă.

Desigur, în acest domeniu se impun în continuare unele măsuri — în mod deosebit de structură. Actualul raport între diferitele sortimente exportate este departe de a ne satisface. Indicele prețului mediu extern obținut la produse cu aceeași structură de costuri poate să oscileze cu pînă la 21 la sută, ceea ce reprezintă o rezervă însemnată de creștere a eficienței.

SIDERURGIȘTII din Hunedoara sînt pe deplin conștienți de importanța problemelor cu care sînt confrunțați și acționează consecvent pentru realizarea unor producții calitativ superioare, de înaltă eficiență. În acest context, complexul de măsuri tehnico-organizatorice prevăzut a fi realizat în această etapă, va facilita un nou pas înainte pe calea ridicării calitative a producției de metal, pentru acoperirea nevoilor interne cât și pentru lărgirea exportului.

Ionel DOBRIN

/ director comercial
Combinatul siderurgic Hunedoara

23 AUGUST

(Urmare din pag. 3)

pentru fructificarea cu eficiență maximă a puternicului potențial tehnic de care dispune în prezent economia națională, pentru amplificarea eforturilor întregii națiuni în vederea ridicării patriei noastre pe noi și tot mai înalte culmi ale progresului și civilizației. În spiritul recentelor sublinieri și indicații ale tovarășului Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea de lucru pe problemele muncii organizatorice și politico-ideologice, întregul nostru partid și popor își manifestă în prezent hotărîrea de a milita cu toată energia pentru a soluționa operativ și cu maximă eficiență toate problemele care se ridică în fața noastră în actuala etapă de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate.

Garanția sigură a îndeplinirii istoricelor obiective ce ne stau în față o constituie, fără îndoială, capacitatea revoluționară a poporului român de a-și făuri propriul său destin. În acest context, dorim să subliniem că, dacă astăzi putem spune cu mîndrie că industria românească produce de peste 50 de ori mai mult decît în anul 1938, că circa 70% din populația țării locuiește în prezent în locuințe noi, că produsul social și venitul național au crescut de peste 15 ori față de 1950, este absolut clar și real că toate aceste mărețe

realizări se datoresc muncii harnice, eroice a întregului popor, desfășurate sub conducerea fermă și înțeleaptă a Partidului Comunist Român. Iar bogatul buchet de succese cu care întregul nostru popor a întâmpinat anul acesta la marea sărbătoare de la 23 August a oglindit, cu puterea de convingere a faptelor, hotărîrea cu care acționează oamennii muncii pentru înlăptuirea neabătută a obiectivelor stabilite de Congresul al XII-lea și Conferința Națională ale partidului, pentru realizarea unei calități noi, superioare în întreaga activitate economico-socială, pentru afirmarea puternică a spiritului revoluționar, pentru întărirea rolului conducător al partidului în dezvoltarea societății noastre socialiste.

Marea demonstrație a oamenilor muncii de la 23 August a constituit odată mai mult o puternică expresie a unității ferme de neclintit a întregului popor în jurul partidului, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, o expresie elocventă a sentimentelor profunde de stimă și recunoștință pe care le nutrește față de cel mai iubit fiu al națiunii, purtătorul stindardului celor mai înalte idealuri ale ei. În deplină concordanță cu tezele de mare valoare teoretică și practică expuse de secretarul general al partidului la recenta Consfătuire de lucru de la Mangalia, clasa muncitoare, fărănimea, intelectualitatea au dat glas voinței lor ca, animați de un activ spirit revoluționar, să facă totul pentru înlăptuirea exemplară a politicii partidului, pentru edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate, pentru înaintarea patriei noastre spre comunism.

Programul național pentru asigurarea unor producții agricole sigure și stabile

Organizarea și amenajarea unitară a teritoriului

PREVEDERILE amplului Program național pentru asigurarea unor producții agricole sigure și stabile prin creșterea potențialului productiv al pământului, pentru mai buna folosire în mod unitar a terenurilor agricole situează în prim plan organizarea teritoriului ca factor generator al ordonării spațiului, prin coordonarea multiplelor interese ce se intersectează pe același teritoriu și folosirea rațională a resurselor.

Constituind singurul mod în care coordonarea elementelor spațiale cu dezvoltarea preconizată asigură o soluție globală de optimizare a folosirii spațiului în funcție de cerințele prezente și viitoare ale societății, **organizarea teritoriului cuprinde complexul măsurilor pentru punerea în valoare a resurselor, dezvoltarea integrală din punct de vedere economic, uman și spațial.** Integrată amplelor procese de industrializare, urbanizare și modernizare a economiei, organizarea teritoriului cuprinde **totalitatea intervențiilor cu caracter continuu ce urmăresc ordonarea, amenajarea și echiparea sa optimă, adecvat valențelor sale economice, particularităților sociale și specificei naționale,** constituind din ce în ce mai mult un imperativ economic și social în evoluția societății. Secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, sublinia în acest sens: „Vorbind de sistematizarea și organizarea teritoriului, am în vedere o înțelegere ceva mai largă, de a acorda atenția cuvenită tuturor problemelor care concură la buna organizare a țării noastre, a teritoriului, la folosirea corespunzătoare a condițiilor naturale, la protecția și dezvoltarea lor, la utilizarea rațională a apelor și la o bună organizare a întregului sistem hidrotehnic, după o concepție unitară și pe baza unui program bine studiat și elaborat, la rezolvarea problemei drumurilor, în sfârșit am în vedere toate problemele legate de organizarea și sistematizarea pe baze științifice a teritoriului, dezvoltarea orașelor și satelor noastre, ținând seama de faptul că societatea socialistă și comunistă trebuie să asigure din toate punctele de vedere condiții corespunzătoare de muncă și viață tuturor locuitorilor patriei noastre”.

Organizarea teritoriului se afirmă ca unicul mod de coordonare a elementelor spațiale cu dezvoltarea preconizată pentru o ordonare și valorificare armonioasă a spațiului în funcție de cerințele prezente și viitoare ale societății, impunând unitatea de concepție și acțiune a tuturor organismelor de cercetare, proiectare și administrație. Este, de fapt, rezultanta politicii de organizare a teritoriului, care asigură controlul public asupra întregului teritoriu — înțeles ca un bun obștesc al fiecărei generații ce îl folosește nu numai pentru asigurarea intereselor sale temporare, ci și în conformitate cu interesele generațiilor viitoare, cărora îl transmite în stare ameliorată.

O sumară analiză a activităților desfășurate pînă în prezent, concretizate în elaborarea studiilor de sistematizare teritorială a tuturor județelor, municipiilor, orașelor, comunelor țării, a schemelor directoare pentru amenajarea bazinelor hidrografice, a amenajamentelor silvice și a lucrărilor de îmbunătățiri funciare — atestă, că, de fapt, integrarea lor în gospodărirea unitară a resurselor funciare nu se realizează la nivelul necesităților. Astfel, a devenit o necesitate, pentru valorificarea resurselor funciare și dezvoltarea ordonată a spațiului, **realizarea concomitentă a lucrărilor de îmbunătățiri funciare și a organizării teritoriului.** Pentru că numai atunci cînd amplasarea și trasarea rețelei hidrotehnice se realizează în corelare cu întreaga echipare tehnică (așezări populate, rețele de drumuri, căi ferate), cu orografia, cu limitele naturale obligate (păduri, fire de vale, cursuri de apă etc.) și subordonat dezvoltării economico-sociale, se poate realiza o exploatare eficientă a terenurilor amenajate. Este un principiu general admis că natura nu este rectangulară, iar experiența atestă că sistemul de a trasa schema hidrotehnică condiționată numai de relief, volumul de terasamente și investiția specifică creează greutăți în folosirea judicioasă a pământului și a apei, în exploatarea terenului, cu implicații directe asupra economicității producției agricole realizate în sistem timp de zeci de ani. În acest sens, noul concept promovat definește căile pentru subordonarea lucrărilor de îmbunătățiri funciare.

■
IN ABORDAREA sistematică a problemelor de la general la particular, de la sistematizarea teritorială și schemele directe de amenajare a bazinelor hidrografice la notele de co-

mandă, la proiectele de execuție și detaliile de execuție — numai în interrelația permanentă îmbunătățiri funciare — organizarea teritoriului se poate realiza :

- delimitarea optimă a suprafețelor pe care apar eficiente lucrările de hidroameliorații în complexitatea factorilor naturali economici ;

- valorificarea superioară a resurselor funciare prin restructurarea și reamplasarea folosințelor de teren, lichidarea enclavelor și a trupurilor dispersate de pădure, comasarea de terenuri și rectificarea de hotare în concordanță cu totalitatea elementelor teritoriale și în principal a schemei hidrotehnice principale integrate echipării de ansamblu ;

- amplasarea rețelei hidrotehnice și de drumuri pentru a asigura o exploatare — atât hidroameliorativă, cît și agricolă — optimă ;

- crearea condițiilor optime de exploatare a terenurilor amenajate (a solului și a apei), a mijloacelor mecanizate, în condițiile amplasării și dimensionării folosințelor și elementelor teritoriale (sole, tarlale, parcele) pe baza preabilității terenurilor și favorabilității pentru diferite culturi, organizării teritoriului fiecărei unități și a terenului fiecărei folosințe (arabilă în asolamente de cîmp, legumicolă, furajeră, de protecție, mixtă, plantații de vii și pomi, pășuni naturale și cultivate).

Dat fiind caracterul lor de „fixitate”, pentru a crea cadrul necesar exploatării economice a terenurilor amenajate și unor perimetre raționale ale unităților agricole și silvice, lucrările de hidroameliorații impun respectarea următoarelor condiții :

- trasarea schemei hidrotehnice principale în funcție de relief, de folosințele obligate și de posibilitățile de reamplasare integrată echipărilor existente pe teritoriu și limitelor obligate (căi de comunicație, limite de păduri), ceea ce duce la evitarea fragmentării masivelor funciare și la crearea unor condiții optime de exploatare ;

- trasarea rețelei hidrotehnice secundare avînd în vedere transformările de folosințe (ca efect al lucrărilor proiectate), reamplasarea și redelimitarea (comasări de teren și rectificări de hotare, lichidarea enclavelor) în cadrul masivelor funciare, urmînd evitarea unor situații care influențează nefavorabil economicitatea exploatării : distanțe neuniforme între antene, lipsa de continuitate a antenelor în platourile limitrofe, schimbarea orientării antenelor cu 180° (deși condițiile de teren nu impun această schimbare de la un plot la altul), irigarea prin brazde și prin aspersiune pe aceleași antene, neparalelismul antenelor și, respectiv, distanțe diferite între hidranți, ignorarea canalelor de aducțiune sau evacuare existente — care constituie limite obligate în exploatarea terenurilor și respectiv în stabilirea hotarelor (antenele trecînd mai departe, ceea ce face imposibilă exploatarea seturilor de udare) ;

- în cazul realizării pe aceeași suprafață de teren a lucrărilor de irigare și desecare, rețeaua de conducte sub presiune (antene) se trasează perpendicular pe canalele de desecare, pentru a permite exploatarea eficientă a terenului și un grad maxim de mecanizare a deplasării echipamentelor în poziții de lucru succesive ;

- realizarea pe suprafețe cît mai mari a sectoarelor de desecare, delimitate de canale (atît ale rețelei de regularizare, cît și ale celei de colectare) și desecarea pe ambele părți a canalelor din aceste rețele ;

- amplasarea drumurilor de exploatare ca o completare a rețelei de circulație generală, asigurînd atît exploatarea terenurilor, cît și a sistemului. Aceste drumuri, se amplasează întotdeauna limitrof și paralel cu rețeaua de canale și conducte principale, pînă la ultimele elemente ale rețelei, unde apar următoarele diferențieri : la irigarea prin scurgere la suprafață din canale deschise, drumurile se amplasează la capetele canalelor distribuitoare de sector ; la irigarea cu agregate mobile sau semistaționare — în lungul canalelor distribuitoare de sector, iar la irigarea cu conducte sub presiune — la limita aripilor de udare ;

- încadrarea tuturor rețelelor electrice în scheme generale de sistematizare (a teritoriului și a localităților), trasarea paralelă și în imediată vecinătate față de echipările tehnice existente în teritoriu sau proiectate (drumuri consolidate, drumuri clasate, canale deschise, cursuri de apă etc.).

Succesul acțiunii îl poate asigura numai o colaborare permanentă în realizarea lucrărilor de îmbunătățiri funciare și a celor de organizare a teritoriului, începînd cu delimitarea pe-

rimetrelor, continuând cu stabilirea metodelor de amenajare, restructurarea folosințelor de teren, trasarea schemei hidrotehnice, organizarea teritoriului, amplasarea rețelei de drumuri, poduri și podete și încheind cu determinarea măsurilor agropedoameliorative la nivelul fiecărei sole, adecvat particularităților fiecărui teritoriu.

Aceste aspecte devin concludente dacă vom avea în vedere că practica de a trasa rețeaua de canale condiționat numai de orografia terenului, volumul de terasamente și investiția specifică determină greutăți în folosirea judicioasă a pământului și a apei, în exploatarea terenurilor, cu implicații negative directe asupra economicității producției pe zeci de ani. Este mult mai rațional să se realizeze de la început o investiție completă, cuprinzând și principalele măsuri agropedoameliorative, ca singură soluție a realizării nivelurilor de producție preconizate.

Nu trebuie uitat nici o clipă de către cei ce contribuie la materializarea acestui vast program, că **teritoriul este unic**, ceea ce impune o concepție globală și totală de planificare, organizare și folosire a terenurilor și a apei, armonizând exigențele concurente ale agriculturii, creșterii animalelor, silviculturii și apelor în utilizarea optimă a terenurilor, apei, investițiilor și resurselor umane. Această concepție globală este impusă și prin durata și costul punerii în valoare a resurselor pe baza unei formule certe, fiind din ce în ce mai greu să se revină asupra soluțiilor adoptate sau a celor executate necomplet sau necorespunzător (cum este cazul unor sisteme de irigații, care nu au avut realizate impermeabilizările și lucrările de modelare-nivelare necesare, ceea ce a făcut ca prin pierderile de apă să se degradeze însemnate suprafețe de teren, concomitent cu un consum de energie nejustificat pentru transportul apei sau pentru crearea unei rețele de evacuare a apei pierdute din canalele de irigare, care fragmentează terenul, făcând neeconomică exploatarea sistemelor de mașini și a însuși sistemului de irigare). Devine din ce în ce mai mult o cerință majoră, aceea de a lua în considerație unicitatea organizării și amenajării teritoriului în societatea modernă — **cîmpul, pădurea și apele constituind un tot indivizibil** în stabilirea unor soluții optime de valorificare și echipare. Rezolvarea separată a problemelor trebuie considerată ca arbitrară, generatoare de analize trunchiate și sinteze necomplete, cu grave implicații în viitor. În fine, trebuie reținut că îmbunătățirile funciare, ca parte a infrastructurii productive a agriculturii pe calea punerii în valoare a resurselor de teren și apă contribuie direct la creșterea producției, prin înlăturarea factorilor de risc (secetă, exces de umiditate, eroziune); ameliorează posibilitățile de creștere a producției pe terenurile amenajate (restructurarea și reamplasarea folosințelor) și de omogenizare a condițiilor de producție, ca bază a comasării terenurilor și rectificării hotarelor între deținători.

EVOLUȚIA conceptului de organizare a teritoriului a dus la **conturarea unui sistem** de sistemizarea teritoriului (național, județean, comunal, a diverse zone funcționale și natural-economice) — integrată planificării pe diverse eșaloane teritoriale și prevederilor diferitelor programe naționale — la sistemizarea bazinelor hidrografice, a amenajamentelor silvice, la organizarea teritoriului interunități (comasări și rectificări de hotare) și în cadrul unităților agricole și a diverselor folosințe (arabil, plantații vitipomicole, pășuni), la documentațiile pentru realizarea diferitelor investiții (studii de fundamentare a notelor de comandă, proiecte de execuție și detalii de execuție). Toate acestea se respectă însă, în general, numai pentru construcții sau în mod separat pentru fiecare ramură economică, fără o coordonare (abordare și soluționare) unitară în gospodărirea resurselor funciare. Chiar între agricultură și silvicultură, ca principali deținători ai pământului, nu s-a reușit să se realizeze o corelare în delimitarea și amplasarea rațională în teritoriu a terenurilor agricole și silvice integrate dezvoltării de ansamblu și echipamentelor care se realizează (lucrări de gospodărirea apelor, lucrări de îmbunătățiri funciare, rețele de căi de comunicații), pentru a asigura condițiile unei ameliorări și exploatari eficiente a întregului fond funciar. (Practic, în condițiile legislației actuale nu este posibil să se schimbe sau corecteze limitele defectuoase între terenuri de cultură și pădure).

Semnificația problemei crește considerabil pentru agricultură, ca urmare directă a acelor funcții caracteristice — strînsa îmbinare între pământ, procesele naturale biologice și procesele de muncă, care își găsesc valorificarea optimă numai în contextul organizării și echipării raționale a teritoriului. Nu este de ajuns să se amenajeze un lac de acumulare, o rețea de canale, pentru a vorbi de organizarea teritoriului — chiar dacă în aceste cazuri natura geografică este profund modificată. De asemenea, o intervenție poate să influențeze asupra cadrului natural, fără ca prin aceasta să fie în corelație cu celelalte elemente spațiale, în aceste cazuri putîndu-se vorbi de modificarea peisajului, amenajarea terenurilor — nu însă și de organizarea teritoriului.

La această dată sînt realizate: **studii de sistematizare a teritoriului și localităților** pe județe, comune, zone funcționale sau natural-economice, care au creat cadrul general de transformare, restructurare și remodelare a organismului teritorial, corespunzător scopurilor urmărite de societate; **amenajamente silvice**, care asigură folosirea rațională a pădurilor și ameliorarea

Ion BOLD

(Continuare în pag. 25)

Actualitatea în agricultură

MAXIMĂ CONCENTRARE DE FORȚE PE OGOARE ÎN CAMPANIA DE TOAMNĂ

IMPORTANȚA pe care o prezintă pentru agricultură campania de toamnă rezultă din faptul că în această perioadă se strînge recolta la majoritatea culturilor și se pun bazele viitoarei producții. Dat fiind volumul mare de lucrări, este necesară mobilizarea totală a întregului potențial material și uman de la sate. În acest an, în mod deosebit, lucrările trebuie să se desfășoare în ritm alert, deoarece recolta este mai avansată cu 1—2 săptămîni față de perioada obișnuită de maturizare; totodată, ea trebuie strînsă și depozitată la timp și fără pierderi.

Recoltarea **porumbului boabe** a început în județele din sudul țării. În prezent se acționează cu forțe sporite pentru atingerea vitezei zilnice prevăzute. Au fost luate măsuri ca suprafețele însămînțate pentru porumb pastă sau pentru siloz să fie menținute în cultură și recoltate ca porumb boabe, urmînd ca pasta și silozul să se asigure din cultura dublă care nu va ajunge la maturitate. Au fost organi-

zate formații de lucru pentru executarea în flux continuu a lucrărilor de recoltare și transport, pregătirea terenului și însămînțat. Pentru depozitarea și păstrarea în condiții corespunzătoare a întregii producții de porumb au fost reparate și dezinfectate spațiile din unitățile agricole și celelalte unități. Acolo unde apare un deficit de spații de depozitare se amenajează suplimentar baze volante, astfel încît să se asigure eliberarea rapidă a terenului și evitarea pierderilor de producție.

Floarea soarelui a fost recoltată de pe majoritatea suprafețelor. Au fost concentrate combinatele și forțele manuale existente pentru ca această lucrare să se poată încheia de îndată, deoarece orice întîrziere atrage după sine pierderi de sîmînță prin scuturare, mai ales cînd plantele au ajuns la supracoacere.

În **horticultură** este în plină desfășurare recoltarea producției de legume și fructe pentru nevoile de consum curente, industrializare, depozitare pen-

tru iarnă și export. Acțiunea de recoltare și livrare a legumelor s-a intensificat în ultima perioadă, ca urmare a măsurilor de mobilizare a întregii populații de la sate.

Ritmul este încă lent la recoltarea și depozitarea **furajelor**, ceea ce determină rămîneri în urmă în majoritatea județelor. Este necesar să se treacă de îndată cu toate forțele la stîngerea și depozitarea tuturor resurselor care pot constitui furaje: culturile furajere din terenul arabil, precum și paie, vreji, capitulele de floarea soarelui, frunzele și coletele de sfeclă, masa verde de pe miriști, din păduri și poieni, frunzare, stuf, cetină, resturi vegetale din grădinile de legume.

Culturile duble au condiții bune de dezvoltare, astfel că se impun măsuri mai susținute pentru executarea prășilor mecanice și manuale necesare.

Arăturile pentru însămînțări se desfășoară din plin. La executarea arăturilor se cer respectați întocmai parametrii calitativi: adîncimea, încorporarea îngrășămintelor chimice, evitarea scoaterii la suprafață a bolovanilor etc.

Participînd cu responsabilitate la toate lucrările din această campanie, oamenii muncii de pe ogoare vor finaliza anul agricol ce se încheie cu rezultate cît mai bune, punînd totodată bazele unei recolte bogate în 1984.

O. P.

AUTOGESTIUNEA ÎN ÎNTREPRINDERI: RĂSPUNDERI, ACȚIUNI, REZULTATE

ÎNDEPLINIREA INTEGRALĂ A PLANULUI DE BENEFICII

PENTRU dezvoltarea economico-socială a țării, realizarea planului de beneficii în fiecare unitate are o importanță deosebită, reprezentând atât baza de asigurare a îndeplinirii autogestiei și autofinanțării în întreprindere cât și de creștere a venitului național și a nivelului de trai. În beneficiu se concretizează eficiența întregii activități productive, modul de gospodărire a fondurilor, eficiența eforturilor de reducere a cheltuielilor materiale, de creștere a productivității muncii, de ridicare a calității și sporire a valorii nou create, prin aceasta asigurându-se resursele necesare dezvoltării întreprinderii și societății. Iată de ce eforturile depuse în fiecare întreprindere pentru îndeplinirea integrală a planului de beneficii pe acest an se cer orientate cu prioritate în aceste direcții, alături, desigur, de preocupări sporite în vederea desfacerii și încasării în timp scurt a producției marfă vândută și încasată.

În acest context, prezentăm preocupările existente în cadrul **Centralei de utilaje și piese de schimb pentru industria chimică** pentru realizarea planului de beneficii, urmărind relevarea experienței bune acumulate în unități, precum și modalitățile concrete de acțiune capabile să determine îndeplinirea și depășirea sarcinilor prevăzute la acest indicator.

Implicare activă a secțiilor de producție în obținerea unor rezultate superioare

CENTRALA, cu un profil de producție extrem de diversificat, își desfășoară activitatea îndeplinind în primul rând funcția de mecanic-șef al Ministerului Industriei Chimice prin asigurarea pieselor de schimb și utilajelor de înlocuire necesare și, în același timp, fiind producător de utilaje pentru realizarea investițiilor din acest sector.

Realizarea planului de beneficii a constituit și constituie în permanență obiectivul principal al activității întreprinderilor centralei. În primele șase luni ale acestui an, în toate întreprinderile centralei, sarcina de plan la beneficii a fost îndeplinită și depășită, ceea ce a contribuit la depășirea planului pe centrală cu 29 procente. Aceste realizări au fost posibile în condițiile

îndeplinirii integrale a prevederilor bugetului de venituri și cheltuieli, precum și a tuturor indicatorilor economico-financiari (tabel).

Realizarea sarcinilor de plan la nivelul centralei, pe primele 6 luni a.c.

	(%)
Producția fizică	102,5
Producția netă	120,4
Producția marfă	102,3
Producția marfă vândută și încasată	108,8
Costuri totale la 1 000 lei producție marfă	94,2
Productivitatea muncii	116,6
Beneficiu	129,0

Realizarea și depășirea sarcinilor de plan este rezultatul măsurilor și acțiunilor întreprinse în conducerea și organizarea producției în direcția mobilizării în grad înalt a resurselor materiale și financiare în scopul creșterii permanente a eficienței economice a întregii activități. O atenție deosebită a fost acordată creșterii veniturilor și reducerii cheltuielilor în întreaga activitate economico-financiară, ceea ce a permis depășirea rezultatelor financiare cu 2,5%, reflectate — pe lângă depășirea planului de beneficii — și în depășirea planului de prelevare pentru societate a unei părți din producția netă, cu 12%. Principalele acțiuni care au condus la obținerea acestor rezultate superioare, au fost:

1 Defalcarea indicatorilor înscrși în planul de stat și urmărirea lor pe fiecare verigă organizatorică acolo unde activitatea se desfășoară pe baza lor și stabilirea pentru celelalte activități a unor indicatori interni specifici fiecăreia, cărora li s-a acordat aceeași importanță ca și indicatorilor din planul de stat. Amintim, de exemplu, indicatorul producția livrată (specific activității de desfacere), planul de recuperare a materialelor refofosibile, planul de valorificare al stocurilor peste necesarul producției etc. De exemplu, am introdus producția marfă livrată ca indicator de legătură între indicatorii secțiilor de producție (producția netă, fizică și producția marfă) și indicatorul producție marfă vândută și încasată (M.V.I.) urmărit de serviciul financiar, asigurând

astfel o stimulare a eforturilor pentru asigurarea suportului material al realizării indicatorului M.V.I.

De asemenea, pe baza bilanțurilor de materiale întocmite pe fiecare produs în parte am determinat volumul materialelor refofosibile, stabilind modalități eficiente de utilizare a acestora, și, prin intermediul planului de valorificare a materialelor refofosibile, am stabilit cantitățile de materiale refofosibile, valorile aferente și produsele la care se utilizează în fiecare secție din cadrul întreprinderii. Prin intermediul acestui indicator de plan, a cărei realizare constituie condiție de retribuire pentru personalul de conducere din secțiile de producție, am reușit să recuperăm în mod organizat și complet materiale refofosibile care, în cadrul centralei, se ridică la cca. 10 mil. lei pe an.

În ceea ce privește introducerea planului de valorificare a stocurilor de materiale peste necesarul producției, aceasta a permis lichidarea în mod organizat a stocurilor disponibile cu mișcare lentă și fără mișcare care se determină la începutul fiecărui an, prin stimularea personalului cu atribuțiuni de lichidare a acestor stocuri prin sistemul de retribuire. Eficiența introducerii acestui indicator s-a reflectat prin diminuarea stocurilor supranormative cu cca. 22% în anii acestui cincinal.

2 Pentru realizarea unei mai strânse corelări între realizarea indicatorilor economico-financiari și cointeresarea personalului de conducere din secții și compartimentele funcționale s-a luat măsura utilizării mai eficace a sistemului premial; s-a trecut la concretizarea condiției legale de acordare a premiilor și anume „depunerea unor eforturi deosebite”, în sensul că premiile se acordă numai în situația depășirii indicatorilor specifici secțiilor și compartimentelor. Totodată, prin extinderea muncii în acord la peste 76% din numărul total al personalului muncitor, a fost puternic stimulat realizarea producției fizice planificate, creșterea productivității și reducerea costurilor materiale cu implicații favorabile directe asupra beneficiilor.

3 Pentru sporirea rentabilității producției a fost adoptat un amplu program de măsuri tehnico-organizatorice pentru identificarea produselor

cu rentabilități mai mici în așa fel încât până la sfârșitul acestui an să crească rentabilitatea a aceste produse până la minimum 10%. De exemplu, la produsele de turnătorie de la Întreprinderea de piese de schimb și utilaje pentru industria chimică Satu-Mare, care aveau o rentabilitate de sub 1%, s-a reușit obținerea unor rentabilități de peste 6% prin adoptarea procedurii de efectuare a prelucrării de bază (eboșare) în cadrul acestei întreprinderi, concomitent cu măsurile de înlăturare a pierderilor tehnologice, îmbunătățirii calității fontei etc.

4 În acest an, aplicând ferm noul mecanism economic-financiar, **bugetul de venituri și cheltuieli a fost mai bine utilizat ca instrument de conducere și control al realizării sarcinilor la nivelul secțiilor de producție prin detașarea surselor de venituri și cheltuieli pe ateliere de producție.** Aceasta a permis la Întreprinderea de utilaj chimic Făgăraș, de exemplu, cunoașterea operativă și preventivă a factorilor perturbatori și a facilitat adoptarea, în termene mai scurte a măsurilor de remediere. De asemenea, la Fabrica de utilaje și piese de schimb pentru industria chimică Focșani, planificarea și urmărirea rezultatelor economico-financiare se realizează la nivel global, pe întreprindere, obținându-se o rentabilitate scăzută. Introdusându-se bugetul de venituri și cheltuieli pe secții, din 1983, rentabilitatea a crescut cu 12%, prin identificarea și urmărirea concretă a veniturilor și cheltuielilor și stabilirea responsabilităților pe fiecare loc de muncă.

5 Încă din semestrul II al anului precedent, pe baza sarcinilor de plan pe acest an, s-a elaborat într-o concepție unitară viziunea îndeplinirea indicatorului final de eficiență (beneficiu) **programelor speciale de măsuri pe factori de creștere a eficienței producției** (programe pentru creșterea productivității muncii, a reducerii costurilor de producție, a creșterii calității etc.), în așa fel încât eficiența acestor măsuri să se concretizeze în realizarea integrală a sarcinilor de beneficii și a angajamentului suplimentar asumat. Pe această bază, de exemplu, a fost posibil ca în toate întreprinderile centralele eforturile să fie orientate către sporirea productivității muncii, factor de bază al realizării beneficiului, în special prin accelerarea introducerii progresului tehnic. La Întreprinderea de protecții anticorozive și utilaje speciale București, de pildă, în acest an au fost asimilate peste 20 tehnologii noi pentru realizarea în condiții de eficiență și calitate sporită a noi tipuri de protecții, pompe centrifugale, chituri și adezivi. Introducerea metodelor moderne de fabricație, automatizarea, mecanizarea fabricației au determinat creșterea productivității muncii în primele 7 luni a.c. în această unitate cu 26 procente peste plan.

De altfel, la nivelul întregii centrale o atenție deosebită s-a acordat elaborării și îndeplinirii planului tehnic. În acest an ponderea produselor noi și re-proiectate a fost de cca. 30% pe total centrală, această medie fiind depășită substanțial în unele unități (la Între-

prinderea de utilaj chimic Borzești — peste 60%, la Întreprinderea de utilaje pentru prelucrarea cauciucului Băicoi — peste 70% etc.). Aceasta a permis realizarea în bune condițiuni a unor importante obiective care au condus direct la majorarea beneficiului:

- reducerea costurilor totale pe centrală cu 20%, din care a cheltuielilor materiale cu 18% și în mod corespunzător sporirea beneficiilor;

- reducerea importului atât în producția proprie cu cca. 25% față de anul trecut, cât și la beneficiarii noștri prin realizarea de utilaje care până la asimilare se importau (mașini de reșapat anvelope, malaxoare, convertire pentru industria fibrelor sintetice, cilindri de filat viscoză etc.).

Concentrarea eforturilor pentru creșterea productivității și reducerea costurilor

ANALIZIND în profunzime activitatea desfășurată în acest an, trebuie subliniat faptul că, în toate întreprinderile centrale, există însemnate rezerve de obținere a unor rezultate economice și mai bune la nivelul întregului an. Până la sfârșitul anului 1983 preocupările au ca obiectiv creșterea în continuare a beneficiului peste plan și ne propunem să majorăm realizările față de prevederi la acest indicator până la 135%, în special pe seama unei mobilizări superioare a următorilor factori:

- **reducerea în continuare a cheltuielilor materiale cu 5%** prin reutilizarea scurtăturilor din țevă de la construcții, a deșeurilor de tablă groasă pentru forjarea de piese, a capetelor și ștafurilor de tablă subțire pentru execuția de bușe, suportți, flanșe mici, a deșeurilor de laminate din plumb pentru execuția plumburilor omogene etc.; recuperarea deșeurilor din crom și nichel prin retopirea în cadrul atelierului de turnătorie a cca. 1500 t deșeuri și șpan oțel inoxidabil; extinderea înlocuitorilor, prin înlocuirea barelor laminate din oțel inox folosite pentru matrișarea robinetelor cu bare turnate prin retopire, a țevii și tablei folosite la confecționarea sistemului de agitare în reactoarele emailate. O atenție deosebită se acordă reproiectării armăturilor, a serpentinelor pentru rezervoarele mari, a suportilor diferitelor robinete care va avea ca efect economisirea a cca. 500 t metal, modernizarea unor tehnologii de execuție a flanșelor, extinderea sudurii autogene, cu efect în economisirea materialelor utilizate.

În centrul atenției continuă să stea reducerea consumurilor de energie electrică și termică prin adaptarea unor aparate de măsură și control pe utilajele conducătoare în procesele tehnologice, reglarea automată a temperaturii și optimizarea funcționării cuptoarelor de emailare cu gaz metan, îmbunătățirea coeficientului de utilizare a mașinilor unelte etc.;

- **reducerea în continuare a cheltuielilor cu munca vie cu cca. 3%, prin**

creșterea productivității muncii, prin îmbunătățirea organizării producției și a muncii, prin reorganizarea fluxului tehnologic și îmbunătățirea normelor locale la atelierele de turnătorie, de rebobinare a motoarelor electrice și a stațiilor de micropilot; prin extinderea lucrului unui om simultan la mai multe mașini unelte cu cca. 10%, ajungându-se ca cca. 180 de muncitori să lucreze în acest sistem, la strungurile automate, roboteze etc.; prin scurtarea duratei reparațiilor și reviziilor tehnice planificate pe baza efectuării centralizate a reparațiilor mașinilor unelte la I.U.C. Borzești, ceea ce permite organizarea în flux a acestei activități, organizarea muncii în acord și sporirea productivității. Eforturi consecutive vor avea în vedere, extinderea tehnologiilor noi și modernizate, care, pe de o parte, conduc la obținerea unei producții marfă suplimentare, iar pe de altă parte la reducerea substanțială a costurilor și deci la sporirea beneficiilor. În cadrul centralei se estimează că vor fi introduse în producție în 1983 un număr de peste 180 tehnologii noi și modernizate, printre care pot fi menționate: tehnologia de execuție prin centrifugare a țevilor și bușelor, care conduce la o creștere a productivității muncii de cca. 28%, tehnologia de confecționare a coturilor, țevilor și reducărilor cu diametre cuprinse între 273—500 etc.;

- **îmbunătățirea sistemului de adoptare a deciziei financiare prin extinderea la nivelul unităților din centrală a metodei de determinare a variantei optime de producție în raport cu posibilitățile de asigurare tehnico-materială și nivelul indicatorilor de eficiență. Se va extinde metoda determinării producției nete pe produs care să stea la baza stabilirii programului de producție fizică lunară.** În acest fel se va asigura, pe lângă realizarea producției nete, și sporirea beneficiului peste plan obținut prin depășirea valorii producției nete ca urmare a depășirii producției fizice. Atunci când la un produs apar dificultăți în aprovizionare se va putea pe această cale să se treacă la fabricarea altor produse contractate în condițiile menținerii unui nivel de rentabilitate corespunzător;

- **extinderea controlului economic preventiv asupra planului lunar de producție pentru a asigura realizarea unor produse cu desfacere asigurată imediată, produse cu prețuri aprobate legal și cu baza materială asigurată (pentru a se evita crearea unei producții neterminate cu ciclul de fabricație depășit, imobilizări de fonduri, dobinzi suplimentare etc.).**

Cu acest prilej credem că nu este lipsită de interes propunerea ca, în scopul creșterii eficienței activității economice, anual să se întocmească și un program special care să grupeze măsurile financiar-contabile alături de și într-o viziune unitară cu celelalte programe existente.

Vasile BEJENARU

contabil șef la Centrala de utilaje și piese de schimb pentru industria chimică București

O economie dinamică, cu o prezență activă în circuitul internațional de valori*

ÎN INDUSTRIA construcțiilor de mașini, depășirea mediei mondiale a producției pe locuitor este mai ridicată la motoare cu combustie internă pe benzină — de 18,9 ori, motoare electrice de peste 1 CP — de 17,7 ori, locomotive diesel — de 32,2 ori, transformatoare de forță de peste 5 kVA — de 5,8 ori, locomotive electrice — de 7,5 ori, strunguri — de 7,87 ori, tractoare agricole — 6,6 ori, generatoare pentru turbine hidraulice — de 6,2 ori, mașini de frezat — de 8 ori, vagoane de călători — de 13 ori, vagoane de marfă — de 10,3 ori, combine agricole — de 3,34 ori etc.

Tabelul nr. 4

Ponderea produselor manufacturate în exportul mondial și în exportul României, în anii 1965, 1970, 1975 și 1981 (%)

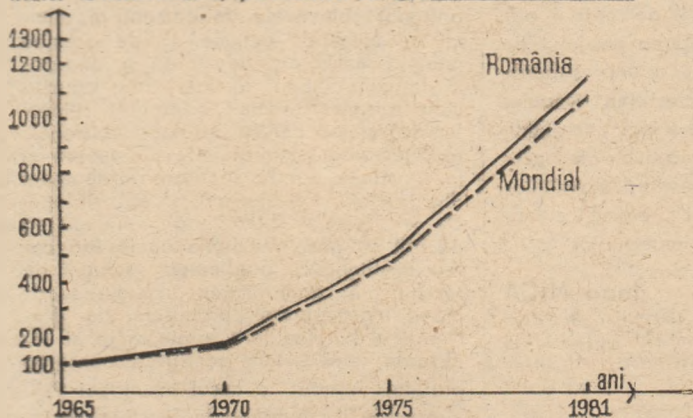
Anul	Ponderea produselor manufacturate în export Mondial	Ponderea produselor manufacturate în export România
1965	48	36,2
1970	54,5	47,9
1975	51,3	51,8
1981	50,8	54,1

Anuarul statistic al R.S. România, Buc; U.N. Monthly Bulletin of Statistics, mai 1983.

În industria chimică, cele mai însemnate depășiri ale mediei mondiale sînt înregistrate la: butanol — de 6,96 ori, fenol — de 4,8 ori, anhidridă ftalică — de 4,06 ori, acrilonitril — de 4,14 ori, acid sulfuric — de 2,6 ori, amoniac — de 12,7 ori, sodă caustică — de 4,57 ori, sodă calcinată — de 7,2 ori, îngrășăminte azotoase — de 5,84 ori, carbon — de 13,6 ori, superfosfați — de 7,1 ori, cauciuc sintetic — de 3,53 ori, fibre celulozice — de 5,17 ori, P.V.C. — de 4,23 ori etc.

Afirmindu-se tot mai mult pe piața mondială, aceste mărfuri, alături de numeroase alte produse manufacturate exportate de România (produse siderurgice, materiale de construcții, mărfuri industriale de larg consum) au determinat o însem-

Indici Dinamica exportului total. Graficul nr. 3

nată creștere a importanței produselor manufacturate în totalul exportului românesc (tabelul nr. 4).

În timp ce în exportul mondial, grupa produselor manufacturate (mașini, produse chimice și mărfuri industriale de consum) reprezintă, cu anumite fluctuații de la un an la altul, ceva mai mult de jumătate din total, în exportul României această grupă a cunoscut o ascensiune fermă, depășind, după 1975, indicatorul corespunzător pe plan mondial (51,8 la sută, față de 51,3 la sută — media mondială).

Perfecționarea structurii exportului României a condus în ultimii ani la sporirea prețului mediu la export, în măsură comparabilă cu creșterea valorii unitare a exportului mondial,

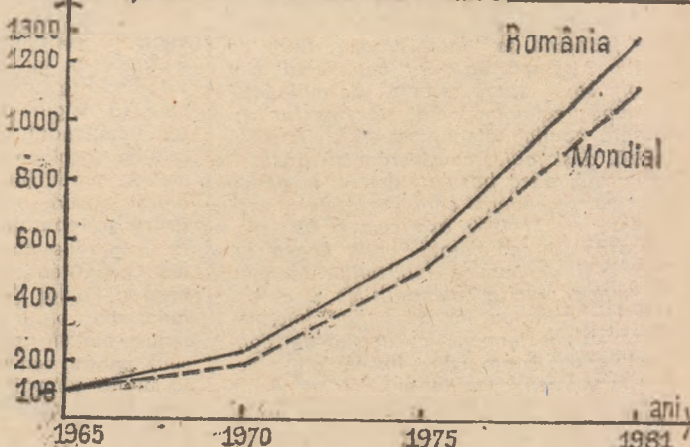
* Prima parte a studiului a fost publicată în nr. 33 (19 august 1983) al revistei

*) Nicolae Ceaușescu, Cuvîntarea la consfătuirea privind activitatea în domeniul comerțului exterior — 23 feb. 1967. În „România pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste”, vol. 2, Ed. politică, București, 1968, p. 218

ceea ce reprezintă o îmbunătățire substanțială a raportului de schimb, (dacă facem abstracție de țitei care, importat în mari cantități, a ridicat nefiresc prețul mediu al importurilor noastre).

La baza creșterii prețului mediu la exportul României, a eficienței acestuia, a stat dezvoltarea accelerată a industriilor de vîrf — construcțiile de mașini și chimia — care au antrenat

Dinamica exportului de produse manufacturate. Graficul nr. 4

Notă: Pentru asigurarea comparabilității, sînt incluse în grupa manufacturatelor următoarele mărfuri: mașini, utilaje și mijloace de transport, produse chimice și mărfuri industriale de larg consum.

creșterea productivității muncii sociale, căci, așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, „În ultimă instanță productivitatea muncii sociale determină eficiența mărfurilor exportate”²⁾.

Tendința înregistrată pe plan mondial, de devansare a ansamblului industriei de către industria construcțiilor de mașini și cea chimică în ceea ce privește ritmul creșterii productivității muncii, a fost definitorie în perioada ultimelor cincinale și pentru industria românească. Trebuie subliniat că indicii productivității muncii în industria chimică au depășit indicele productivității muncii pe ansamblul industriei într-o proporție mai mare în cazul țării noastre, comparativ cu media mondială, așa cum se evidențiază în tabelul nr. 5

Tabelul nr. 5

Coefficienții de devansare a ritmului productivității muncii în construcții de mașini și chimie față de ansamblul industriei la nivel mondial și în România, în anii 1965, 1970, 1975 și 1981

Coefficienți de devansare a industriei totale de către:

Anul	Construcții de mașini		Chimie	
	Mondial	România	Mondial	România
1965	1,000	1,000	1,000	1,000
1970	1,142	1,086	1,148	1,241
1975	1,241	1,144	1,149	1,319
1981	1,351	1,226	1,216	1,353

Notă: Coeficienții au fost calculați pe baza indicilor productivității muncii (1965 = 100) din: Anuarul statistic al Republicii Socialiste România, 1981, 1982; Statistical Yearbook, United Nations, New York 1981, pag. 37; Monthly Bulletin of Statistics, No. May 1983, p. XV

Analiza și a altor indicatori calitativi ai industriilor (producția pe o persoană, producția la 1000 lei fonduri fixe, ponderea materiilor prime, combustibilului și a energiei în costul efectiv al producției marfă) relevă că cele două industrii de vîrf contribuie în măsură însemnată la creșterea de ansamblu a

dr. Ovidiu RUJAN

(Continuare în pag. 21)

Stocuri

PROBLEMELE referitoare la desfășurarea în condiții optime a procesului de aprovizionare tehnico-materială continuă să preocupe într-un grad înalt conducerea întreprinderilor. Observațiile și sugestiile care se fac în legătură cu aceasta sînt binevenite, întrucît contribuie la găsirea celor mai potrivite soluții.

În acest context subscriu la opiniile exprimate în articolul „Optimizarea fluxurilor de materiale”, apărut în „Revista economică” nr. 25, dar consider că sînt necesare unele precizări asupra cauzelor nivelului ridicat al stocurilor de materiale în cadrul S.I.A.T.M.-urilor, cu referire specială la sistemul de livrare. Se susține în articol că multe întreprinderi furnizoare nu oferă termene de livrare mai mici de un trimestru și, din această cauză, în bazele județene se înregistrează viteze de rotație mai scăzute, iar beneficiarii sînt nevoiți să-și creeze rezerve de materiale, cu depășirea normelor de stoc, pentru a-și asigura continuitatea producției. Această cauză, deși reală, considerăm că poate fi înlăturată, dacă bazele județene ar aplica întocmai prevederile Legii contractelor economice nr. 71/1969 așa cum a fost modificată și completată prin Legea nr. 3/1979 și ar impune furnizorilor termene de livrare precise calendaristice și ar corela, în calitatea lor de verigă intermediară, aceste termene cu acelea din contractele de livrare către beneficiarii efectivi de pe raza lor teritorială.

Problema „olerării” unor termene de livrare trimestriale de către furnizorii de materiale nu este la latitudinea acestora: menționatele legi, ca de altfel și Legea planificării nr. 8/1975 (privind planificarea transporturilor) stabilesc principiul ritmicității livrărilor, ce se caracterizează prin termene calendaristice precise în contractele economice. Este deci o problemă de respectare riguroasă a legii și nu de un sistem de livrare.

Referindu-mă la implicarea mai activă a bazelor în cazul stagnării din lipsa materiilor prime și materialelor la unii consumatori din zonă și evitarea acestora prin aprovizionarea complexă și operativă din stocuri proprii, avînd în vedere implicațiile financiare legate de achiziționarea și stocarea materialelor, este de subliniat ideea reglării financiare prin intermediul adaosurilor percepute. În asemenea situații se justifică o diferențiere a adaosurilor în funcție de perioada de depozitare, la suportarea căreia trebuie implicat și beneficiarul efectiv, avînd în vedere interesul major al acestuia în asigurarea continuității procesului de producție prin intermediul stocurilor bazei.

Iulian LASCU

arbitru de stat — Constanța

ECOURI

Consumuri

REFERINDU-NE la articolul intitulat „Reducerea consumurilor materiale, pîrghie de bază a eficienței”, publicat în „Revista economică” nr. 10/1983 în care au fost menționate unele combinate de in-

grășăminte chimice cu depășiri de consumuri specifice, menționăm că în anul 1982 au fost urmărite și raportate la nivelul centralei 171 norme de consum din care 130 norme (76%) s-au realizat la nivelul planificat sau cu economii, iar 41 norme (24%) au avut depășiri.

Normele de consum depășite au fost înregistrate în cea mai mare parte la instalațiile de acid sulfuric din pirită, acid fosforic, îngrășăminte complexe NPK și uree, instalații ce s-au confruntat cu o serie de greutăți în funcționare. Depășirile de consumuri specifice au fost determinate și de unele deficiențe proprii unităților în recepția și gospodărirea materiilor prime și materialelor, în organizarea și execuția reparațiilor, precum și în respectarea disciplinei muncii. Această situație necorespunzătoare a făcut obiectul unor analize la nivelul secțiilor, în consiliile oamenilor muncii din unități și în biroul executiv al centralei, stabilindu-se măsuri și acțiuni concrete care să asigure în acest an îmbunătățirea funcționării instalațiilor, eliminarea opririlor accidentale și întărirea disciplinei de producție. Între principalele acțiuni și măsuri se află: efectuarea unor revizii și reparații generale amănunțite la instalațiile de acid fosforic de la Valea Călugărească și Năvodari; modernizarea liniilor de 200 000 t/an acid sulfuric din pirită; a fost asimilat în fază industrială un nou tip de catalizator (fără sulf) pentru conversia oxidului de carbon la înaltă temperatură, care conduce la diminuarea consumului de gaz metan la schimbarea catalizatorului în instalațiile de amoniac; asimilarea unor noi sortimente de îngrășăminte (îngrășăminte lichide cu azot) care se realizează cu consumuri mai reduse de energie și sînt mult solicitate la export.

S-a stabilit, de asemenea un program de acțiuni ce vor conduce la obținerea unor importante economii de materii prime și materiale, la creșterea gradului de recuperare și valorificare a unor subproduse tehnologice, la creșterea gradului de valorificare a resurselor energetice secundare prin finalizarea lucrărilor prevăzute în planul de investiții, la asimilarea în producție a noi produse ce vor contribui la reducerea importurilor.

Ioan NICA

director general
la Centrala industrială
de îngrășăminte chimice
Craiova

★

ÎN 1982, la C.I.R.P. Ploiești majoritatea normelor de consum de materii prime și materiale au fost realizate la nivelul planificat sau cu economii. Au existat și depășiri la unele din normele de consum de materii prime, așa cum se menționează în „R.E.”. În legătură cu aceste depășiri, pe lângă unele aspecte negative privind funcționarea instalațiilor, menționăm că ele au fost determinate și de funcționarea sub capacitate a unor instalații petrochimice. S-au mai înregistrat depășiri la unele instalații intrate în funcțiu-

ne recent și la care nu au fost soluționate în totalitate unele probleme de tehnologie.

Pentru acest an în unitățile centralei noastre au fost luate măsuri în vederea încadrării în prevederile planificate în condițiile în care nivelurile au fost îmbunătățite la un număr de 53 de norme de consum. De asemenea, s-a elaborat — împreună cu proiectanții și cercetătorii — un program de măsuri pentru reducerea consumurilor de materii prime și îmbunătățiri tehnologice atît pentru 1983 cît și în perspectivă. Printre măsurile stabilite exemplificăm: optimizarea procesului tehnologic prin introducerea calculatorului de proces la secția de cuptoare de cracare la Pitești; introducerea sistemului de bilanț material la instalația de piroliză și cauciuc la Pitești și Borzești; perfecționarea procesului de fabricare a lincaralchil — benzenului prin utilizarea aluminiului metallic pentru regenerarea catalizatorului la Borzești; aplicarea procesului de degazare în contracurent la fabricarea cauciucului la Borzești; perfecționarea sistemelor de recuperare și colectare a slopsului în rafinării; asigurarea condițiilor tehnice materiale și organizatorice pentru funcționarea instalațiilor la capacitatea optimă, reducerea intreruperilor în funcționare și a recirculărilor.

A. POPA

director general adjunct
la Centrala industrială
de rafinării și petrochimie
Ploiești

★

MĂSURILE luate în cadrul unității noastre au avut un efect deosebit asupra reducerii normelor de consum, în special în acest an. Analizele efectuate cu acest prilej au scos în evidență noi posibilități de reducere a consumurilor specifice pentru anul 1983. În acest sens, s-au întocmit programe de măsuri, s-au antrenat colectivele de oameni ai muncii în această acțiune. Dintre acestea cităm: realizarea industrială a degazării în contracurent la fabricarea cauciucului alfa metilstirenice; asigurarea pieselor de schimb pentru instalația bisfenol; reprojectarea instalației D₈ și punerea ei în funcțiune pentru separarea izobutenei din fracția de alimentare a instalației D₆ — (secția butadienă); înlocuirea păcurii cu gaze reziduale de la fabricarea acetilenei; purificarea soluției de reciclu prin anhidrizarea acidului succinic și îndepărtarea produselor de descompunere; studierea, proiectarea și realizarea unui sistem pentru recuperarea prafului eșapat la coșul instalației PVC — emulsie II; punerea în funcțiune a instalației de descompunere termocatalitică a rășinilor fenolice; construirea unui uscător monobandă pentru cauciucurile alfa metilstirenice albe. Vă încredințăm că anul 1983 va constitui pentru Combinatul petrochimic din Borzești anul unor realizări deosebite în ridicarea pe o treaptă superioară a calității și eficienței economice.

Zamfir STANCU

director la Combinatul
petrochimic din Borzești

pagină realizată de
Emil ZAMFIRESCU

EXPERIENȚE ÎN ACTUALITATE

Responsabilitatea consiliilor oamenilor muncii în îndeplinirea obiectivelor de plan

POTRIVIT LEGII, consiliul județean al oamenilor muncii — organ reprezentativ cu activitate permanentă — este dator să stabilească măsurile necesare înlăturării în cele mai bune condiții, de către organele de conducere colectivă ale unităților economice din județ, a planului național unic de dezvoltare economico-socială în profil teritorial, a sarcinilor ce revin acestor organe din hotărârile de partid și legile țării, urmărind creșterea eficienței economice a întregii activități. Prin biroul său executiv, consiliul își îndeplinește importanta atribuție de analiză și control al modului în care consiliile oamenilor muncii din unități aplică hotărârile și legile, respectă mecanismul economico-financiar, folosesc și gospodăresc materiile prime, materialele, combustibilii, energia, fondurile fixe, mijloacele financiare.

Analiza și controlul servesc la depistarea stărilor de lucruri negative, prilejuiesc luarea de măsuri pentru remediere. Dar ele mai au un rol însemnat: facilitează transmiterea de la o întreprindere la alta a experienței, a stilului și metodelor de muncă valorificate ca pozitive.

Astfel de efecte au avut două acțiuni organizate de biroul executiv al Consiliului județean al oamenilor muncii Prahova, pe teme de cea mai mare actualitate ale problematicei economice rezultate din documentele de partid, din indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Trebuie avut în vedere că, dată fiind ponderea județului în producția industrială a țării, rezultatele obținute de întreprinderile prahovene influențează sensibil eficiența de ansamblu a acestei ramuri a economiei naționale.

Din acest punct de vedere este de remarcat numărul unităților care, la finele semestrului I, s-au clasat în primul eșalon al întrecerii: Mina Filipeștii de Pădure, Întreprinderea de anvelope „Victoria”-Ploiești. Întreprinderea de produse refractare Pleașa, Combinatul minier Ploiești (locul I în ramura sau subramura industrială respectivă), „Cablu românesc” Ploiești (locul II), Întreprinderea de hirtie Bușteni (locul III) — la care se adaugă, în domeniul activității de concepție, Institutul de cercetări și proiectări pentru petrol și gaze Cimpina (locul I) și Institutul de proiectare județean Prahova (locul II).

În același timp, unele unități au rămas în urmă la diferiți indicatori de plan, inclusiv dintre cei calitativi. După cum a reieșit din analizele efectuate și după cum au și demonstrat măsurile luate în timpul și în urma controlului, cauzele acestei situații pot fi înlăturate printr-o intervenție decisivă și permanentă a consiliilor oamenilor muncii pentru curmarea deficiențelor din propriile întreprinderi și pentru desfășurarea mai bună a relațiilor cu alte unități.

Aplicarea fermă a principiilor noului mecanism economic

UNA DIN PROBLEMELE analizate a fost modul în care organele de conducere colectivă acționează pentru aplicarea fermă a noului mecanism economic, urmărirea și realizarea prevederilor bugetelor de venituri și cheltuieli și a celorlalți indicatori economico-financiar.

La majoritatea celor 10 unități cuprinse în control, s-a constatat o preocupare susținută în acest sens a consiliilor oamenilor muncii, a birourilor executive. În ședințele de lucru ale C.O.M. au fost dezbătute materiale și programe de măsuri, întocmite de către comisiile pe domenii, cu participarea unor cadre tehnice, economiști, muncitori cu înaltă calificare, privind gospodărirea resurselor materiale și financiare, asigurarea disciplinei financiare, apărarea integrității avutului obștesc. Totodată, au fost organizate acțiuni de masă, cu caracter politico-educativ și tehnico-economic, pentru cunoașterea hotărârilor și legilor în acest domeniu, stimularea inițiativelor valoroase, generalizarea experienței pozitive, participarea cu răspundere a tuturor cadrelor la mobilizarea rezervelor existente în vederea realizării integrale a planului pe acest an, cu o eficiență economică ridicată.

Au fost aplicate măsuri pentru mai buna folosire a capacităților de producție și a forței de muncă, valorificarea superioară a materiilor prime, mărirea gradului de recuperare și re folosire a materialelor, reducerea normelor de consum, reactualizarea bilanțurilor energetice, raționalizarea cheltuielilor administrativ-gospodărești. Ca urmare, cele mai multe din unitățile analizate au reușit să fundamenteze costu-

rile de producție planificate, să asigure rentabilitatea produselor, constituirea fondurilor proprii pentru autofinanțarea unor activități, să mențină echilibrul dintre venituri și cheltuieli, să realizeze nivelul prevăzut al beneficiilor. Întreprinderea de produse refractare Pleașa, de pildă, a încheiat primul semestru cu o depășire de 10,7% la beneficii; rezultate bune la acest indicator au înregistrat, de asemenea, Filatura Urlați, Teștoria de mătase Vălenii de Munte, Întreprinderea de reparații auto Cimpina ș.a.

Necesitatea de a se urmări buna corelare a indicatorilor specifici noului mecanism economic a rezultat din situația Filaturii de lână Mizil. La această unitate, consiliul oamenilor muncii a rezolvat în bune condiții organizarea de echipe specializate de reparații în schimburi prelungite pentru a asigura buna funcționare și reducerea staționării utilajelor, modificarea sistemului de transmisie la laminoare (ceea ce a dus la mărirea producției), re folosirea materialelor secundare — dar a acordat mai puțină atenție aspectelor economice ale activității. Astfel, deși producția marfă fabricată s-a încadrat în nivelul planificat, lipsa temporară a mijloacelor de transport pentru livrare și neurmărirea achitării în termen de către beneficiari a contravalorii produselor furnizate au făcut ca sarcina la producția marfă vândută și încasată — și implicit la beneficii — să nu fie realizată. În timpul controlului au fost luate operativ măsuri pentru încasarea unor facturi restante, pentru asigurarea aprovizionării cu materii prime corespunzător modificărilor survenite în structura sortimentală a producției (de pildă, contractarea unei cantități de pale de celofibră cu Filatura de lână pieptănată Ghimbav). Oare aceste probleme nu puteau fi rezolvate de către consiliul oamenilor muncii, fără a aștepta sprijinul consiliului județean? Sau: ce a împiedicat conducerea colectivă de la întreprinderea de utilaje pentru prelucrarea cauciucului Bălcoi să acționeze mai energic pentru rezolvarea problemelor legate de încadrarea în normativele de mijloace circulante, să ramburseze la termen creditele bancare — prin valorificarea stocurilor supranormative de materiale și diminuarea producției ne terminate?

Și întreprinderea „Intex“ Păulești se afla într-o situație financiară nefavorabilă — credite bancare nerambursate la scadență, o depășire considerabilă a volumului normal al mijloacelor circulante — determinată de stocurile de produse finite fără desfacere, producția neterminată cu ciclul depășit sau sistat, menținerea în stoc a unor materii prime și materiale peste necesar sau fără mișcare, facturile refuzate ș.a. Cu mare întârziere, care a făcut ca între timp efectele acestor fenomene să se agraveze, consiliul oamenilor muncii a găsit unele remedii: valorificarea stocurilor de producție neterminată, extinderea desfacerii produselor prin mandatar și magazinul propriu, lansarea produselor în fabricație numai în limitele cantităților prevăzute în contractele economice ș.a.

O concluzie care se desprinde: necesitatea ca în ședințele C.O.M. să se analizeze cu o frecvență mai mare aspectele legate de realizarea bugetelor de venituri și cheltuieli, necesitatea de a se urmări cu toată exigența îndeplinirea măsurilor adoptate, de a se întări răspunderea lucrătorilor din compartimentele însărcinate cu rezolvarea problemelor economice. O autogestiune eficientă cere ca organele de conducere colectivă să-și asigure informații corecte și la timp, să ia decizii operative și oportune, să exercite un control preventiv care să împiedice apariția abaterilor de la disciplina de plan și financiară.

Progresul tehnic — condiție a unei producții eficiente

CEA DE-A DOUA ANALIZĂ efectuată sub egida consiliului județean al oamenilor muncii a avut ca temă modul în care organele de conducere colectivă din unitățile constructoare de mașini, din industria chimică și din instituturile de cercetare și proiectare acționează pentru **introducerea progresului tehnic, prin perfecționarea tehnologiilor de fabricație, asimilarea de noi sortimente de materii prime, materiale și produse cu caracteristici tehnico-economice și funcționale superioare, care să le înlocuiască pe cele din import.**

La data controlului, sarcinile de plan — exprimate în număr de faze — privind introducerea în fabricație a noi mașini, utilaje, instalații și aparate, pe ansamblul unităților vizate, erau îndeplinite și depășite, atestând capacitatea tehnică a colectivelor întreprinderilor, ca și eficiența analizelor făcute periodic în ședințele consiliilor oamenilor muncii și birourilor executive, a măsurilor luate pentru respectarea programelor de introducere a progresului tehnic. Se remarcă realizarea în avans, de către întreprinderea „1 Mai“-Ploiești, a fazelor finale la sapa de foraj MTA 8 3/8 DGj cu lagăre de alunecare, la grupul

de foraj de 850 kW cu acționare cu curent continuu, la mașina de găurit adânc de mari dimensiuni. Asimilarea în fabricație a unor aparaturi de injecție de către întreprinderea de mecanică fină Sinaia a permis renunțarea la importul pompelor pentru motoarele MTU, în valoare de peste 60 milioane de lei anual.

Importante reduceri de importuri și crearea unor posibilități suplimentare de export constituie rezultatul activității Institutului de cercetări, inginerie tehnologică și proiectări pentru rafinării Ploiești, în domeniul concepției de tehnologii pentru fabricarea de noi produse. Aceste tehnologii au fost testate cu succes la rafinăriile „Vega“-Ploiești, Cîmpina, la Combinatul petrochimic Teleajen, obținându-se sortimente superioare de catalizatori, alumină activă, normal-hexan (solvent pentru polimerizare), ulei de transformator, masă izolantă bituminoasă, ceară anticorozivă, diverse uleiuri, unsoși, aditivi.

Preocupările pentru introducerea progresului tehnic ale organelor de conducere colectivă s-au orientat și spre dezvoltarea acțiunilor de autoutilare. Printre cele mai semnificative realizări în concepție și execuție proprie se numără și mașina-agregat pentru prelucrarea unor subansamble de pompă destinate agregatelor de cimentare de 700 și 1 050 bari și mașina de găurit la 120° în fălcile sapelor de foraj — la „1 Mai“-Ploiești, mașina specializată pentru mufele prăjinilor de pompă și echipamentul hidraulic pentru alezarea pe strung a cămășilor de pompe de extracție a țiteiului — la întreprinderea mecanică Cîmpina, tunelul termic pentru contractarea ambalajelor colective din polietilenă și fotocelulele pentru verificarea greutateii cutiilor cu detergent — la „Dero“-Ploiești.

Controlul a relevat însă și unele rezerve față de planul de introducere a progresului tehnic. De pildă, deși în întreprinderile de utilaj petrolier din județ, anul acesta produsele noi și modernizate urmează să aibă o pondere de 45% în valoarea totală a producției marfă, „1 Mai“-Ploiești, „Neptun“ și întreprinderea mecanică Cîmpina au înregistrat întârzieri la unele poziții din programul de asimilare a noi mașini și utilaje. Realizarea altora înainte de termen este un fapt pozitiv, dar care nu poate compensa întârzierea introducerii în fabricație a unor produse necesare în primă urgență economiei naționale (de pildă, la „1 Mai“, două subansamble pentru mașinile de haldat destinate industriei miniere).

După cum s-a constatat, astfel de situații sînt determinate uneori de decizii luate de conducerea colectivă după criterii subiective, urmărindu-se realizarea în condițiile cele mai lesnicioase a sarcinii cantitative (numărul de faze) din planul de asimilări, deci amînându-se pozițiile de plan care prezintă dificultăți mai mari. Sînt însă și cazuri cînd unităților respective nu li se asi-

gură condițiile necesare. Întreprinderea de utilaj chimic Ploiești a întârziat execuția cazanului turboinferțial recuperator (necesar la o investiție de importanță prioritară de la întreprinderea de produse refractare Pleașa) deoarece nu i s-au asigurat la timp fondurile și unele materiale speciale, iar a altor 7 produse — pentru că beneficiarii nu-i puseseră la dispoziție documentația tehnică; fondurile de investiții necesare întreprinderii de mecanică fină Sinaia pentru asimilarea în fabricație a unor tipuri noi de pompe de injecție și distribuitoare rotative au fost doar parțial alocate de centrala industrială tutelară; unele uzine de utilaj petrolier prahovene nu s-au bucurat de sprijin prin livrarea anumitor subansamble și motoare electrice de către unități (întreprinderea constructoare de mașini Reșița, „Electroputere“-Craiova, „Electrocontact“-Botoșani) nominalizate pentru cooperare în programele de asimilare. O parte din aceste probleme au putut fi rezolvate ulterior cu sprijinul consiliului județean al oamenilor muncii, însă nu toate întârzierile au putut fi recuperate în interiorul termenelor de livrare a produselor respective.

Consiliul județean a indicat consiliilor oamenilor muncii din unitățile cu capacități de producție incomplet utilizate ca, folosind sprijinul centralelor industriale și al unităților de cercetare, inginerie tehnologică și proiectare de profil, să organizeze colective de specialiști care să studieze posibilitatea de reprofilare și completare a acestor capacități, în vederea utilizării lor la realizarea produselor prevăzute în planul de asimilare, precum și a altor produse — în primul rînd înlocuirea de import — pentru care pot fi asigurate resursele materiale necesare și desfacerea.

FĂRĂ A INSISTA asupra aspectelor concrete, particulare ale sprijinului dat consiliilor oamenilor muncii din unitățile analizate, subliniem valoarea pe care astfel de acțiuni de control o au pentru însuși consiliul județean, pentru biroul său executiv, întrucît concluziile cu caracter de generalizare pe care le desprinde pot fi dezbătute și interpretate cu prilejul diferitelor reuniuni de lucru, adoptîndu-se măsuri cu o arie largă de aplicabilitate. Totodată, cunoscîndu-se tot mai bine, la acest nivel, problematica întreprinderilor din județ, posibilitățile fiecăreia dintre acestea și cele de colaborare între ele, se creează condiții mai bune pentru organizarea îndeplinirii operative și cu eficiență ridicată, de către conducerile colective ale unităților, a sarcinilor ce rezultă din fiecare nouă hotărîre de partid și de stat, în vederea accelerării dezvoltării economico-sociale a județului și a țării.

Ștefan GHEORGHE
Ploiești

În lumina orientărilor și indicațiilor formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu
la Consfătuirea de lucru pe problemele muncii organizatorice și politico-educative

Spiritul revoluționar — trăsătură permanentă a edificării societății socialiste și comuniste*)

Critica și autocritica — o forță motrice
a luptei pentru perfecționare

SPIRITUL REVOLUȚIONAR — propriu constructorilor socialismului, comuniștilor în primul rînd — concentrează atenția atît asupra realizărilor cît și asupra posibilităților nevalorificate, asupra neajunsurilor, a greutăților ivite în mersul spre comunism. Acesta generează și dezvoltă spiritul critic și autocritic — importantă metodă de creație socială, pîrghie sigură de accelerare a progresului, de mobilizare și canalizare a tuturor energiilor în vederea realizării obiectivelor propuse prin planurile și programele naționale de dezvoltare economică și socială. Atitudinea critică reprezintă o permanentă a spiritului partinic, o trăsătură fundamentală a partidului nostru. „**Noi pornim întotdeauna, sublinia secretarul general al partidului, de la faptul că, în societatea noastră, critica și autocritica constituie forța motrice a luptei împotriva vechiului, a ceea ce este negativ, forța motrice a luptei pentru perfecționare și autoperfecționare**“. Critica și autocritica sînt chemate să se integreze într-o modalitate constructivă în ample procese ce se desfășoară în industrie, în agricultură, în toate sferile societății. Menirea acestui instrument de acțiune este, pe de o parte, de a aborda realist, dialectic și principial viața socială, iar, pe de alta, de a sesiza la proporțiile efective greutățile, lipsurile, neajunsurile care apar. Critica nu este un scop în sine, nici nu se situează în afara sau deasupra practicii sociale. Rostul ei fundamental, primordial, nu este doar „să sesizeze“ și „să explice“, ci să provoace schimbări, oferind idei, propuneri a căror transpunere în realitate să genereze și să întrefină un climat de responsabilitate lucidă, maximă. Ea pornește deci de pe poziția perspectivelor și obiectivelor partidului și evaluează, judecă ceea ce s-a înfăptuit în raport direct cu necesitățile și posibilitățile existente, în mod constructiv.

Societatea noastră fiind o societate a muncii, a autoconducerii și autogestunii, critica și autocritica sînt chemate să se manifeste și să-și exercite rolul social în acest cadru. Însă, determinante nu sînt nici vorbele, nici bunele intenții, nici vehemența și radicalismul limbajului, nici pamfletul politico-demagogic al celui care critică. Hotărîtoare sînt influențele pozitive asupra conștiinței și acțiunii constructorilor socialismului, capacitatea de a modifica prin spiritul convingător comportamentul și atitudinile acestora în sensul progresului continuu al societății, de a crea climatul revoluționar, combativ în care omul se dezvoltă și se afirmă ca personalitate. În societatea noastră, critica autentică, strict partinică pornește de la o dublă responsabilitate: față de perspectivele națiunii socialiste, pe de o parte, și față de egalitatea și respectul dintre oameni pe de alta. În felul acesta ea se impune ca o formă a luptei de opinii între oameni egali și rămîne constructivă, convingătoare, cu forță de atracție, umană și democratică. Critica și autocritica, așa cum o dovedește întreaga activitate a partidului, cum o atestă în general experiența unităților socialiste și cooperatiste din țara noastră, constituie nu numai un mijloc de transformare și creație, ci și un instrument de educație revoluționară, de formare a caracterelor, de conducere socială. „**Pentru buna conducere**, preciza secretarul general al partidului la recenta Consfătuire de lucru pe problemele muncii organizatorice și politico-educative, se impune dezvoltarea și mai puternică a spiritului critic și autocritic, analiza temeinică a stărilor negative, a felului cum s-au îndeplinit, într-un domeniu sau altul, sarcinile, recunoașterea deschisă a lipsurilor — aceasta constituind garanția înțelegerii juste a stărilor de lucruri și a stabilirii urmărilor necesare pentru înlăturarea

lipsurilor, pentru desfășurarea în bune condiții a întregii activități“.

Critica și autocritica se manifestă — prin caracterul lor combativ, prin negarea ei dialectică a ceea ce este învechit, prin atitudinea radical antidogmatică, de neîmpăcare cu sine, de respingere a pozițiilor întemeiate pe autoritate și suficiență — ca trăsături fundamentale ale spiritului revoluționar. Militantismul nu reprezintă o latură accidentală sau conjuncturală a membrilor societății noastre, ci un atribut de esență, ce decurge în chip determinant din poziția social-economică a clasei muncitoare, clasă prin excelență revoluționară, a celorlalte clase și categorii sociale prietene. Astfel, critica și autocritica sînt asociate nemijlocit cu receptivitatea față de nou, cu adversitatea față de rutină, cu forța de a evalua realist realizările, dar și de a detecta și recunoaște propriile neajunsuri, cauzele care le-au generat, soluțiile ce trebuie adoptate. Prin aceasta, se impun ca elemente indispensabile ale democrației socialiste, ale centralismului democratic și ale democrației interne de partid, ca mijloace de extirpare a atitudinilor refractare față de observații, de anihilare a încercărilor de a bloca opiniile și sugestiile. Fără a stimula aceste pîrghii ale progresului, climatul dezbaterilor din organele autoconducerii, din organizațiile statului democrației muncitorești nu se ridică la nivelul care să-i facă pe toți răspunzători în fața greutăților și intransigenții față de practici deformate, față de rămîneri în urmă, față de devieri de la principiile, normele și valorile societății noastre. În etapa actuală există numeroase domenii în care intervenția energică a spiritului critic sprijină înfăptuirea obiectivelor politice. Astfel, persistă deficiențe în organizarea corespunzătoare a muncii, nu peste tot ritmicitatea este cea necesară și, prin urmare, apar fie „asalturile“, în preajma termenelor scadente, fie aminările în definitivarea unor proiecte și programe. Totodată, există lipsuri în cuprinderea tuturor sectoarelor, în repartizarea judicioasă a forțelor și cadrelor. De asemenea, este insuficientă operativitatea cu care, în funcție de necesități, sînt trecute cadrele dintr-un sector în altul, în acoperirea cu prioritate a domeniilor hotărîtoare, în stabilirea de sarcini concrete pentru fiecare om al muncii. În egală măsură, există încă suficient loc pentru mai multă ordine și disciplină, pentru a elimina cu intransigență tendințele de a motiva întîrzierile, nerealizarea sarcinilor asumate sau încredințate, invocînd evoluții „neprevăzute“, cauze „obiective“. Ca acte de angajare socială și politică, critica și autocritica sînt călăuzite de coordonatele factorilor și intereselor generale.

Corelații optime, dialectice între pregătirea profesională și politică

ÎN CONCEPȚIA partidului nostru, a secretarului său general, perfecționarea pregătirii profesionale și politice, constituie o cerință stringentă, obiectivă, pentru toți oamenii muncii, pentru întregul activ de partid și de stat. Aprofundarea teoriei revoluționare a socialismului științific, în strînsă legătură cu sarcinile specifice ale fiecărui domeniu al practicii sociale reprezintă o importantă premisă a înfăptuirii cu succes a sarcinilor tot mai complexe ale etapei actuale. Caracterul de mare profunzime științifică în politica de cadre, de creștere a efectivelor partidului, a calității comuniștilor, a tuturor cadrelor din sectoarele economice, din industrie, agricultură, construcții, transporturi, propriu concepției Partidului Comunist Român, constă în sublinierea cu fermitate a ideii că înțelegerea și rezolvarea corespunzătoare a sarcinilor construcției economice și sociale cer o înaltă pregătire și competență, corelații optime, indisolubile între capacitatea profesională și cea politico-ideologică. În acest sens, sistematic și cu rigoare au fost combătute

* Prima parte a articolului a apărut în Revista economică nr. 33 din august a.c.

toate acele păreri greșite, învechite care și-au făcut loc în decursul anilor, într-o formă sau alta, după care ar fi de ajuns să ai o anumită experiență de viață pentru a rezolva oricând și orice problemă. În același timp, s-a demonstrat că studiul permanent pentru îmbogățirea orizontului de cunoștințe politice, pentru aprofundarea de concepte și poziții ideologice, organizatorice și de conducere reprezintă o latură indispensabilă a formării și dezvoltării cadrelor.

O caracteristică evidentă a ultimelor două decenii o reprezintă faptul că îndeplinirea misiunii clasei muncitoare de forță socială conducătoare s-a întărit devenind o trăsătură dominantă a vieții de partid, de stat și social-economice. După cum se știe, s-a acționat consecvent pentru ca atât în rindurile partidului cit și ale cadrelor elemente provenite din rindurile muncitorilor, din sectoare nemijlocit productive să dețină principala pondere. Astăzi, tot mai mulți muncitori, țărani, oameni ai muncii din alte categorii sociale ocupă funcții în organe de conducere din economie, în organele și aparatul de partid. Îndeplinirea corespunzătoare a programelor de dezvoltare, precum și exercitarea în bune condiții a rolului social conducător al clasei muncitoare presupune ca aceștia toți să desfășoare o continuă activitate de pregătire politică și profesională, culturală și științifică.

Nu mai printr-o temeinică pregătire, atât profesională cit și politică, oamenii muncii și cadrele de conducere își formează o viziune adecvată despre realități. Formarea oamenilor și a cadrelor în lumina acestei duble exigențe asigură perspective clare, certe, mersului nostru înainte, valorifică plenar posibilitățile ample ale socialismului de a-și impune superioritatea pe toate planurile. Un asemenea profil cultural-științific și politico-ideologic asigură deschideri nelimitate spre nou în condițiile transformărilor profunde din viața socială, ale contextului internațional complex.

Partidul nostru a consacrat deja de mai mulți ani teza și principiul că pregătirea profesională, învățămîntul nu au limite, deci se desfășoară permanent. Dar, a concentra atenția și preocupările doar în aceste domenii ar presupune riscul alunecării spre „tehnicism” și „profesionalism” înguste. Or, dacă s-ar neglija educația în spirit revoluționar, cultivarea trăsăturilor revoluționare la comunisti, la toți oamenii muncii, s-ar impune un stil de conducere și mentalități tehnocratice, cărora le sint tipice tendințele de a elimina din soluțiile propuse, implicațiile sociale și umane, iar îndrumarea frontului larg și cuprinzător al realității economice și sociale ar fi lipsită de valențele angajării politice și ideologice, partinice. Acesta este sensul profund al exigenței formulate de secretarul general al partidului de a întări conexiunile dintre orizontul profesional și cel politic, de a dubla eforturile pentru a asimila și rezultatele cunoașterii, din diferite domenii și știința revoluționară, materialist-dialectică. „**Ridicarea continuă a cunoștințelor profesionale, tehnice și științifice, aprecia tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la Consfătuirea de lucru de la Mangalia, constituie, fără îndoială, o cerință de însemnătate deosebită pentru membrii de partid și mai ales pentru activiștii și cadrele de partid și de stat. În același timp, este însă necesar să dezvoltăm și mai puternic spiritul revoluționar de luptă, să înarmăm comunistii, activul și cadrele cu știința revoluționară, materialist-dialectică. Cadrele de partid și de stat trebuie să fie buni specialiști, dar, în același timp, să fie buni revoluționari, să îmbine cele două laturi ale cunoașterii cu spiritul de luptă pentru transformarea revoluționară a lumii. Pentru o bună conducere trebuie să imbinăm în mod corespunzător aceste două laturi ale activității.**” Insuși spiritul revoluționar, în condițiile revoluției în știință și tehnică, ale rapidelor progrese din sfera cunoașterii își schimbă sensul, unele semnificații. În aceste împrejurări, în care zi de zi se modifică anumiți parametri ai vieții, ai muncii noastre, a fi revoluționar înseamnă în primul rînd a urmări și descifra tendințele de dezvoltare socială, factorii decisivi ai progresului, a le crea cîmp liber de afirmare, eliminînd cu fermitate vechiul. A fi comunist și revoluționar, cadru de conducere sau om al muncii, presupune a-ți asuma deliberat responsabilități și îndatoriri sporite pentru apărarea intereselor generale, naționale, pentru noi succese în edificarea socialismului și comunismului.

Prin urmare munca politico-ideologică, activitatea de propagandă, întărindu-și caracterul concret, finalitatea, vor sprijini pe toate planurile transpunerea în viață a politicii partidului, a hotărîrilor de partid, a legilor țării, a semnificațiilor și implicațiilor politice și umane ale îndeplinirii planurilor de dezvoltare economico-socială. Totodată, în contextul cuvîntării secretarului general al partidului la recenta consfătuire

de lucru s-a desprins cu o deosebită forță ideea — proprie gândirii politice și revoluționare a tovarășului Nicolae Ceaușescu — că, de fapt, nu se pot opera disocieri artificiale între munca politico-educativă și munca organizatorică. În practică, acestea se împletesc strîns, se condiționează și se sprijină reciproc. Munca politică își asumă, pentru a fi eficientă, un rol mobilizator, militant ce implică și valențe organizatorice. Pe de altă parte, munca organizatorică, în multe privințe, se întemeiază, la rîndul ei, pe convingerea și educarea oamenilor. Pornind de aici s-a apreciat pregnant necesitatea ca activiștii de partid și de stat, cadrele de conducere din economie, din alte sectoare să nu alunece spre o specializare îngustă, să fie în măsură să explice politica partidului și, totodată, să acționeze pentru îndeplinirea ei.

POZIȚIA partidului de centru vital al întregii națiuni, de forță politică conducătoare a societății noastre reprezintă o cerință obiectivă și fundamentală a dezvoltării multilaterale a patriei. Rezultantă a unei anumite evoluții istorice, a interacțiunii dintre factori de natură obiectivă — între care conducerea economiei naționale ocupă un loc de seamă — și factori ce țin de consolidarea unității social-politice și ideologice a poporului, de nivelul conștiinței socialiste, rolul partidului nu poate fi înțeles decît privindu-l în strînsă legătură cu dialectica neîntreruptă a vieții sociale, ca un proces de continuă perfecționare. Un asemenea principiu programatic, fundamentat și argumentat de opera teoretică și politică a tovarășului Nicolae Ceaușescu a consacrat adevărul — astăzi indispensabil în înțelegerea societății noastre — că partidul este expresia sintetică a condițiilor sociale de existență din fiecare etapă. Ridicîndu-și activitatea politico-ideologică și organizatorică pe trepte superioare, preocupîndu-se de creșterea calitativă a membrilor săi, împropătîndu-și și mărîndu-și permanent rîndurile prin primirea forțelor cele mai valoroase ale poporului, sprijinîndu-se pe experiența și înțelepciunea tuturor claselor sociale, partidul și-a sporit neîncetat capacitatea de conducere a societății, a înregistrat profunde transformări. În raport cu asemenea mutații, secretarul general al partidului a definit în ultimii ani partidul drept „centru vital” al întregii națiuni, „forță dinamizatoare și conducătoare” a societății. Această abordare înlocuiește sensul mai vechi de instanță de autoritate și de comandă cu acela de organism politic, profund democratic, promotor al democrației muncitorești, care se bucură de stima și prețuirea poporului și este apt să elaboreze direcțiile dezvoltării continue a societății socialiste.

Partidul comunist, partid unic în România socialistă, își exercită rolul conducător, se manifestă ca centru vital al națiunii, inițiind și promovînd cele mai potrivite forme de participare a poporului la conducerea societății, asigurînd consensul și exprimarea democratică — în partid și în afara acestuia — a celor mai diverse categorii sociale. Astfel, politica și programul politic al partidului devin eminamente rezultatul voinței întregii națiuni. Adîncirea rolului și atribuțiilor partidului în etapa actuală și în perspectivă cere, în esență, ca funcțiile de forță politică conducătoare să se exercite cît mai deplin din interiorul societății, să se axeze pe stimularea energiilor și inițiativei maselor folosînd sistemul unitar, complex și cuprinzător al democrației. Modalitățile în care partidul promovează democratismul socialist fac din participarea maselor o componentă fundamentală a conducerii științifice, experiența și înțelepciunea colectivă asigurînd ridicarea eficienței activității de conducere a societății. Prin încetățenirea acestor practici s-a creat o nouă stare de spirit, un climat de respect față de demnitatea umană în care fiecare își poate afirma nestîngherit personalitatea, își dezvoltă aptitudinile, are conștiința clară că nimic din ceea ce privește colectivitatea nu-i poate fi indiferent.

Partidul comunist își poate duce la îndeplinire misiunea numai promovînd în permanență concepția revoluționară, unitară, despre lume și viață a clasei muncitoare, orientînd dezvoltarea socială în conformitate cu interesele poporului, ale națiunii și cu cerințele progresului social. Tocmai de aceea partidul cultivă spiritul revoluționar în toate sectoarele și la toate categoriile de oameni ai muncii, considerînd aceasta ca un proces care se realizează și se modelează, în formă și în conținut, se adaptează permanent realităților, reclamînd mobilizarea și participarea competentă, responsabilă a cetățenilor la schimbările structurale din societate, din economie.

Constantin NICA

LUCRAREA „Impozitele și taxele din România. Procedura fiscală”

scrită de Ioan Condor și Gheorghe Nicolescu, tratează o problemă foarte puțin abordată în literatura de specialitate: practic, o perioadă relativ îndelungată a lipsei o lucrare care să trateze, în ansamblu, impozitele și taxele percepute în țara noastră, precum și rolul acestor pîrghii în perioada fîcării societății socialiste multilateral dezvoltate.

Lucrarea are la bază concepția Partidului Comunist Român, indicațiile și orientările tovarășului Nicolae Ceaușescu, cu privire la rolul impozitelor și taxelor ca pîrghii de activizare a factorilor calitativi ai proceselor economice și de promovare consecventă a principiilor eticii și echității socialiste în sfera veniturilor populației. Este semnificativ faptul că impozitele și taxele sînt tratate în același timp și în relație directă cu cerințele noului mecanism economico-financiar, prin prisma necesității sporirii contribuției unităților socialiste și a populației — proporțional cu creșterea veniturilor — la formarea resurselor bugetare necesare dezvoltării generale a societății. Autorii demonstrează într-o formă convingătoare caracterul reversibilității impozitelor și taxelor în economia noastră socialistă, faptul că îndeplinirea obligațiilor față de bugetul de stat constituie o datorie menită să se concretizeze în crearea resurselor necesare finanțării directe sau indirecte a unor nevoi ale întregului popor, prin intermediul bugetului de stat.

Lucrarea este bine structurată, iar din tratarea diferitelor categorii de impozite și taxe se constată că autorii au consultat un material documentar bogat, că s-au preocupat de cunoașterea în profunzime a sensului și finalității legislației existente, ceea ce le-a permis să prezinte nu numai aspectele de ordin practic, ci și unele probleme teoretice. Meritul autorilor con-

***) Ioan Condor, Gheorghe Nicolescu: Impozitele și taxele din România. Procedura fiscală, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1983.**

sta și în faptul că, într-un spațiu relativ restrîns, în care se tratează tot ce este nou în domeniul impozitelor, taxelor și procedurii fiscale, se fac trimiteri la numeroase legi, decrete și norme care reglementează sfera și conținutul acestora, precum și la opiniile multor specialiști.

Prin modul de prezentare a conceptului de impozite și taxe, a funcțiilor, conținutului și naturii juridice a acestora, precum și a particularităților diferitelor impozite și taxe — probleme

potrivit planului, a impozitelor și taxelor datorate.

În lucrare se fac referiri cu privire la concepția dăunătoare, care a existat la unii economiști în trecut, potrivit căreia rolul impozitelor, taxelor și altor vîrsăminte ale unităților socialiste ar scădea în perioada construcției socialiste. Autorii oferă suficiente argumente pentru a demonstra că nu este vorba de a muta „dintr-un buzunar în altul” unele venituri ale statului, ci de probleme de fond ale economiei socialiste în care pîr-

resurselor necesare autofinanțării activităților fiecărei localități.

Întemeindu-se pe concepția că sistemul de impozite și taxe din țara noastră nu este imuabil, ci dimpotrivă i s-au adus perfecționări permanente și deci poate fi susceptibil de îmbunătățiri și în continuare autorii, pe baza analizei critice a actualului sistem și a bogatei activități și experiențe din acest domeniu, au făcut și unele propuneri care să contribuie la îmbunătățirea în continuare a legislației impozitelor, taxelor și procedurii fiscale, propuneri care sîntem convinși că vor sta în atenția organelor de specialitate.

Ne permitem să sugerăm autorilor ca la o eventuală nouă ediție a lucrării să se asigure un spațiu mai mare tratării cazurilor de speță, care au menirea să orienteze mai mult activitatea organelor financiar-bancare privind îndeplinirea problemelor specifice concrete. De asemenea, s-ar putea lua în considerare și introducerea unor capitole distincte cum ar fi evoluția sistemului fiscal în țara noastră în anii socialismului; sarcinile organelor financiar-bancare privind îndrumarea și controlul activității unităților socialiste, în scopul creșterii veniturilor proprii și a contribuției acestora la formarea resurselor generale ale statului; perfecționarea sistemului de planificare a veniturilor bugetare la nivel macro și microeconomic etc.

În concluzie, lucrarea „Impozitele și taxele din România. Procedura fiscală” este foarte actuală și utilă, atît pentru organele de specialitate din sistemul financiar-bancar, ministere, centrale și întreprinderi, cît și pentru întreaga masă de economiști din țara noastră. Considerăm că acest volum prezintă interes și pentru cadrele didactice din învățămîntul mediu și superior economic, pentru elevii și studenții din învățămîntul de profil, precum și pentru un public larg de cititori.

dr. Gheorghe ȘICA

Analiză riguroasă a unor probleme financiare

trate distinct în capitolele II și III ale cărții — autorii au reușit, după părerea noastră, să facă accesibilă înțelegerea rolului acestor pîrghii financiare de către un cerc cît mai larg de cititori. Comentariile pe marginea reglementărilor legale sînt armonios încadrate de analiza riguroasă a sistemului de impozite și taxe, precum și de motivația economico-financiară și socială a diferitelor categorii de venituri bugetare.

Impozitele și taxele care provin de la unitățile socialiste și care dețin ponderea în veniturile bugetului de stat sînt tratate în contextul principiilor și acțiunii noului mecanism economico-financiar făcîndu-se o delimitare precisă între obligațiile și drepturile unităților respective față de societate. Sînt prezentate legăturile indisolubile create de sistemul socialist între îndeplinirea principiilor autoconducerii municipale și a autogestunii economico-financiare a fiecărei unități și îndeplinirea obligațiilor acestora către bugetul de stat prin intermediul vîrsării,

ghiile financiare trebuie să acționeze pentru determinarea fiecărei unități economice de a obține prin efort propriu venituri maxime cu cheltuieli minime. Pornindu-se de la acest concept, în lucrare se insistă mai mult pe latura economică a obligațiilor financiare, respectiv pe creșterea eficienței economice care să asigure sporirea contribuției fiecărei unități economice la formarea resurselor necesare dezvoltării generale a societății noastre socialiste.

Impozitele și taxele de la populație, deși dețin o pondere redusă în totalul resurselor bugetare, sînt tratate prin prisma îndeplinirii principiilor eticii și echității socialiste în sfera veniturilor realizate de populație, prin prisma rolului educativ și de combatere a unor fenomene necorespunzătoare, pe care îl au îndeosebi unele taxe, precum și a rolului care revine organelor financiare locale pentru identificarea surselor de venit, a stabilirii impozitelor și a încasării acestora — în scopul asigurării

O economie dinamică

(Urmare din pag. 15)

productivității muncii sociale, asigurînd o valorificare într-un grad tot mai înalt a resurselor naționale de producție.

Dezvoltarea mai accentuată a producției destinate exportului în ramurile caracterizate printr-un dinamism ridicat al productivității muncii se concretizează într-un spor al avantajului relativ, un cîștig mai ridicat pentru țară în cadrul pieței mondiale.

Eficiența exporturilor reflectă modul cum sînt recuperate pe piața externă cheltuielile naționale pentru producerea mărfurilor exportate. Prețurile externe sînt determinate de nivelul calitativ și complexitatea acestor produse și sînt sistematic influențate de calitatea activității de comercializare.

Analiza prețurilor externe și a cheltuielilor naționale de producție evidențiază pe de o parte gradul în care mărfurile încorporează muncă complexă, pe de altă parte poziția relativă a productivității muncii românești în scara internațională.

Examinarea prețului mediu pe tonă de mașini și utilaje, oferit de statistica de comerț exterior a Pieței comune, atît în

privința exporturilor unor țări mari exportatoare, cît și a importurilor acestora din România, arată că la multe componente ale grupei, prețurile noastre de export sînt comparabile cu ale marilor exportatori. Comparația cu R.F.G., cel mai mare exportator din lume de mașini și utilaje, atestă că peste 2/3 din exporturile românești au o complexitate reflectată de prețuri, al căror decalaj față de cele ale R.F.G. nu este mai mare de 1:2.

Analiza cursurilor de revenire la exporturi evidențiază, la tot mai multe produse ale construcțiilor de mașini și industriei chimice, o îmbunătățire însemnată în timp a poziției relative în scara internațională a productivității muncii concrete românești, în ultimă instanță a ansamblului muncii sociale.

Sarcinile mari care stau în fața oamenilor muncii din întreprinderile producătoare pentru export și de comercializare externă, de a realiza în cursul anului 1983 o balanță comercială excedentară cu 3 miliarde dolari, presupun adaptarea cu promptitudine și flexibilitate la cerințele pieței externe, îndeplinirea programelor de creștere a calității și eficienței producției pe calea sporirii productivității muncii, promovării creației tehnico-științifice în toate ramurile și întreprinderile exportatoare, astfel încît să sporească continuu competitivitatea ofertei românești de export.

ȘCOLI • CURENTE • ECONOMIȘTI

CREȘTEREA deosebită a prețului petrolului pe piața mondială a avut consecințe economice și financiare complexe dintre care se detașează prin amploare, accentuează autorii englezi, excedentele comerciale cronice „puțin absorbante” ale țărilor membre OPEC (200 miliarde dolari în 1980) și în contraparte — vastele deficite comerciale ale țărilor importatoare de petrol — mai ales ale țărilor în curs de dezvoltare. Și intrucât creșterea considerabilă a prețului petrolului nu a fost însoțită de o reducere cantitativă, mai mult sau mai puțin rapidă și suficientă, a importurilor, pentru a compensa majorările de prețuri s-a creat „un deficit global al restului lumii” cumpărătoare de petrol (estimările cuprind totalul țărilor nesocialiste exclusiv țările Orientului mijlociu exportatoare de petrol).

Mai detaliat, conform evaluărilor lor cantitative, evoluția exporturilor de petrol și a importurilor de produse nepetroliere a țărilor Orientului mijlociu, ca și a soldului balanțelor comerciale ale celorlalte țări nesocialiste arată că „există o legătură directă între deficitul balanțelor de plăți și evoluția cererii de petrol a țărilor nesocialiste.”) Analizând mai departe această intercondiționare, dar apreciind că restricția energetică nu a fost totală intrucât țările nesocialiste cu puțin totuși să cumpere mai mult petrol, economiștii neocambridgieni relevă că în ultimii ani creșterea economică a țărilor nesocialiste deficitare din punctul de vedere al surselor energetice a fost frinată de creșterea prețului petrolului și de încetinirea ofertei de energie. Căci, majorarea prețului petrolului și a încasărilor țărilor din Orientul mijlociu, explică acești economiști, nu a fost însoțită de o creștere corespunzătoare a importurilor nepetroliere din restul țărilor lumii (respectiv a țărilor nesocialiste fără țările Orientului mijlociu). De unde, pentru a se diminua deficitul global, s-a acționat prin restricții asupra cheltuielilor publice și private care „au deprimat activitatea

Prima parte a articolului a fost publicată în numărul 32 al revistei

Inconsecvențe teoretice occidentale privind probleme ale creșterii economice [III]

economică”). În consecință, după opinia acestor autori, o expansiune mai rapidă pe plan mondial ar fi posibil de realizat pe termen mediu în măsura în care s-ar înregistra progrese mai importante în domeniul energetic, atât sub forma economisirii cit și a implementării de noi surse de energie.

Pentru țările membre ale C.E.E., manifestarea cea mai evidentă a restricției energetice, după autorii neocambridgieni, o constituie „majorarea considerabilă a prețului petrolului importat ca și încetinirea creșterii piețelor externe” (exclusiv cea a țărilor membre ale O.P.E.C.). Din aceste evoluții a rezultat o deteriorare a balanțelor comerciale și o încetinire a creșterii economice interne. Detaliind analiza, mai precis izolând parametrii energetici și evaluând relațiile posibile dintre volumul comerțului exterior și nivelul venitului național cu ajutorul multiplicatorului comerțului exterior, acești teoreticieni englezi susțin că expansiunea economică internă din țările membre ale C.E.E. ce dețin 75 % din produsul național brut al Europei occidentale, a fost influențată negativ, în sensul micșorării, direct de majorarea prețului importurilor de petrol, iar indirect de încetinirea

creșterii în restul lumii, deteriorarea competitivității europene — respectiv diminuarea creșterii exporturilor de produse industriale paralel cu o lărgire a înclinației spre importuri de asemenea produse.

Concret, conform estimărilor lor, prețul petrolului a avut un „efect depresiv” asupra evoluției venitului național prin creșterea deficitului energetic — de la 1,5% din produsul intern brut în 1973, la 4,5% în 1980; influența negativă de partea exporturilor este demonstrată de reducerea ritmului de creștere a exportului de produse industriale de la 8,5% între 1965—1973 la 5,4% între 1973—1981 datorită „epuizării piețelor exterioare”, lovite de recesiune, și slăbirii competitivității produselor europene comparativ cu cele americane și japoneze; al treilea factor de reducere a creșterii economice în Europa occidentală, lărgirea înclinației spre importuri de produse industriale (2,8% în 1973 și 4,1% în 1981 — exclusiv importurile intracomunitare) trebuie atribuită, cel puțin în parte, după opinia economiștilor neocambridgieni, efectelor pe termen lung ale liberalizării comerțului internațional, mai tardivă în Europa, față de S.U.A., de pildă.

Aceste evoluții defavorabile „creșterii economice s-au reflectat în ultimă instanță, arată autorii neocambridgieni, în accentuarea deficitului balanțelor de plăți curente al majorității țărilor membre ale C.E.E. Exprimare în procente din venitul național aceste deficite reprezentau în 1981 1% în Franța, 1,75% în R.F.G., Italia, Olanda, 2,5% în Danemarca, 5,75% în Belgia și peste 10% în Irlanda. Astfel, subliniază teoreticienii menționați, se dovedește că „nici o țară membră nu a fost practic capabilă să compenseze total impactul creșterii prețului petrolului prin ameliorarea rezultatelor la celelalte elemente ale balanței de plăți; mai rău, deteriorarea schimburilor comerciale cu produse industriale a agravat efectul creșterii prețului petrolului pentru majoritatea dintre ele.”⁽⁴⁾). Astfel, după 1973 situația

FIȘE

• Deși are un caracter în esență monografic, lucrarea lui Romulus Neagu — „O.N.U. — A-

daptare la cerințele lumii contemporane”, tipărită la EDITURA POLITICĂ, își propune și un mesaj militant. Lucru firesc dacă avem în vedere intensitatea cu care partidul nostru, secretarul său general, se preocupă de perfecționarea neconținută a instituțiilor internaționale în sistemul cărora O.N.U. deține un loc central; dacă avem, de asemenea, în vedere originalitatea propunerilor avansate de România pentru instaurarea unui climat de pace și înțelegere între toate națiunile lumii. Tocmai îmbinarea acestor planuri conferă cărții importante valențe informaționale, dar nu informații prezentate ca atare, ci filtrate și comentate de autor în maniera unei critici constructive. Cititorul care parcurge lucrarea va găsi în primele capitole ale cărții un bogat material documentar cu

privire la istoricul creării O.N.U., al intrării țării noastre în această organizație, privind structura organizatorică a O.N.U. Capitolele următoare ale cărții dezbate problemele majore ale lumii contemporane — dezarmarea, instaurarea unei noi ordini economice internaționale, eradicarea colonialismului și a neocolonialismului, noile dimensiuni ale problemelor social-umane etc. și prezintă care sînt, în concepția țării noastre, căile prin care O.N.U. poate să-și perfecționeze structura și metodele de acțiune astfel încît acest important organism internațional să participe cu mai multă vigoare la soluționarea problemelor amintite.

Zootehnia : tendințe și opțiuni

• Creșterea costurilor în agricultură, îndeosebi ca urmare a perturbațiilor de pe piața

energetică mondială, a condus la elaborarea unor noi modalități de a dezvolta această ramură de bază a economiei. Cea mai semnificativă schimbare constă — după cum apreciază A. Münch și H. Nau în articolul „Zur Stellung, Bedeutung und Organisation der individuellen Tierproduktion unter sozialistischen Produktionsverhältnissen” (Cu privire la rolul, semnificația și organizarea creșterii animalelor în condițiile relațiilor socialiste de producție), publicat în nr. 5/1983 al revistei „WIRTSCHAFTSWISSENSCHAFT” — în descentralizarea creșterii animalelor prin stimularea gospodăriilor individuale. Experiența unor țări socialiste, afirmă autorii, demonstrează că acest mod de dezvoltare a zootehniei este economicos din punct de vedere al costurilor de producție, inclusiv

țării membre ale C.E.E. s-a înrăutățit continuu, ritmurile medii anuale de creștere ale veniturii naționale au devenit extrem de mici (între 0,5% și 1,5%) iar îndatorarea externă crescândă necesară acoperirii deficitelor balanțelor de plăți, deși a contribuit cu aproximativ 1% la creșterea anuală a venitului național, nu a putut influența „evitarea unei recesiuni generale”.

De aceea, pentru anii care vor veni, conchid teoreticienii Noii școli de la Cambridge, variabile cruciale care vor influența creșterea economică a țărilor membre ale C.E.E. vor fi „performanțele în schimburile cu produse industriale cum și în variațiile îndatorării externe”. Adică, în fond, după opinia noastră, surmontarea restricției externe a creșterii economice interne. Specificul abordărilor neocambridgiene, rolul deosebit al factorilor externi ai creșterii, apare în acest fel pregnant subliniat.

Setul de măsuri destinate a multiplica acțiunea unor factori interni de creștere constituie un argument în plus favorabil aprecierii noastre de mai sus. După opinia autorilor neocambridgieni „revenirea la o creștere economică puternică” impune întreprinderea unor acțiuni care să ducă la „reducerea dependenței C.E.E. de importurile de petrol”. Dacă aceasta, subliniază acești economiști, ar reduce înclinația spre consum de energie cu 3% pe an, în anul 1985, indiferent de nivelul activității economice, deficitul petrolului ar fi mai mic cu 15%. Pentru a se realiza acest obiectiv este necesar să se accelereze producția de substitute ale petrolului — cărbune, electricitate hidroelectrică sau nucleară etc. — sint de părere autorii englezi.

În al doilea rând, ar fi necesar, precizează economiștii de la Cambridge, „să se promoveze creșterea economică în celelalte părți ale lumii” pentru a lărgi debușeele de export ale industriilor din C.E.E. Ca să se parvină la această

evoluție trebuie înlăturată „raritatea mondială de energie”. În acest sens, Comunitatea europeană poate interveni acordând ajutor financiar și tehnologic țărilor în curs de dezvoltare pentru a le incita să economisească energie, să-și dezvolte propriile resurse energetice acordându-le totodată și preferințe comerciale pentru exporturile lor. De asemenea, ar trebui să se facă presiuni pentru reducerea consumului de energie în S.U.A. „Conștienți nu numai de existența concurenței dintre marile firme dar și de ascuțirea contradicțiilor economice dintre statele capitaliste, autorii neocambridgieni sint de părere că pentru a se evita tragerea „părții leului” din reluarea creșterii economice occidentale de către S.U.A. și Japonia, trebuie avute în vedere și o serie de măsuri anticoncurențiale, cum ar fi: „scăderea ratelor de schimb a monedelor țărilor membre ale C.E.E. în raport cu dolarul și yenul” în vederea ameliorării competitivității produselor europene, scăderea nivelului îndatorării externe europene, „reducerea valutară a ratelor dobinzii europene”. Menționând că totuși nu se poate merge mult prea departe cu devalorizarea pentru că există pericolul întăririi presiunilor inflaționiste, acești economiști susțin că reducerea vulnerabilității C.E.E. față de S.U.A. și Japonia este posibilă și prin „limitarea creșterii importurilor în aceste țări”.

DIN ACESTE OPINII ȘI ANALIZE ale economiștilor neocambridgieni privind impactul economiei mondiale asupra evoluțiilor economiilor din țările capitaliste dezvoltate rezultă că plecând de la unele fenomene reale ei sesizează caracterul regresiv, tendințele distructive ale crizei, din ultimul deceniu. Interesant apare și faptul că sint respinse perspectivele de stagnare și recesiune. Propunându-și însă să repereze cauzele încetinirii, stagnării sau reducerii creșterii economice, nesesezând pricinile și proporțiile reale ale

fenomenelor negative ei trec absolut totuși pe seama factorilor externi. Este indubitabil că în condițiile actuale de accentuare a interdependențelor economice, factorii externi pot influența evoluția diverselor economii, dar ei acționează prin factorii naționali pe care în niciun fel nu îi pot substitui.

Așa, de pildă, dacă ținem seama de evoluția prețului petrolului căruia i se acordă o semnificație aparte în explicarea și accentuarea actualei crize se impune să precizăm că deși acesta nu a mai înregistrat în ultimii ani o creștere continuă, ci, dimpotrivă, o oarecare scădere, economiile occidentale nu manifestă fenomene de reală redresare economică. De aceea, apare mai corectă aprecierea unor experți financiari francezi⁷⁾ potrivit căreia prețul petrolului nu a fost decât „un detonator al crizei”, la originea acesteia aflându-se un complex de „cauze profunde”. Prin această prismă economiștii neocambridgieni ignoră în bună măsură cauzele structurale interne ale crizei creșterii economice din țările occidentale, limitele tipului capitalist de creștere, consecințele modului lui de funcționare ce antrenează risipa de resurse materiale și umane. Această manieră de abordare a economiștilor neocambridgieni apare de fapt ca o ripostă conservatoare la recesiune și criză. Ocolirea adevăratelor cauze structurale ale crizei, a contradicțiilor tipului capitalist de creștere bazat pe logica profitului, minimalizează și valoarea unor astfel de estimări, de altfel laborioase și în sine interesante.

dr. Sorica SAVA

⁷⁾ Vezi „The European Community...”

⁸⁾ Vezi „World crisis...”

⁹⁾ Vezi „The European Community ...”

¹⁰⁾ Ibidem

¹¹⁾ Vezi „La crise mondiale”, „Conjoncture de la Société Générale”, mars 1983

a) aprovizionării cu turaie și al evitării poluării mediului. Intermiindu-se pe aceste tendințe, autorii prognozează o creștere a ponderii acestui tip de organizație a zootehniei — evident, complementar celui industrial — și susțin necesitatea includerii sale în mecanismul reproducției largite, concomitent cu dezvoltarea cercetărilor economice în acest domeniu specific de activitate

Indicatori calitativi

● Deși se bucură de o largă utilizare, indicatorii macroeconomici de factură cantitativă (în special P.N.B.) nu satisfac integral cerința unei reflectări fidele a evoluției economice — susține Donald Donovan în articolul „Measuring macroeconomic performance”, publicat în numărul

din Iunie a.c. al revistei „FINANCE AND DEVELOPMENT”. Cauza acestei insuficiențe este de natură diversă: unele distorsiuni de ordin statistic, imposibilitatea surprinderii unor influențe de natură financiar-valutară, un anumit schematism în caracterizarea evoluției economiei sub aspect diacronic. Compensarea acestor deficiențe s-ar putea realiza, opinează D.D., prin completarea analizelor cu judecăți de ordin calitativ. În esență, ar fi vorba de a lua în considerare indicatori de eficiență care să ilustreze modul în care sint mobilizate, distribuite și utilizate resursele naționale. Nu sint de neglijat, continuă autorul, nici acele judecăți care nu au la bază analize citrice și care ar putea fi mai bine circumscrise capacității de a observa și anticipa, proprie minții umane.

Creativitate

● Dificultățile economice resimțite de numeroase întreprinderi occidentale s-ar datora, într-o măsură importantă, lipsei de originalitate și creativitate în gândirea celor cu funcții de organizare — susține Richard L. Ben- cin în articolul „How to keep creative juices flowing” (Cum să fie menținute fluxurile de idei creative), publicat în numărul din Iulie a.c. al revistei „INTERNATIONAL MANAGEMENT”. Cauzele ar fi atât de natură culturală (încă din taza copilăriei în societățile occidentale comportamentul creativ este inhibat), cit și de ordin microstructural: în cadrul unor organizații productive sau comerciale, ideile noi sint evitate de teama eșecului (încădere în tiparele existente), sint inhibate printr-o critică prematură din partea conducătorilor,

FIȘE

persoanele creative nu dispun de un climat interpersonal stimulat, există teama de a fi afectat statu-quo-ul etc. Și totuși, își continuă R. B. argumentația, creșterea economică poate fi stimulată pe calea ideilor inovative, după cum o dovedește și sistemul managerial japonez. Pentru a stimula potențialul creativ al personalului este însă necesară o strategie coerentă și eficientă ale cărei componente ar fi: crearea unei atitudini favorabile față de ideile noi, generalizate la nivelul întregii organizații; stimularea și recompensarea adecvată a inventatorilor; selecția persoanelor cu potențial creativ ridicat, deopotrivă cu aplicarea unui sistem de promovare preferențială a acestora etc.

Transferul de tehnologie și noua ordine economică internațională

LICHIDAREA stării de subdezvoltare, apropierea nivelurilor de dezvoltare economică a țărilor lumii prin reducerea decalajelor existente, ca obiectiv primordial al edificării unei noi ordini economice și politice internaționale, singura capabilă să asigure stabilitatea economiei mondiale, presupune, așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională a Partidului Comunist Român, „**accesul în condiții avantajoase la tehnologiile moderne ale tuturor statelor**” în cadrul unei colaborări economice internaționale bazate pe echitate, egalitate și avantaj reciproc.

Unul din mijloacele importante în realizarea acestui obiectiv este **crearea unui cadru juridic și social-economic adecvat**. Problemele care se cer rezolvate pentru a asigura acest cadru sînt variate și complexe: de la elaborarea unor coduri de conduită și programe tehnico-juridice permanente, pînă la propunerile de revizuire a Convenției de la Paris și reformele intervenite sau așteptate ale legislațiilor naționale.

Pornind de la ideea că brevetul rămîne în etapa actuală, un instrument privilegiat în realizarea transferului de tehnologie și că izolaționismul tehnologic nu este o soluție nici realistă și nici indicată, vom înfățișa **avantajele și dezavantajele sistemului actual de protecție a invențiilor prin prisma intereselor țărilor în curs de dezvoltare și rolul contractului de licență în realizarea obiectivelor noii ordini economice internaționale**.

În concepția și sistemul tradițional de protecție a invențiilor prin eliberarea de brevete, acțiunea stimulatorie a acestora se exercită **direct** prin avantajele recunoscute inventatorului, și în principal, prin dreptul exclusiv, dar temporar, de exploatare pe care îl dobîndește, și **indirect**, prin difuzarea ideilor tehnice noi.

Cît privește difuzarea ideilor noi și deci stimularea activității inventive a altora, acțiunea brevetelor s-a limitat considerabil din cauza informațiilor restrinse pe care le oferă descrierea brevetelor, fapt din care decurge nevoia de informații suplimentare pentru punerea în aplicație a unei invenții. În principiu, descrierile de brevete trebuie să fie complete, astfel încît să permită specialistului reproducerea invenției. Complexitatea, și adesea caracterul sofisticat al tehnicii moderne favorizează practica descrierilor incomplete sau chiar ermetice, în care anumite elemente nu sînt divulgate pentru a forma ulterior obiect de contract distinct. Una din consecințele acestui fenomen este **dublarea protecției** prin brevet, de către o protecție contractuală, avînd ca obiect know-how-ul corespunzător și care, în lipsa unei reglementări, permite toate abuzurile. Ponderea know-how-ului în totalul transferurilor de tehnologie către țări-

le în curs de dezvoltare a făcut ca în prezent numai un procent neînsemnat din aceste transferuri să se mai realizeze prin intermediul brevetului.

În prezent, brevetul ajunge adesea să aibă o **funcție exclusiv publicitară**, rolul său fiind doar de a indica celor interesați cine este titularul cu care trebuie să intre în contact (chiar dacă invenția, prin ipoteză, n-ar fi protejată în țara în care se urmărește valorificarea ei), ceea ce înseamnă, în ultimă analiză, o **accentuare însemnată a poziției de monopol a titularului brevetului**, în măsura în care drepturile sale se extind dincolo de limitele teritoriale ale protecției și depășesc, în același timp, prerogativele firești date de conținutul brevetului.

În ceea ce privește rolul stimulator direct al sistemului de protecție a invențiilor prin brevet el a fost influențat de transformările intervenite în proporțiile și organizarea activității de cercetare științifică, care a transformat pe inventatorul individual, titular de brevet, într-un fenomen izolat, pentru a face loc **invențiilor de întreprindere sau de serviciu** (întrucît ele reprezintă între 60 și 90% din totalul invențiilor brevetate). Prin aceasta s-a produs o **deplasare a efectului stimulator al brevetului**, care acționează în prezent asupra activității de cercetare a marilor întreprinderi, pentru a face din brevet un mijloc determinant de asigurare a unei poziții privilegiate.

Utilizarea brevetelor ca instrumente de stimulare a progresului tehnic presupune existența unei **activități de cercetare organizată**, capabilă să pună la dispoziția inventatorilor mijloacele tehnice și laboratoarele perfecționate necesare. Dar lipsa unei activități de cercetare națională, o industrie națională embrionară, dependența financiară și tehnologică și lipsa de asistență juridică calificată sînt cîteva din cauzele care împiedică brevetul tradițional să-și îndeplinească funcția de stimulare a progresului tehnic în țările în curs de dezvoltare. Mai mult, în aceste condiții, protecția invențiilor prin brevete poate deveni o frînă pentru dezvoltarea creației tehnice naționale.

Problema are însă și un alt aspect. Dacă rolul stimulator al brevetului este redus și uneori inexistent în condițiile social-economice ale țărilor în curs de dezvoltare, în schimb, rolul său ca **suport privilegiat al transferului de tehnologie** trece pe primul plan și apare ca fiind mijlocul cel mai adecvat pentru ca aceste țări să reducă handicapul lor economic, care este adevărata cauză a funcționării defectuoase a sistemului brevetelor. Aceasta, pentru că brevetul facilitează realizarea transferului de tehnologie pentru ambele părți, permițînd **alogerea tehnicii achiziționate, investigarea conținutului ei și identificarea deținătorului**. Sînt tot atîtea motive pentru a prefera dobîndirea unui brevet în locul unor tehnici

neprotejate (know-how), a cărei sursă și conținut real nu pot fi exact determinate decît la sfîrșitul negocierilor. La aceasta se adaugă și garanția pe care o reprezintă posibilitatea, pentru invențiile brevetate, de a se recurge — în caz de încălcare a drepturilor dobîndite — la acțiunea în contrafacere, precum și aceea de a fi apărat într-o asemenea acțiune, intentată de un terț.

Dar condiția indispensabilă pentru ca, sub acest aspect, brevetul să devină un instrument eficient în dezvoltarea economică a țării este ca tehnologia dobîndită prin transfer să fie **asimilabilă** pentru industria națională.

Transferul de tehnologie se realizează fie prin **exploatarea industrială a brevetului în țara dobînditoare**, fie prin **importul de produse brevetate**. Este evident că prima din aceste forme corespunde mai bine intereselor țărilor în curs de dezvoltare, fie că se realizează prin implantare de noi întreprinderi sau prin dobîndirea unor licențe pentru brevete străine, de către întreprinderile naționale existente. Și este esențial să se aibă în vedere că interesul unei exploatare în țara în curs de dezvoltare nu trebuie apreciat numai în funcție de economia de devize realizată prin suprimarea importului și de intrările eventuale de devize ca urmare a exportului ei, **mai ales**, de faptul că o asemenea exploatare permite o „adaptare sociologică la tehnologie”.

Toate cele arătate ne conduc la concluzia că unul din domeniile esențiale în care se impune intervenția legiuitorului este acela al **contractului de licență**, care înregistrează o adevărată expansiune în raporturile de comerț internațional. Deși se regăsește destul de rar în formă „pură”, contractul de licență a invadat în realitate toate celelalte contracte din acest domeniu, de la contractele de cercetare, pînă la diferitele contracte de livrare de instalații „la cheie”. Este un fapt care a determinat pe unii autori să afirme că nu se mai poate stabili astăzi o linie de demarcație între contractul de licență și cooperarea industrială. Dar, tocmai ponderea decisivă a contractului de licență impune o reglementare care să-i permită să joace, în raporturile de transfer de tehnologie, rolul său firesc de instrument de difuzare a progresului tehnic.

Adevărul este însă că, în condițiile revoluției tehnico-științifice contemporane, contractul de licență tinde să se transforme din instrument care permite utilizarea invențiilor brevetate, prin înlăturarea obstacolului pe care îl constituie monopolul juridic al titularului de brevet, într-un instrument de favorizare și consolidare a monopolului de fapt, nu numai asupra tehnicilor și cunoștințelor nebrevetate, dar chiar și asupra celor brevetate.

Extinderea îngrijorătoare a abuzului de know-how și a practicilor restrictive a determinat unele țări, în special

în curs de dezvoltare, să intervină cu reglementări naționale ample în acest domeniu.

Examinarea diferitelor legislații și în primul rând a practicii internaționale ne permite să desprindem câteva trăsături caracteristice ale evoluției în acest domeniu, în raport cu realitățile actuale.

a) Contractul de licență este construit în general ca un contract „sui generis”, al cărui regim nu mai este dedus prin raportare la dreptul comun și, în primul rând, la contractul de locațiune.

b) În această construcție se constată o lărgire a noțiunii clasice de contract de licență, conceput ca acord prin care se autorizează o exploatare acoperită printr-un drept exclusiv (privativ), întrucât quasi-dispariția în practică a contractelor de licență „pure” este însoțită de apariția de contracte al căror obiect este în același timp transmisiunea de soluții tehnice protejate, dar și neprotejate și chiar neprotejabile. Brevetul apare din ce în ce mai des ca un nucleu, în jurul căruia gravitează prestațiuni având obiectele cele mai diferite.

c) Organizarea modernă a industriei a determinat și o mutație în semnificația caracterului de contract intuitu personae al licenței, adică de contract încheiat în considerarea calităților personale ale contractantului, beneficiar al licenței. Ceea ce este astăzi determinant nu mai sînt aceste calități, ci caracteristicile întreprinderii care va utiliza obiectul contractului (structură, management etc.). De la concepția subiectivă a caracterului intuitu personae s-a trecut la o obiectivizare a acestuia.

d) Preocuparea de a împiedica abuzurile deținătorilor de tehnologie a determinat, în țările în curs de dezvoltare, o amplă reglementare a contractului de licență. Iar aceasta a ridicat problema dificilă a unui just echilibru între dispozițiile cu caracter imperativ și cele cu caracter supletiv. Faptul că se încearcă rezolvarea, cu ajutorul unor instrumente juridice concepute inițial pentru parteneri egali, problemele unor țări al căror nivel de dezvoltare

economică, științifică și tehnică este foarte diferit, nu permite acestor instrumente să-și producă efectele scontate. Ceea ce nu înseamnă că o reglementare mai amplă a contractului de licență nu este de natură să atragă atenția contractanților asupra pericolului acceptării unor clauze care pot ușor deveni o frînă în utilizarea în condiții normale a obiectului contractului. Practica a învederat, de pildă, necesitatea de a limita durata unui contract de licență la cel mult cinci ani, dată fiind rapiditatea demodării mijloacelor tehnice în condițiile actuale.

Iată de ce părerea unanimă a specialiștilor este că justiția comutativă este greu de realizat în acest domeniu, ca de altfel și în altele, cu mijloace exclusiv juridice, și că problemele transferului de tehnologie, ca instrument în serviciul dezvoltării nu-și pot găsi o soluție adecvată decât în cadrul unui sistem de cooperare internațională eficace. Pe această linie, eforturile în cadrul conferințelor de revizuire a Convenției de la Paris nu au dus încă la rezultatele scontate de țările în curs de dezvoltare care urmăreau în primul rând încurajarea industriei locale, prin stabilirea unor derogări de la principiul tratamentului național pentru a evita abuzurile deținătorilor de tehnologie și la reglementarea obligației de exploatare a brevetelor obținute, astfel încît cunoștințele tehnice pe care le cuprind să fie efectiv utilizate în țara care le eliberează.

Un aspect important în vederea sporirii eficacității cooperării este și acela al interzicerii clauzelor restrictive, impuse de furnizorii de tehnologie.

e) Cu toate acestea, o anumită transformare în conținutul contractului de licență ne obligă să constatăm și eficacitatea, în anumite limite, a tehnicilor juridice. Este vorba de o evoluție manifestă a contractului de licență spre un adevărat contract de colaborare sau cooperare între părți.

Această transformare s-a realizat în principal prin îmbogățirea conținutului său obligățional, prin apariția sau trecerea pe primul plan a unor obligații caracteristice printre care :

— obligația de informare asupra perfecționărilor ulterioare aduse obiectului contractului, și

— obligația de asistență tehnică sub cele două forme ale sale : furnizarea documentației necesare utilizării în cele mai bune condiții a obiectului contractului și formarea sau instruirea personalului beneficiarului licenței.

Dar, alături de problemele strict juridice ale unei reglementări naționale a contractului de licență, pe care am încercat să le relevăm, o altă problemă de politică juridică și de cooperare internațională se cere rezolvată. Se impune cu o stringență din ce în ce mai mare, în fața eșecului încercărilor de pînă acum în conferințele internaționale, de a identifica și evalua elementele pe care se poate sprijini o politică rațională în materie de transfer de tehnologie, ceea ce înseamnă găsierea unui teren comun pentru interesele țărilor în curs de dezvoltare și ale țărilor puternic industrializate. De altfel, creșterea rentabilității întreprinderilor este direct condiționată de dezvoltarea cercetării științifice proprii și a activității de inovație. Dinamismul întreprinderilor depinde direct de ritmul asimilării de noi produse și de cel al reinnoirii producției și tehnicii utilizate.

Asigurarea unui mediu prielnic și stimulator pentru dezvoltarea creației intelectuale în general și în primul rând în domeniul tehnic este nu numai condiția esențială a dezvoltării socio-economice a fiecărei țări în parte, dar și condiția unei cooperări internaționale eficace și reciproc avantajoasă.

Este un adevăr incontestabil, că aceeași reguli de drept, aplicate în țări cu nivel diferit de dezvoltare, nu fac decât să agraveze inegalitatea care le separă.

În ceea ce o privește, țara noastră, și-a exprimat în repetate rânduri poziția sa în aceste probleme, subliniind cu hotărîre necesitatea accesului liber de îngrădiri de orice natură la cuceririle științifice și tehnicii contemporane ca o condiție obiectivă a progresului fiecărei națiuni.

conf. dr. Yolanda EMINESCU

Organizarea teritoriului

(Urmare din pag. 12)

rarea funcțiilor de protecție ; scheme de gospodărire a apelor, pe bazine hidrografice, care asigură gospodărire a apelor într-o concepție de perspectivă ; irigații, desecări și combaterea eroziunii solului pe sisteme și perimetre ameliorative menite să asigure controlul asupra secetei, excesului de umiditate și eroziunii, precum și o valorificare mai completă a potențialului productiv al pămîntului ; organizarea teritoriului agricol în terunități, pe unități agricole și folosințe (arabil, plantații de vii și pomi, pășuni), menită să asigure folosirea optimă a resurselor funciare și de muncă, a dotărilor și echipărilor tehnice. Totuși, fiecare din acestea nu se integrează într-o concepție de ansamblu integrată, pentru valorificarea resurselor funciare.

Decretul nr. 397/1982 privind înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Național pentru gospodărire unitară a fondului funciar a inseris ca principală atribuție a acestuia realizarea într-o concepție unitară a măsurilor privind protecția, folosirea completă și intensivă a pămîntului, dîndu-i competența de a adopta hotărîri obligatorii pentru toate organele și organizațiile de stat și obștești ce au atribuții cu privire la gospodărire fondului funciar. Iată, deci, confirmată printr-un act normativ unitatea organizării teritoriului, care nu poate fi decât unitară și globală. Chiar divizarea teritoriului în urban și rural poate fi considerată ca arbitrară, generatoare de anu-

lize trunchiate și de sinteze incomplete. Aceasta cu atât mai mult pentru teritoriul rural, care va continua să ocupe 90—95% din suprafața totală, astfel că înfățișarea spațiului în viitor va depinde numai de tratarea omogenă și globală a tuturor problemelor prezente.

Aceasta impune adoptarea unor măsuri la nivel național, pentru a realiza un sistem unitar de organizare și amenajare a teritoriului, care să asigure gospodărire resurselor funciare și echiparea optimă într-o concepție de ansamblu :

● crearea unui cadru legislativ unitar (în locul celor 30 de legi care, într-o formă sau alta — rezolvînd cerințele unei ramuri sau activități — nu satisfac pe deplin interesul general în ceea ce privește utilizarea integrală a fondului funciar) prin elaborarea unui COD FUNCJAR UNIC ;

● Institutul central de geodezie, cartografie, cadastru și fond funciar, a cărui creare este prevăzută în decret, să integreze totalitatea activităților de sistematizare și organizarea teritoriului (agricol, silvic, ape, căi de comunicații etc.) — problema esențială fiind nu măsurarea pămîntului, ci stabilirea folosirii sale, amplasarea dotărilor și echipărilor într-o concepție de ansamblu ;

● la județe, trebuie redimensionate, la nivelul cerințelor societății, oficiile de cadastru și organizarea teritoriului, care au rolul — alături de funcțiile de evidență (cantitativă și calitativă) — de a asigura înfăptuirea politicii statului de sistematizare, organizare, valorificare, gospodărire și ameliorare a resurselor funciare.

PROCESE ȘI FENOMENE ACTUALE DIN ECONOMIA MONDIALĂ (XXII)

Dezbateri inițiate de „Revista economică” cu sprijinul Secției de științe economice
a Academiei de științe sociale și politice, Academiei „Ștefan Gheorghiu”
și Institutului de economie mondială

Valențele conceptului de raționalitate economică

Daniel Dăianu — Consider că conceptul de raționalitate economică în accepția clasică, de comparare a beneficiilor cu costurile nu-și pierde valoarea intrinsecă. Lucrurile se complică atunci când introducem judecări de valoare și principii etice în analiza noastră, atunci când intrăm în domeniul științei economice normative: când depășim faza de a explica ce este și de a expune acțiunea legilor economice și încercăm să răspundem la întrebări de genul: cum ar trebui să fie, cum ar trebui să aibă X, cum ar trebui să aibă Y și așa mai departe. Conceptul în sine de raționalitate economică, prin compararea costurilor cu beneficiile, mi se pare elementul operațional indispensabil științei economice. Care sînt costurile, care sînt beneficiile, aceasta este întrebarea cheie, iar răspunsul depinde tocmai de progresul în cunoaștere al omului și de capacitatea acestuia de a cuprinde cît mai mult în analiză din universul asupra căruia are putere cognitivă.

Mariș Popescu — Costurile nu pot fi integral cuantificate. **Daniel Dăianu** — Aceasta nu schimbă însă valoarea în sine a necesității de a estima costuri și de a estima beneficii. Că nu le poți estima pe toate și în mod corespunzător este o altă problemă care ține de instrumentele cu care se lucrează. Că în fizică, de exemplu, unde se spune că nici o măsurătoare de fapt nu este exactă, că în momentul în care intervii cu instrumentul de măsurat asupra obiectului ce te interesează schimbi natura acestuia. Este adevărat pe de altă parte că nu instrumentele tehnice sînt în principal vinovate de erorile omului, ele fiind tot o creație umană. În ultimă instanță, progresul (inclusiv în știința economică) își găsește calea în ameliorarea arsenalului conceptual, teoretic care sprijină efortul de investigație al omului.

În ceea ce privește procesul dinamismului tehnologic sînt de părere că intervin două categorii de factori care stabilesc și modifică în același timp continuu avantajele comparative. Mă surprinde mult iritarea pe care acest concept o provoacă la unii dintre economiștii noștri academici ca de altfel și noțiunea înrudită strîns de „costuri comparative”.

Indiferent că ne plac, sau nu ne plac, trebuie să ne dăm seama că relațiile comerciale internaționale se desfășoară pe baza unor costuri comparate de agenții economici; pentru că dacă nu ar exista aceste costuri comparate (costuri diferite) unul nu ar putea să vîndă mai ieftin decît altul și nu am mai putea vorbi de grad de competitivitate.

Subliniam că intervin două categorii de factori care stabilesc și modifică avantajele comparative: factori de natură statică specifici în general țărilor în curs de dezvoltare care au costurile forței de muncă mai scăzute și exploatează materii prime ieftine; și factori de natură dinamică care sînt specifici țărilor dezvoltate, precum „concepția” (potențialul de a produce tehnologie). Țările în curs de dezvoltare, în momentul în care au preluat concepția sau li s-a dat concepția, s-au putut prevala de factori statici, de faptul că aveau un cost al forței de muncă mai scăzut, că exploatau unele materii prime ieftine și au putut intra relativ facil pe piața mondială.

Aflați într-o aparentă abundență datorată lipsei limitelor cunoașterii, factorii dinamici sînt foarte greu de achiziționat. Din acest punct de vedere, atîta vreme cît nu va avea loc și un transfer de potențial de a poseda factorul dinamic (concepția) greu se vor sparge ierarhiile economice în lume.

În legătură cu transferul producției în țările în curs de dezvoltare, cred că „reamenajarea industrială” naște probleme serioase în diviziunea internațională a muncii; este un proces care numai parțial este controlat pe filiere inter naționale în sensul, de exemplu să nu se realizeze 30 milioane tone de oțel pentru o zonă dezvoltată, provenind într-o zonă în curs de dezvoltare, cînd în zona dezvoltată este nevoie numai de 150 milioane de tone de oțel. În afară de filierele menționate, de transferul „organizat” de producție

există concretizarea efortului național care nu mai este coordonat la scară internațională. Multe țări creează industrii siderurgice sau alte industrii prelucrătoare orientate către export fără a avea perspectiva desfacerii sigure a produselor și se ajunge astfel în situația în care producția totală oferită depășește cererea totală. Nu mă refer la producția competitivă pentru că întotdeauna o cerere competitivă de o anumită calitate se întâlnește (echilibrează) cu o ofertă competitivă: eu vorbesc de producția totală. Acest lucru cred că introduce multă iraționalitate în viața economică internațională, pentru că este producția care nu se vinde și care cauzează multe dificultăți țărilor care, într-un fel sau altul, nu s-au putut conecta într-o manieră eficientă la o organizare prin specializare și cooperare a producției la nivel internațional.

N. S. Stănescu — Decalajele calitative se pot accentua chiar dacă cele cantitative se micșorează.

Strategii adecvate țărilor în curs de dezvoltare

Nicolae Laurențiu Os — Sînt absolut de acord cu tovarășul profesor Stănescu. Cred totodată că creșterile cantitative, concepute ca obiectiv de sine stătător, uneori chiar insuficient motivate de cerințe economice reale, nu se vor reflecta automat în modificări structurale corespunzătoare.

Legat de această problemă, mi-am pus de multe ori întrebarea dacă transferul anumitor industrii din țările dezvoltate este sau nu și în interesul țărilor în curs de dezvoltare. Permite-ți-mi o scurtă paranteză care se referă la două aspecte. Primul: una din ramurile care migrează relativ rapid către țările în curs de dezvoltare și care merită să fie amintită în discuția noastră este chimia. Sînt transferate mai ales subramurile poluante, cele cu consumuri energetice ridicate pe unitatea de produs, cele care își au sursele de materii prime în principal în țările în curs de dezvoltare, rafinarea țiteiului etc. Sînt păstrate cu precădere chimia fină și de sinteză, industria farmaceutică și în general produsele de mic tonaj. Al doilea: se pare că în ultimii doi-trei ani, ritmul transferului unor ramuri sau produse către țările în curs de dezvoltare s-a încetinit, în condițiile dificultăților statelor dezvoltate în privința utilizării forței de muncă naționale, respectiv ale șomajului în creștere.

Revenind la întrebarea dacă asemenea transferuri, în special cele realizate prin intermediul unor filiale, sînt sau nu și în interesul țărilor în curs de dezvoltare, cred că nu se poate da un răspuns hotărît. Răspunsul depinde de o multitudine de factori concret-specificali, dar este limpede că cel puțin în anumite cazuri, asemenea transferuri pot corespunde și intereselor țărilor în curs de dezvoltare. Dacă un asemenea transfer este în concordanță cu cerințele reale ale dezvoltării, dacă el se încadrează într-o strategie națională adecvată, el este, după opinia mea, binevenit pentru o țară în curs de dezvoltare.

De altfel, se discută și se scrie mult în ultima vreme despre necesitatea elaborării unor strategii adecvate pentru țările în curs de dezvoltare, care să pornească de la particularitățile socio-economice actuale ale acestora și să evite pe cît posibil copierea unor modele deja perimate istoric. Se consideră în general că o strategie adecvată ar trebui să includă cel puțin următoarele trei elemente: un obiectiv strategic adecvat (care, în funcție de condițiile concrete, poate să fie industrializarea dezvoltarea cu precădere a agriculturii, a anumitor ramuri prelucrătoare, a serviciilor etc.), un set de politici și măsuri adecvate sau să conducă la atingerea obiectivului fixat și un număr de opțiuni privind utilizarea unor tehnici și tehnologii adecvate în ramurile cheie ale economiilor naționale.

Astfel, de exemplu, se poate considera că industria electronică reprezintă o industrie adecvată particularităților statului Singapore și că transferul acesteia, chiar și prin intermediul unor societăți transnaționale, a corespuns și intereselor acestor țări, a stimulat dezvoltarea sa economică. Invers, nu cred că o

țări dintre cele mai puțin dezvoltate ar trebui să-și propună ca obiectiv al etapei actuale dezvoltarea prioritară a construcțiilor de mașini pe baza centrelor de prelucrare cu comandă program și a roboților industriali, deși, fără îndoială că pe o anumită treaptă a dezvoltării sale va recurge și la asemenea tehnici. Din exemplul de mai sus (și firește că se pot da și alte exemple), rezultă că, în general, nu se poate pune semnul egal între noțiunile de „tehnică adecvată” și „tehnică intermediară”: electronica nu poate fi socotită o tehnică intermediară. Totuși, practic, datorită nivelului scăzut de dezvoltare al forțelor de producție, numeroase țări în curs de dezvoltare se referă prin expresia „tehnică adecvată” tocmai la tehnica intermediară.

Discuțiile despre obiective strategice, politici și tehnici adecvate țărilor în curs de dezvoltare s-au înmulțit în ultima vreme. Acest fapt este fără îndoială legat de situația dramatică cu care sînt confruntate în prezent țările în curs de dezvoltare, de sentimentul tot mai răspîdit în aceste țări că eforturile intense, sacrificiile făcute pentru dezvoltarea unor industrii naționale diversificate, inclusiv asimilarea unor ramuri de vîrf, pentru ajungerea din urmă a țărilor dezvoltate pe baza modelului acestora, nu au condus la rezultatele scontate, de-a-lungele continuînd să se adîncească. De aici decurg o serie de preocupări legate de necesitatea modificării strategiilor de dezvoltare ale țărilor în curs de dezvoltare, a reevaluării priorităților și a unei evaluări mai realiste a posibilităților lor. O atenție tot mai mare este acordată, de exemplu, priorității absolute pe care o reprezintă problema alimentară pentru covârșitoarea majoritate a țărilor în curs de dezvoltare. Proporțiile pe care subnutriția și malnutriția le-au luat în aceste țări îi determină pe mulți specialiști să numească problema alimentară „prioritate a priorităților” și să considere că în aceste țări obiectivul strategic care se impune ca cel mai adecvat este asigurarea minimumului necesar de hrană pentru toată populația și pentru fiecare în parte.

Toate țările dezvoltate industrial își asigură autosatisfacerea în proporții foarte mari. De asemenea, mai ales după izbucnirea crizei petroliere, tot mai des se vorbește despre o altă prioritate stringentă pentru țările în curs de dezvoltare — asigurarea cu energie, în sensul asigurării cu energie ieftină a tuturor gospodăriilor și în principal a celor rurale. Este semnificativ în acest sens poziția pe care se situa un expert african la o reuniune a experților din țările membre ale „Grupului celor 77”, care arăta, referindu-se la situația din țara sa, că „Pentru noi, criza energetică nu înseamnă criza petrolieră. Pentru noi, criza energetică înseamnă imposibilitatea în care ne găsim de a asigura gospodăriile rurale cu combustibilul necesar preparării hranei”.

Iată, deci, că începe să se vorbească despre necesitatea reîndirii conceptului de lichidare a subdezvoltării și, în funcție de aceasta, modificarea strategiilor, a priorităților țărilor în curs de dezvoltare etc. Nu este încă vorba despre un sistem coerent de gândire, despre o concepție unitară, dar am senzația că în acești ultimi ani au apărut anumiți germeni capabili să conducă în viitor la noi modele de dezvoltare socio-economică în statele în curs de dezvoltare. În asemenea modele, prioritățile absolute, specifice fiecărei țări, vor fi puse, fără îndoială și în mod firesc, pe primul plan.

Adaptarea mecanismului economic la cerințele în schimbare

Vasile Pilat — La ultimele noastre întâlniri s-a discutat problema modelului de dezvoltare a țărilor în curs de dezvoltare, evidențiindu-se numeroase aspecte, de maximă importanță. Am impresia însă că în abordarea acestei probleme nu în suficientă măsură am avut explicit în vedere extrem de marile deosebiri calitative dintre diferitele țări și grupe de țări în curs de dezvoltare, deosebiri care fac ca afirmațiile despre un „model” sau altul să nu fie în egală măsură valabile pentru toate țările în curs de dezvoltare. (Este vorba, în primul rînd, de marile decalaje în privința nivelului de dezvoltare, de deosebirile sub aspect demografic, cultural și social, al disponibilităților de resurse materiale etc.). De aici, probabil, și impresia că în unele cazuri — ca cel al țărilor cel mai puțin dezvoltate — este pusă sub semnul întrebării necesitatea industrializării.

Ca „model de dezvoltare”, ca opțiune strategică, industrializarea nu poate fi pusă sub semnul întrebării, cum nu se poate susține „în general” lipsa de valabilitate sau valabilitatea modelelor de dezvoltare (respectiv de industrializare) consemnate

pină în prezent de istorie. Se poate discuta despre oportunitatea (posibilitatea economică) a lansării într-un program de industrializare, sau despre caracterul adecvat sau neadecvat pentru o economie națională dată, a unui model sau altul de industrializare. Mai concret, industrializarea este o necesitate absolută, ineludabilă a dezvoltării economice cu care practic se confundă. Dar inițierea realizării ei reclamă o serie de condiții în lipsa cărora ea nu este eficientă. Două sînt esențiale:

a) un volum al producției agricole și al productivității muncii în agricultură capabil să asigure satisfacerea unui nivel minim din punct de vedere biologic, al consumului și un surplus pentru acumulare. (În lipsa unor condiții pedo-climatice cît de cît favorabile dezvoltării agriculturii, funcția ei de măsură pentru acoperirea nevoilor de consum alimentară și de acumulare poate fi îndeplinită de industria extractivă);

b) existența unui nivel minim de instrucție și educație pentru asigurarea forței de muncă corespunzătoare activităților de tip industrial. În lipsa acestor două condiții legate între ele, procesul industrializării nu poate fi demarat. În mod necesar, în prealabil, obiectivele politicii economice trebuie orientate către realizarea lor.

Existența posibilităților de realizare a unor programe de industrializare (mai ales în țările în care procesul a fost demarat mai demult) ridică problema modelului de industrializare. Fără a intra în detalii, aceste modele pot fi, cred, grupate după tipul de structură a industriei preconizat — integrală sau selectivă, după prioritatea acordată diferitelor ramuri — industriei grele sau industriilor zise ușoare; după sursa mijloacelor materiale antrenate — bazate pe o pondere mare a resurselor externe sau fundamentat pe resurse interne; după tehnica adoptată (modelul tehnologic) — preponderent tehnică intermediară sau tehnică de vîrf. Oricare din aceste modele poate fi sau nu util în funcție de condițiile concret-istorice ale aplicării lui, de gradul în care este adecvat acestor condiții și adaptat (sau, mai exact, particularizat în procesul concretizării lui) trăsăturilor specifice ale spațiului național respectiv.

Problema cea mai dificilă este cea a concretizării (impli-cit particularizării) modelului adoptat. Astfel, pentru o țară în curs de dezvoltare de dimensiuni mijlocii sau mici — care, în virtutea acestui fapt, a optat pentru o dezvoltare de tip selectiv a industriei —, marea problemă care se pune este cea a opțiunilor în privința subramurilor, grupelor de produse și produselor pe care dorește să le dezvolte preponderent, pentru a putea, prin intermediul schimburilor internaționale, să-și asigure aprovizionarea cu ceea ce nu poate produce în țară.

O economie de dimensiuni mici și mijlocii nu se poate dezvolta decît realizînd o continuă și tot mai largă integrare în diviziunea internațională a muncii, respectiv o tot mai largă și adîncită specializare internațională. Or, în problema opțiunilor de specializare singurul criteriu cert este existența sau inexistența resurselor primare (naturale) proprii. În rest, ne confruntăm cu incertitudini: opțiunile celorlalți subiecți ai economiei mondiale, direcțiile și ritmul progresului tehnic mondial, direcțiile și ritmul schimbărilor pe piața mondială etc. Economia mondială este totuși „o economie de piață”, în cadrul căreia fiecare economie națională este confruntată cu rigorile legilor pieței. Lupta pentru dezvoltare este astfel o luptă pentru supraviețuire. Adîncirea decalajelor este inevitabilă în condițiile în care fiecare țară în curs de dezvoltare nu va reuși să identifice și să mobilizeze resursele interne necesare dezvoltării. Cînd spun resurse interne am în vedere nu numai resursele material-financiare, ci și mai ales modalitățile de organizare socială și mobilizare a conștiinței naționale la toate nivelurile societății pentru maxima valorificare a potențelor națiunii.

În privința țărilor cele mai puțin dezvoltate nu cred că există sub acest aspect nici un motiv de optimism. Din contră.

În ceea ce privește țările care au parcurs o importanță etapă în dezvoltarea lor industrială, principalele probleme pe care criza structurală a economiilor dezvoltate — expresie în ultima instanță a modului tehnic de producție — le-a pus în față cred că sînt (în grade diferite pentru diferite economii) problema restructurării industriei corespunzător condițiilor particulare ale țării în privința dotării cu resurse și cea a reînnozirii tehnice corespunzător noilor exigențe ale valorificării resurselor.

Realizarea acestor obiective depinde de gradul de raționalitate economică al strategiei structurale urmărite și respectiv de mecanismul de funcționare a economiei, mecanism care poate favoriza sau frîna pină la blocare procesul schimbărilor calitative pozitive din economie. Adecvarea mecanismului economic cerințelor mutațiilor cantitative și calitative necesare ale economiei constituie, după părerea mea, condiția esențială a parcurgerii cu succes (fie el și minim) a acestei complexe și grele etape din evoluția tuturor economiilor naționale.

Segmente dinamice ale pieței internationale a oțelului

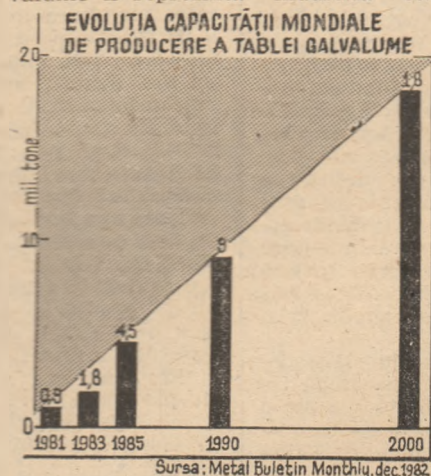
ÎN TIMP ce pe ansamblu piața capitalistă a oțelului continuă să fie confruntată cu o puternică criză, o serie de segmente ale acestei piețe manifestă o dinamică accentuată de creștere. Dintre acestea se remarcă tablele cu acoperiri metalice și nemetalice și îndeosebi tabla Galvalume și tabla zincată electrolitică.

Procedul de obținere a tablei Galvalume a înregistrat una din extinderile cele mai spectaculoase în cadrul procedurilor de acoperire metalică a tablelor și benzilor din oțel. Astfel, în prezent, capacitatea mondială de producție a tablei Galvalume este apreciată la 1,6 mil. tone, ceea ce reprezintă o dublare comparativ cu anul 1981 și o creștere de 18 ori față de anul 1976. Acest trend va continua și în viitor, apreciindu-se că în 1990 capacitatea mondială va fi de 9 mil. tone, iar în anul 2000 de 18 mil. tone. Producția tablei Galvalume a cunoscut o puternică extindere și ca arie geografică. Astfel, firma Bethlehem Steel Corp — S.U.A., care deține brevetul de invenție al tablei Galvalume, a furnizat licența pentru această tehnologie atît unor firme siderurgice americane principale producătoare de table acoperite (U.S. Steel Corp., National Steel Corp., Jones and Laughlin Steel Corp.), cit și către firme deosebit de active în sectorul de acoperiri metalice din Australia (firma John Lyngagh care dispune de o capacitate de 440 mii tone), Luxemburg (firma Galvalange cu o capacitate de 250 mii tone), Suedia (SAAB), Canada (Dofasco) și Japonia (Nippon Steel Corp. și Sumitomo Metal Industries).

Successul lansării pe piață a acestui produs are explicații multiple. Se remarcă în primul rînd faptul că tabla Galvalume are o rezistență superioară la coroziune, care este de 2—4 ori mai mare în mediu marin, industrial și agricol comparativ cu tabla zincată în mod tradițional prin imersiune. De asemenea tabla Galvalume are proprietăți superioare în ceea

ce privește rezistența la temperaturi înalte precum și posibilitățile de vopsire. Un avantaj suplimentar deosebit de important în cazul utilizării în industria construcțiilor îl constituie faptul că greutatea specifică a stratului protector de Al-Zn este de circa 2 ori mai mică față de straturile tradiționale de Zn pur. Ca urmare, costurile tablei Galvalume pe unitate de suprafață sînt similare cu acelea ale tablei zincate prin imersiune.

Principalul deuseu pentru tabla Galvalume îl reprezintă industria con-

strucțiilor, care preia peste 60—70 la sută din producție. Se remarcă îndeosebi penetrația tablei Galvalume pe piața construcțiilor din prefabricate. Astfel, în S.U.A., în anul 1977 livrările de tablă zincată prin procedee tradiționale depășeau de 5 ori pe cele ale tablei Galvalume, dar în prezent se apreciază că livrările de tablă Galvalume către acest sector consumator vor depăși pe acelea de tablă zincată prin imersiune.

Tot pe linia realizării unor produse laminate din oțel cu caracteristici calitative superioare și la prețuri avantajoase comparativ cu produsele tradiționale se înscrie și procedul de zincare

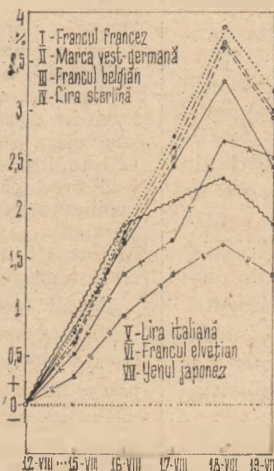
electrolitică a tablelor și benzilor din oțel. Această tehnologie care s-a impus pe piața internațională în ultimii 10 ani permite obținerea de benzi și table de calitate obișnuită cu proprietăți optime în ceea ce privește calitatea suprafeței, capacitatea de lăcuire, aderența stratului de zinc, rezistența la coroziune și posibilitățile de tratament ulterior (fosfatate, pasivizare cu cromat. uleiere), precum și de benzi și table de calitate specială necesare unor utilizări care presupun rezistență la temperaturi ridicate de funcționare.

Noile tehnologii de producere a tablelor zincate electrolitic permit obținerea de table cu straturi subțiri de zinc pe o față sau pe ambele fețe, straturile avînd posibilitatea de a fi diferențiate. Perspective favorabile pentru utilizarea tablei zincate electrolitic în industria de automobile au determinat inițierea unor importante proiecte de investiții. Semnificativ în acest sens este exemplul firmelor siderurgice japoneze, în cazul cărora capacitățile de table acoperite și de țevi fără sudură pentru extracție—foraj au reprezentat principalele obiective investiționale de creare de noi unități de producție în anii 1982—1983. Pe baza unui volum total de investiții de 146 milioane dolari în acest an, firmele siderurgice japoneze Nippon Steel Corp., Nippon Kokan și Sumitomo Metal Industries pun în funcțiune trei noi capacități care împreună vor putea permite realizarea unei producții anuale de circa 900 mii tone tablă zincată electrolitic. De remarcat că tehnologiile de fabricație au fost realizate și cu participarea firmelor producătoare de automobile (ca de exemplu Toyota Motor Co.), care vor reprezenta principalii clienți. Extinderea capacităților de zincare electrolitică are loc și în Europa de Vest. Astfel, de exemplu, firma Sacilor-Sollac — Franța are un proiect de investiții pentru o capacitate de 150 mii tone/an care va putea fi ulterior dublată. Societatea franceză speră să vîdă majoritatea producției către industria franceză de automobile. De altfel, firma Renault a participat la studiile tehnice asupra realizării acestui proiect.

Nicolae NISTORESCU
I. E. M.

EVOLUȚII MONETARE

PERIOADA 15 — 19 AUGUST a.c. a marcat o deteriorare pronunțată a poziției dolarului S.U.A. față de majoritatea valurilor occidentale, în principal ca efect al lichidării pozițiilor anterioare constituite în scopul realizării de profit de către majoritatea operatorilor de devize precum și al diminuării nivelului dobinzilor la fondurile federale, cu consecințe asupra evoluției dobinzilor la fondurile în dolari pe piața internațională de capital. Deprecierea cursului dolarului față de principalele valuri occidentale a reprezentat astfel o reacție tehnică, după avansurile puternice înregistrate de moneda americană în precedentele săptămîni, reacție care nu a putut fi contrarată de acumularea unor noi date atestînd evoluția favorabilă a economiei S.U.A. (majorarea gradului de utilizare a capacităților industriale la 75,8% în luna iulie a.c. de la 74,6% în iunie a.c., atingerea unui ritm de creștere reală a P.N.B. de 9,2% pe an în trimestrul II a.c. față de 8,7% cit se prelininase inițial, majorarea volumului beneficiilor nete ale corporațiilor americane cu 14,7% în trimestrul II a.c. după o diminuare cu 4,7% înregistrată în trimestrul anterior ș.a.). Majoritatea observatorilor apreciază că procesul de slăbire a poziției dolarului S.U.A. este temporar în condițiile în care economia S.U.A. se află într-o fază de înviere atrîgînd noi investiții de capital străin, cu consecințe asupra evoluției viitoare a nivelului dobinzilor pe termen scurt.

Evoluția cursurilor principalelor valuri occidentale față de dolarul S.U.A. în intervalul 15—19 VIII; bază: 12 VIII a.c.

În intervalul analizat, cursul principalelor valuri occidentale față de dolar s-a apreciat după cum urmează: lira sterlină cu circa 2,5 puncte procentuale (de la 1,48 dolari/1 liră la 12 august a.c. la 1,5175 dolari/1 liră la 19 august a.c.), francul elvețian cu circa 1,9 puncte procentuale (de la 2,125 franci/1 dolar, marca vest-germană cu circa 3,0 puncte procentuale (2,65 mărci/1 dolar la finele intervalului comparativ cu 2,73 mărci/1 dolar în ziua de referință de 12 august a.c.), francul francez cu 3,2 puncte procentuale (de la 8,2250 franci/1 dolar la finele săptămîinii precedente la 7,97 franci/1 dolar la 19 august a.c.), lira italiană cu circa 2,4 puncte procentuale (de la 1618 la 1580 lire/1 dolar).

Dobinzile la fondurile în principalele eurovalute au cunoscut o evoluție descendentă, după cum urmează (se dau nivelurile de ofertă la depozitele pe termen de 6 luni din zilele de 12 și 19 august a.c.): eurodolari 11,0625 și 10,625%, eurolire sterline 10,5 și 10,25%, eurofranci elvețieni 4,875 și 4,6875%, euromărci vest-germane 6,1875 și 5,8125%. Pe fondul slăbirii poziției dolarului S.U.A., prețul aurului s-a majorat fixîndu-se la finele intervalului, la cel de al doilea fixing de la Londra, la 417,75 dolari/uncie, comparativ cu 412,75 dolari/uncie la ultimul fixing din săptămîna anterioară.

Gheorghe MUNTEAN
Alexandru OLTEANU

INVESTIȚII STRĂINE

FLUXUL de investiții străine destinate lumii a treia, provenind de la companii străine situate în țările capitaliste dezvoltate a crescut continuu în anii '70, cu o rată medie anuală de 14% sau de 5% în termeni reali, ceea ce arată, în subsidiar, povara mereu sporită a inflației pe care sînt nevoite să o suporte țările beneficiare de ajutoare. Între 1971—1981 fluxul anual net al investițiilor străine s-a dublat, ajungînd la 14,6 miliarde dolari.

Cu toate acestea, investițiile străine au crescut mai puțin decît alte forme de finanțare, cum ar fi împrumuturile bancare, și s-au redus ca pondere în totalul fluxului de capital din țările capitaliste industrializate către cele în curs de dezvoltare, respectiv 17% în 1981 față de 23% în 1980. În unele țări din Asia de Sud-Est și din America Latină investițiile străine prevalează față de sumele intrate cu titlu de ajutoare.

După cum apreciază revista „South”, aproape 70% din investițiile străine provenind din țările occidentale dezvoltate s-au îndreptat către grupul țărilor în curs de dezvoltare așa-numite „recent industrializate”, precum și către țările exportatoare de petrol. Din rest, 15% s-au îndreptat către țări cu scutiri de taxe sau unde funcționează bănci off-shore, de unde cea mai mare parte a fondurilor au fost redirecționate către alte destinații. Mai puțin de 3% din investiții merg în țările din grupul celor mai sărace.

Concentrarea investițiilor în ce privește țările beneficiare este însoțită de o concentrare asemănătoare în ce privește țările investitoare. Aici, trebuie reținut faptul că două treimi din totalul investițiilor străine circulă între țările dezvoltate. Din sumele investite în lumea a treia, mai mult de 8% provin din numai 3 țări: S.U.A. (aproape ju-

mătate), Japonia (10,9%), R.F.G. (10,1%), Anglia (9,9%) și Franța (7,3%).

În ce privește sursele fondurilor, America Latină preia aproape 70% din totalul investițiilor din S.U.A.; din totalul investițiilor străine acordate de Japonia țărilor în curs de dezvoltare, 60% din fonduri se îndreaptă către țări din Asia, în timp ce Franța și Anglia rămîin principalii investitori în țările africane. Ca un fapt nou se constată ascendența rapidă a capitalurilor vest-germane pe piețele țărilor latino-americe.

Specialiștii O.C.D.E. apreciază că pentru anii următori rata de creștere a investițiilor străine se va menține la circa 14% pe an, nivel comparabil cu cel maxim atins în anii '70, ceea ce va presupune în continuare atenție din partea țărilor beneficiare în legătură cu comportamentul societăților transnaționale — ca principalele furnizoare ale acestor fonduri — pe teritoriul lor.

Un aspect mai puțin cunoscut, după cum apreciază revista „South”, îl constituie totalul sumelor ce revin din țările în curs de dezvoltare în cele dezvoltate — investitoare —, sub formă de profit, dobînzii, dividende, taxe sau drepturi de redevență. În rîndul principalilor investitori numai Statele Unite furnizează date în acest sens. Astfel, în 1981, totalul venitului generat de investițiile externe s-a ridicat la 32 miliarde dolari. Din această sumă, 13 miliarde dolari au fost reinvestiți în operații externe, iar restul a fost remis înapoi în S.U.A. În același an, numai retragerile de capital ale investitorilor americani au depășit cu 4 miliarde dolari totalul investițiilor noi finanțate de S.U.A. peste hotare, ceea ce dă o imagine asupra rolului sporit pe care dezvoltarea prin forțe proprii trebuie să îl aibă în raport cu asemenea ajutoare provenite din țările industrializate.

Breviar

În 1982, vîrsămintele nete în cadrul ajutorului public pentru dezvoltare (A.P.D.) efectuate de țările membre ale Comitetului de ajutor pentru dezvoltare (C.A.D.)¹ au crescut cu 9%, respectiv cu 2,3 mrd. dolari, la 27,9 mrd. dolari, ceea ce înseamnă echivalentul a 0,39% din P.N.B.-ul acestor țări față de 0,35% în 1981. În termeni constanți, creșterea ajutorului în 1982 este de 11% față de 1981.

Majorarea ajutorului înregistrată în 1982 ține într-o mare măsură de creșterea vîrsămintelor efectuate de organisme internaționale, precum și a contribuției sporite a Statelor Unite.

Dat fiind că o parte a creșterii ajutorului public pentru dezvoltare din partea membrilor C.A.D. în 1982 corespunde unor vîrsăminte raportate din 1981, media anilor 1981—1982 dă o imagine mai realistă tendințelor globale în ce privește volumul ajutorului. Pe această bază, rata anuală medie de creștere a A.P.D. a trecut de la 3,7% în termeni reali în anii '70 la 5% în cursul ultimilor cinci ani (din 1976—1977 pînă în 1981—1982). Această rată este dublată față de rata de creștere a P.N.B. în țările C.A.D., raportul A.P.D./P.N.B. pe ansamblul țărilor membre ale C.A.D. modificîndu-se de la 0,33% la 0,37% în decursul ultimilor cinci ani citați.

Aportul S.U.A. a sporit de la 0,20% din P.N.B. la 0,27%, creșteri înregistrîndu-se de asemenea la vîrsăminte provenite din Austria, Australia, Norvegia și Suedia. Se constată o diminuare a raportului dintre ajutor și P.N.B. în cazul Canadei, Noii Zeelande și al Angliei.

În ce privește ajutoarele provenind din afara C.A.D., potrivit unor date preliminare ale O.C.D.E., aportul O.P.E.C. a fost în 1982 puțin sub nivelul de 8,2 mrd. dolari (1,49% din P.N.B.) atins în 1981.

Ajutorul destinat țărilor cele mai puțin dezvoltate, acordat direct prin programele de ajutor multilateral ale C.A.D. a crescut de la 2,8 la 5,5 mrd. dolari în perioada 1975—1981, ceea ce corespunde, în termeni reali, cu o creștere de circa 30%. În procentaj din P.N.B.-ul donatorilor însă, aceste ajutoare continuă să se situeze la un nivel infim, respectiv 0,8% în 1981 și 0,9% în 1982. Ajutorul furnizat de membrii C.A.D. a reprezentat anul trecut numai 7% în P.N.B.-ul țărilor în curs de dezvoltare cel mai puțin avansate.

¹ Țări membre: R.F.G., Australia, Austria, Belgia, Canada, Danemarca, S.U.A., Finlanda, Franța, Italia, Japonia, Norvegia, Noua Zeelandă, Olanda, Suedia, Elveția, Anglia și C.E.E.

Ce înseamnă maldezvoltarea?

DUPĂ OPINIA lui Pierre Pradervand, profesor la „Service Ecole Tiers Monde” (Elveția), mijloacele tehnice, materiile prime, instituțiile și structurile destinate să ducă la realizarea unui anumit obiectiv pot să devină la un moment dat principalul obstacol în calea atingerii scopului propus. Acesta ar fi, succint, efectul maldezvoltării. Termen relativ recent intrat în circulație, „maldezvoltarea” pare să corespundă unei anumite evoluții în tipul de dezvoltare occidental, care, practic, înseamnă că odată cu depășirea anumitor praguri de producție, se ajunge la un efect opus celui anticipat, sau la ceea ce alți specialiști numesc „efectul de contra-productivitate socială”. În concepția lor (vezi La Trahison de l'Opulence, Dupuy et Robert, P.U.F., Paris, 1976), definirea acestei contra-productivități ca fiind de natură structurală este determinată de faptul că obstacolul în calea realizării unei productivități în sprijinul dezvoltării este generat de înseși structurile socio-economice predominante astăzi în țările industrializate.

Lipsa de control, de organizare potrivit cerințelor sociale și concurența urmărind strict majorarea profiturilor au dus

la rezultate inacceptabile. Astfel, în agricultură, chimizarea excesivă a făcut ca în prezent numărul insectelor rezistente la antidăunători să ajungă la 432 față de numai 25 în 1954; alimentele prelucrate chimic astăzi își pierd o bună parte din calorile avute inițial, materia primă ajungînd să reprezinte numai 2% din prețul de vînzare al unui produs alimentar; în ce privește medicina, un studiu american arată că în S.U.A. 60% din medicamentele vîndute nu au practic nici un efect terapeutic, 30% au un anumit efect și numai 10% au o valoare reală. Cel mai grav aspect îl constituie escadarea irațională a cursei înarmărilor: puterea nucleară stocată astăzi în lume face ca fiecărui locuitor al planetei să-i revină 5 tone de TNT fără a mai menționa armele biologice și chimice care sînt infinit mai periculoase. Amenințarea cu războiul a devenit forma supremă de manifestare a maldezvoltării, capabilă să ducă la distrugerea însăși a civilizației pe planeta noastră.

Complexitatea sistemului de relații economice existente astăzi în lume pune cu deosebită acuitate problema regîndirii și modificării tipurilor de dezvoltare, a structurilor îndreptate către obiective care pînă nu demult păreau normale, realizabile și în interesul oamenilor. Un asemenea comportament se dovedește astăzi a fi într-adevăr antiproduktiv, distructiv departe de a corespunde intereselor de dezvoltare ale omeniilor — conchide P. Pradervand.

Pagină realizată de
Em. STANC

Experiment economic

ÎN UR.S.S. va fi aplicat cu începere de la 1 Ianuarie 1984 un experiment economic constând din introducerea unor măsuri suplimentare în vederea lărgirii drepturilor centralelor (întreprinderilor) de producție în domeniul planificării și activității economice, asigurării cointeresării economice în vederea realizării unei înalte eficiențe a producției și creșterii răspunderii pentru rezultatele muncii. Așa cum se apreciază în hotărârea pe această temă dată publicității în presa sovietică, măsurile preconizate vizează perfecționarea și consolidarea în continuare a conducerii centralizate a economiei îmbinate cu dezvoltarea principiilor descentralizate în conducerea economiei naționale, creșterea rolului colectivelor de muncă în conducerea centralelor (întreprinderilor) de producție, introducerea pe scară largă a gestiunii economice. Experimentul va fi efectuat în cadrul Ministerului construcțiilor de mașini grele și de transport, Ministerului industriei electrotehnice, Ministerului industriei alimentare și R.S.S. Ucrainiene, Ministerului industriei ușoare al R.S.S. Bielorusie și Ministerului industriei locale al R.S.S. Lituaniene.

Măsurile prevăd creșterea importanță a rolului centralelor (întreprinderilor) de producție în elaborarea planurilor de dezvoltare economică și socială, limitarea numărului de indicatori aprobați în planul cincinal pentru centralele (întreprinderile) de producție, sporirea rolului normativelor economice ca pișchie importantă de influențare a activității economice, lărgirea dreptului și posibilităților întreprinderilor de folosire a mijloacelor proprii pentru creșterea nivelului tehnic al producției, sporirea stimulării materiale.

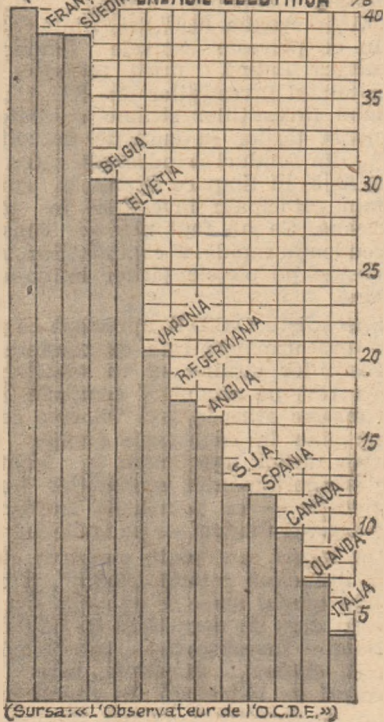
Dezvoltarea energeticii nucleare

ENERGETICA nucleară a căpătat o dezvoltare mai amplă îndeosebi în țările industrializate; în cadrul țărilor membre ale O.C.D.E., de pildă, ponderea ei în producția globală de energie electrică se ridică, la sfârșitul anului trecut, la 14,8%, urmând să ajungă, conform prognozelor, la 28,8% în anul 2000 (adică să se dubleze în mai puțin de două decenii).

Grădind atâtuât iustrează diferențierea ce există sub acest aspect în politica energetică promovată chiar de țările membre ale O.C.D.E. O serie de factori, ca înestrarea diferită cu resurse energetice, posibilitățile de aprovizionare cu combustibil nuclear, factorul ecologic ș.a. conduc la situația că — la sfârșitul anului 1982 — numai în treisprezece țări membre ale O.C.D.E. energetica nucleară deținea ponderi semnificative în producția de energie electrică. Dacă în Finlanda, Franța și Suedia, ponderea respectivă a ajuns la 49%, sau la un nivel apropiat de acesta, în S.U.A. (care dețin de departe cele mai ample capacități atomoenergetice din lumea capitalistă), a-

ceastă pondere era de circa 12,5%, iar în Italia nu reprezenta nici cel puțin 4% din producția globală de energie.

PONDEREA ENERGETICII NUCLEARE
ÎN PRODUCȚIA DE
ENERGIE ELECTRICĂ %

(Sursa: «L'Observateur de l'O.C.D.E.»)

Factori determinanți ai nivelului productivității

UN studiu publicat în Spania caută să delimiteze și să analizeze factorii care influențează asupra nivelului productivității muncii, a productivității generale a capitalului investit.

După cum se apreciază în studiu, principalii factori care influențează asupra dinamicii productivității sînt: ciclurile economice și conjunctura economiei naționale, progresul tehnic, caracteristicile structurale ale forței de muncă, nivelul cererii, normele, reglementările și relațiile contractuale ale procesului muncii. Concret, o anumită corelație a acestor factori exercită o influență determinantă asupra eficienței utilizării forței de muncă, asupra frecvenței absențelor de la lucru, asupra mărimii pierderilor de timp de muncă, asupra eficienței, transpunerii în practică a deciziilor conducerii, asupra posibilităților de folosire a metodelor optime de conducere a producției și a sistemelor de stimulare etc.

Se consideră, de asemenea, necesară o abordare diferențiată a problemei în funcție de dimensiunile întreprinderilor, ținându-se seama de faptul că — după cum a evidențiat experiența — întreprinderile mici și mijlocii din Spania s-au dovedit a fi mai rezistente, mai viabile, în condițiile unei crize economice prelungite.

R. P. Chineză: utilizarea pe scară largă a biogazului

R.P. CHINEZĂ dispune de o bogată experiență în domeniul folosirii biogazului; primele experimente datează încă din anul 1880, iar primul convertizor a fost proiectat în 1920. După cum se relevă în presa din această țară, majoritatea țăranilor chinezi mai folosesc încă lemnul și paie drept combustibil, dar de la mijlocul anilor '70 s-a răspîdit și folosirea biogazului; la începutul anului curent existau peste 7 milioane de convertizoare de 8—10 metri cubi, de care se serveau 30 milioane de țărani.

Convertizoarele de biogaz sînt relativ simple și ieftine: ele prezintă un grad redus de poluare, iar produsele secundare rezultate pot servi ca îngrășămînt. În condiții de climă caldă, ca cele din regiunile sudice ale țării, convertizoarele pot funcționa cu eficiență maximă în tot cursul anului și se fac experimente pentru stocarea gazului produs în timpul verii pentru a fi folosit iarna.

Unele din convertizoarele de mari dimensiuni alimentează în prezent minigeneratoare, asigurînd astfel energie electrică pentru micile întreprinderi rurale, diverse fabrici de prelucrare a produselor agricole. În unele orașe se experimentează tratarea apelor de canalizare și a altor reziduuri în convertizoare de biogaz. În proporții reduse gazul obținut din convertizoare este folosit și drept carburant pentru mașini.

Extinderea automatizării

UN sector atât de important al activității din cadrul unei întreprinderi industriale, comerciale, de transporturi etc., cum este cel al depozitării, păstrării și manevrării materiilor prime și materialelor, a pieselor și subsansamblelor, a intrat — la rîndul său — în etapa revoluției tehnice. După cum relevă revista *l'Usine Nouvelle*, tot mai multe întreprinderi recurg la automatizarea treptată a acestei activități deoarece — în caz contrar — nu pot fi culesse roadele automatizării proceselor de producție înseși.

Automatizarea fluxurilor de materiale, piese etc. în secțiile sau atelierele de producție înseamnă, în esență, înlocuirea transportului acestora pe bandă rulantă sau pe cărucioare electrice conduse de om prin transportoare ghidate de un minicalculator. Alături de îmbunătățirea condițiilor de muncă și a securității personalului se obține o creștere notabilă a productivității muncii, datorită atât reducerilor de personal, cît și scurtării operațiilor neproductive. Se apreciază că în perioada 1981—1987 vinzările de echipamente de automatizare a operațiilor amintite vor cunoaște o creștere susținută ca, de pildă, cu 15% pe an în Franța, cu circa 20% în R.F.G. și Suedia.

GLOSAR

Concordat

IN CONDIȚIILE accentuării manifestărilor de criză la scara mondială se constată în toate țările cu economie de piață o necontenită creștere a numărului persoanelor fizice și juridice confruntate cu dificultăți financiare de o asemenea amploare încât sînt puse în imposibilitate să-și continue activitatea. Se știe că în derularea schimburilor internaționale se întîmpină uneori greutăți din cauza situației în care se află partenerii externi, așa că procedura în materie prezintă un real interes practic.

Întotdeauna cînd o persoană fizică sau juridică nu își mai poate onora la timp și în întregime angajamentele asumate, avînd în vedere se numește încetare de plată, intervine o procedură în justiție care se încheie ori cu un concordat ori cu declararea stării de faliment. Orice persoană fizică ori juridică ce desfășoară o activitate economică are obligația să declare la tribunal, într-un anumit termen, încetarea plăților pentru a se declanșa mecanismul menit să protejeze interesele creditorilor. Procedura poate fi deschisă și la sesizarea unui creditor sau, din oficiu, de tribunal.

De regulă, ori de cîte ori se începe o astfel de procedură în justiție prima încercare ce se face este realizarea unui concordat, considerat că răspunde cel mai bine interesului fiecărei părți. Prin concordat se înțelege un consens luînd forma unui contract între debitor și totalitatea creditorilor săi, intervenit în cadrul reglementării judiciare, prin care se stabilește modul și condițiile de lichidare a datorităților persoanei juridice sau fizice în cauză, fără a fi lipsită de posibilitatea redresării situației sale financiare, întrucît este autorizată să continue activitatea.

Modalitatea practică de realizare a unui concordat începe prin depunerea de către debitor, la tribunal, a situației datorităților sale împreună cu oferta de concordat, ce poate prezenta o diversitate de modalități de stingere a creanțelor. Astfel, debitorul va propune după caz: un angajament de rambursare a totalului datorităților într-un anumit termen, reprezentînd de fapt o prelungire a scadențelor inițiale, deci o recșalare globală; o cerere de adînire a plății numai unei părți din creanțele asupra sa, în mod uzual a totalității celor pe termen scurt; o propunere de cedare, în parte sau totală, a activelor pe care le deține, așadar o compensație cu creanțele.

Următoarea etapă a procedurii o reprezintă examinarea ofertei de concordat de adunarea creditorilor care va hotărî, în general potrivit principiului majorității de voturi, dacă sînt acceptate propunerile debitorului sau dacă vor fi cerute altele condiții de onorare a creanțelor.

Constatarea consensului, cînd se realizează, o face tribunalul, a cărui hotărîre încheie de fapt procedura reglementării judiciare.

După aceasta debitorul poate desfășura activitatea economică nestîngherit, dar va fi supus unei supravegheri a tribunalului asupra modului cum își îndeplinește angajamentele luate prin concordat. În cazul nerespectării angajamentelor asumate, sancțiunea constă în anularea concordatului, iar tribunalul trece la procedura specifică falimentului, respectiv la oprirea activității și lichidarea bunurilor debitorului.

Trebuie arătat că în unele țări există și posibilitatea unui concordat preventiv, a cărui procedură — asemănătoare cu aceea prezentată mai sus — este declanșată înainte de a se ajunge la încetarea efectivă a plăților, ca o măsură de precauție, pentru a fi sprijinite în caz de dificultăți financiare anumite întreprinderi din deosebit interes economic.

Radu NEGREA

Turism

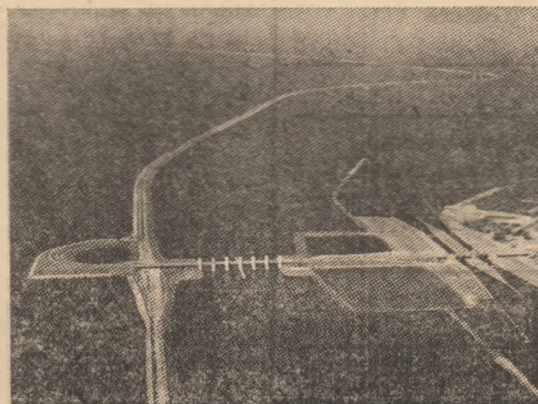
Petre Contescu, Mediaș — Este desigur prematur să se aprecieze rezultatele actualului sezon turistic pe plan internațional. Totuși, într-o serie de țări cu pondere mare în turismul internațional, ca de pildă, R.E.G., există indicii că cererea de călătorii peste hotare s-a restrîns în raport cu nivelul record din 1980, revenind la situația din 1977-1978, ceea ce a determinat pe unii experți occidentali mai pesimiști să

vorbească chiar de „sîrșitul epocii de aur a turismului”.

Rațiunile unei asemenea evoluții sînt considerate, pe de o parte, recesiunea prelungită, șomajul și scăderea salariului real din țările emițătoare de turiști, iar pe de altă parte puternicele creșteri de prețuri și deteriorarea calității serviciilor într-o serie de țări de destinație. Cele mai afectate se anunță a fi țări ca Kenya, Sri Lanka, Thailanda și țările sud-americane și din zona Caraibilor, precum și unele țări mai puțin îndepărtate, inclusiv de pe continentul nostru.

Zuyder Zee

Sorin Coșoveanu, Suceava — Strădania omului de a menține și sporii suprafața uscatului în zona golfului Zuyder Zee de la Marea Nordului, din Olanda de astăzi, datează încă din antichitate. Descoperirile arheologice, atestînd existența în aceste locuri a unor așezări omenești cu

Lacul Marken, din stînga acestui dig, dotat cu ecluză, va fi desecat, amenajîndu-se un nou polder (Markerwaard)

mai multe mii de ani înaintea erei noastre, permit concluzia că proiectul Zuyder Zee constă de fapt în recuperarea unor terenuri acoperite de apele Mării Nordului în decursul istoriei.

În Eval Mediu pom-porca apei de mare din zonele îndiguite pentru a fi desecate se făcea cu ajutorul morilor de vînt; ele aveau să fie înlocuite în secolul trecut de motorul cu aburi. Grație introducerii acestuia au fost realizate o serie de proiecte îndrăznețe cum ar fi marea

polder dintre Amsterdam și Leiden (în 1852) sau polderul cu cel mai coborît nivel din Olanda, amenajat în 1874 la nord-est de Rotterdam și situat la 6,60 m sub nivelul mării. În acest polder s-a construit un oraș în care abia nivelul al treilea al blocurilor se află deasupra nivelului mării. Într-o zonă IJsselmeer (120 000 ha) a fost închiisă cu ajutorul unui dig construit între 1927 și 1932, care a permis ca apa

lacului format în acest mod să devină între timp dulce.

Acțiunea de creare de poldere în această zonă continuă, în prezent fiind în studiu eficiența desecării zonei Markerwaard, care ar permite cistigarea a 41 000 ha de teren agricol. Costul operației, care include în final, după evacuarea apei și uscarea terenului, o arătură adîncă unei porțiuni de doi metri, este estimat la cel puțin 1 250 milioane de guldeni, iar volumul de muncă necesar la circa 27 000 de om-ani.

Lignit

Anca Preda, Brașov — Cel mai mare producător mondial de lignit este R. D. Germană, țară în care în 1981 s-au extras 266 milioane tone. Spre deosebire de alte țări mari producătoare de cărbune, în R.D.G. extracția este destinată cu precădere, dacă nu în exclusivitate, consumului intern. Lignitul din țară acoperă peste 60% din nevoile de energie primară ale R.D.G. și peste 80% din producția de energie electrică este produsă pe bază de lignit. Paralel cu utilizarea cit mai economice a energiei, politica economică vizează exploatarea maximă a propriilor resurse, considerate în prezent a fi suficiente pînă în anul 2000. Pentru 1985 se prevede

extracția a 295 milioane tone de lignit, pentru ca în 1990 volumul acesteia să depășească 300 milioane de tone. În acest scop, pe lîngă intensificarea extracției în minele existente se acțiunează pentru deschiderea în anii imediat următori a unor noi exploatări în carieră, lotate cu tehnică modernă, unele din ele în zone dens populate. În același timp se desfășoară cu intensitate noi lucrări de prospecțiuni.

În prezent peste 40% din lignitul extras în R.D.G. se prelucrează cu ajutorul unor procedee mecanice, termice și chimice, pentru a se obține produse cu o valoare mai ridicată. Prin brichetare, care este cea mai cunoscută formă de îmbobilire a lignitului, conținutul său de apă este redus sub 20%, iar valoarea lui calorică crește astfel de circa 2,5 ori în compara-

ție cu lignitul brut. Actualmente se produc circa 50 milioane tone de brichete pe an, din care o mare parte sînt transformate la temperatură înaltă în coals, tot mai mult folosit în industriile chimică și metalurgică. De o atenție deosebită se bucură dezvoltarea în continuare a carbochimiei. În prezent volumul produselor carbochimice fabricate în R.D.G. pentru a fi folosite ca materii prime de bază în economia națională echivalează cu circa 7 milioane tone de petrol.

Metrou

Dan Nițu, Medgidia — Pînă în prezent circa 80 de metropole ale lumii, între care și Bucureștiul, au optat pentru metrou. Se știe că amenajarea unei rețele de metrou este costisitoare și nu se justifică din punct de vedere economic decît în marile aglomerații urbane.

Ținînd seama de accasă importantă restricție de ordin financiar, unele orașe mai mici, cu o populație între 100 000 și 1 milion de locuitori au și ele în vedere realizarea în perspectivă a unor metrouri, dar de mai mici dimensiuni, și implicit mai ieftine, potrivit cu necesitățile și posibilitățile lor. Un proiect în acest sens, cunoscut sub numele de T.A.U. (transport automatizat urban), a început să fie experimentat în zona industrială Jumet din Belgia, aflîndu-se în faza de prototip.

Ecarteramentul liniei este de 1 m, deci mai îngust decît la metrourele „classice”, iar vagoanele cu o capacitate de 88 locuri au o lungime de 17 m, o lățime de 2 m și o înălțime pe roți de 2,5 m (planșeul aflîndu-se la numai 42 cm de linie). Vagoanele dotate cu 4 roți autonome suportă curbe cu o rază de 10 metri și o pantă de pînă la 10%. Dimensiunile reduse ale vagoanelor atrag reducerea gabaritului tunelurilor, a căror săpare constituie întotdeauna principalul capitol de investiții la amenajarea unei linii de metrou. Tot pentru reducerea costului investiției se preconizează săparea tunelurilor de la suprafață și utilizarea pentru căptușirea tunelurilor și a stațiilor a elementelor prefabricate din beton.

Sistemul de transport amintit este complet automatizat: telecomandat de la un post central, metroul nu are conductor, iar personalul stațiilor se rezumă strict la cel de întreținere și supraveghere, ceea ce constituie o sursă importantă de economii în exploatare.

Revista ECONOMICA

Editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale — Institutul Central de Cercetări Economice

Sumarul nr. 34 din 26 august 1983

- 23 August — eveniment cu adânci semnificații în istoria patriei (Gh. I. Ioniță) 2
- Ample mutații calitative în structura socială a țării (II) (Ion Rebedeu) 4
- Sporirea bunăstării — țelul suprem al politicii partidului (II) (Grigore Vâlceanu) 6

ECONOMIE NAȚIONALĂ

- Reducerea cheltuielilor — la baza creșterii eficienței economice (Pavel Aron) 7
- Realizarea exemplară a sarcinilor de plan (Ionel Dobrin) 9
- Organizarea și amenajarea unitară a teritoriului (Ion Bold) 11
- Autogestiunea în întreprinderi : răspun- deri, acțiuni, rezultate. Îndeplinirea in- tegrală a planului de beneficii (Va- sile Bejenaru) 13

- O economie dinamică, cu o prezență activă în circuitul internațional de va- loari (Ovidiu Rujan) 15
- Cititorii au cuvântul 16

CONDUCERE • ORGANIZARE

- Responsabilitatea consiliilor oamenilor muncii în îndeplinirea obiectivelor de plan (Ștefan Gheorghe) 17

TEORII • IDEI

- Spiritul revoluționar — trăsătură per- manentă a edificării societății socia- liste și comuniste (Constantin Nica) 19
- Analiză riguroasă a unor probleme fi- nanciare (Gheorghe Șică) 21
- Școli • curente • economiști. Incon- secvențe teoretice occidentale privind probleme ale creșterii economice (II) (Sorica Sava) 22

ECONOMIE MONDIALĂ

- Transferul de tehnologie și noua ordine economică internațională (Yolanda Eminescu) 24
- Procese și fenomene actuale din eco- nomia mondială (XXII) (dezbateri) 26
- Tendințe — conjuncturi 28
- Forumul dezvoltării 29
- Mondorama 30
- Curier 31

IN SUPLIMENT : Curier economic-legislativ

IN THIS ISSUE

- August 23 — an event of deep implications for the history of the country (Gh. I. Ioniță) 2
- Large-scale qualitative mutations in the social structure of the country (I) (Ion Rebedeu) 4
- Welfare increase : supreme goal of the policy of the party (Gri- gore Vâlceanu) 6
- Expenditures cutdown, a basis for the increase of the econo- mic efficiency (Pavel Aron) 7
- The revolutionary spirit — a permanent characteristic in the process of building up the socialist society (Constantin Nica) 19
- Schools • trends • economists. Occidental theoretical incon- sistencies concerning the issues of the economic growth (II) (Sorica Sava) 22
- Transfer of technology and the new international economic order (Yolanda Eminescu) 24
- Current processes and phenomena of the world economy (XXII) A debate 26

DANS LE NUMERO

- Le 23 Août — événement d'une profonde signification dans l'histoire du pays (Gh. I. Ioniță) 2
- Ample mutations qualitatives dans la structure sociale du pays (II) (Ion Rebedeu) 4
- Accroître le bien-être, but suprême de la politique du parti (Grigore Vâlceanu) 6
- La réduction des dépenses à la base de l'accroissement de l'ef- ficience économique (Pavel Aron) 7
- L'esprit révolutionnaire — trait permanent dans le processus d'édification de la société socialiste (Constantin Nica) 19
- Ecoles • courants • économistes. Les conséquences théo- riques occidentales concernant les problèmes de la croissance économique (II) (Sorica Sava) 22
- Le transfert de technologie et le nouvel ordre économique in- ternational (Yolanda Eminescu) 24
- Processus et phénomènes actuels de l'économie mondiale (XXII). Débat. 26

ИЗ СОДЕРЖАНИЯ

- 23-е Августа — событие глубокого значения в истории страны (Г.И. Ионица) 2
- Большие качественные сдвиги в социальной структуре страны (II) (Ион Ребедеу) 4
- Повышение благосостояния - высшая цель политики партии (Григор Вэлчану) 6
- Снижение затрат в основе повышения экономической эффек- тивности (Павел Арон) 7
- Революционный дух — постоянная черта процесса построения социалистического общества (Константин Ника) 19
- Школы — течения — экономисты. Западные теоретические непоследовательности по вопросам экономического роста (II) (Сорика Сава) 22
- Трансфер технологии и новый международный экономический порядок (Иоланда Эминеску) 24
- Актуальные процессы и явления мировой экономики (XXII) (В порядке убеждения) 26

ABONAȚI-VĂ LA „REVISTA ECONOMICĂ”!

Anunțăm cititorii noștri că se fac în continuare abonamente la „Revista economică”. Prețul unui abonament (inclusiv suplimentul săptămînal) este de 260 lei pe an, 130 lei pe 6 luni și 65 lei pe trimestru. Prețul unui exemplar al revistei (inclusiv suplimentul săptămînal) este de 5 lei. Termen limită de încheiere a abonamentului — 15 ale lunii anterioare perioadei de abonare.

Abonindu-vă din timp și pe termene cit mai lungi, vă asigurați continuitatea în primirea publicației. Abonamentele se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții sau direct prin mandat poștal pe adresa redacției : Bulevardul Magheru nr. 28-30, sectorul 1, cod 70 159, București.

Cititorii din străinătate se pot abona adresându-se la ILEXIM — Departamentul Export-Import Presă, P.O. Box 136-137, telex 11 126, București, str. 13 Decembrie,

Redacția și administrația : 70 159 București, Bd. Magheru nr. 28-30, etaj 1, sectorul 1. Telefon 59 20 60. Cont I.S.I.A.P. 645 150 228 B.N.R.S.R. — filiala sector 1.

**ORICÎT AR FI DE MARE... VACANȚA MARE,
EA ARE ÎNTOTDEAUNA ȘI UN SFÎRȘIT : LA 15 SEPTEMBRIE !**

lată un „amănunt” pe care copiii, încă, nu vor să și-l amintească, dar dv., părinți, nu trebuie să-l uitați ! Pentru că dv. le veți cumpăra uniforme școlare necesare în noul an de învățămînt și este în interesul dv. să le procurați cît mai din timp. Numai astfel veți putea evita aglomerația din ajunul zilei de 15 septembrie !

Magazinele comerțului de stat vă așteaptă, de pe acum, aprovizionate cu sortimente complete de mărimi și modele de uniforme pentru pionieri și șoimi, pentru elevi, școlari și preșcolari.

**REȚINEȚI, DECI, INVITAȚIA DE A CUMPĂRA CHIAR ASTĂZI
UNIFORMELE PENTRU COPIII DV. !**

Flacom

De la 1 august și pînă la 15 septembrie,

REDUCERI DE PREȚURI

la articole vestimentare de sezon

Dintr-o primă grupă de mărfuri, fac parte confecțiile pentru femei, bărbați și copii, realizate din țesături, și tricouri, tip bumbac, in, cînepă și mătase.

În categoria tricotajelor cu importante reduceri de prețuri se numără rechile, fustele, jachetele, vestele, bluzele etc.

Mult solicitata încălțăminte ușoară (sandale, saboți, pantofi), cu fețe din materiale textile și în combinație cu alți înlocuitori de piele, va putea fi – de asemenea – cumpărată cu preț redus.

Deci, puteți face economii importante pentru bugetul familiei dv. I

NU UITAȚI!

Magazinele comerțului de stat din întreaga țară vor fi bine aprovizionate pe toată perioada reducerilor de preț.

afecom

Lei 5
(inclusiv suplimentul)